

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257
9 771451 425001

BROJ
544

Subotica, 6. rujna 2013. Cijena 50 dinara

UDRUGE - SPONA
MEĐUNARODNE SURADNJE

HODOČAŠĆE U NIŠ

PROSVJED
POLJOPRIVREDNIKA

OBLJETNICA SVETIŠTA
U MOROVIĆU

INTERVJU
ANTON FILIĆ

POČELA
ŠKOLSKA
GODINA

Javno komunalno preduzeće „SuboticaGas“ - Subotica
Szabadkai Gázművek Kommunális Kőzvállalat - Szabadka
Javno komunalno poduzeće „Suboticaplin“ - Subotica

Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58
tel: 024/641-200, fax: 024/641-220
Dežurna služba : 024/641-211

POSTAVITE FOTO OGLAS

**JEDNOSTAVNO,
BRZO,
LAKO...**

Svaštara ONLINE Informativne novine u Svaštari

PLUS

3729 Rezultata pronadjeno za Kuća - prodaja

Kategorije

- Nekretnosti**
 - Kuća - prodaja 3729
 - Kuća - iznajmljivanje 240
 - Kuća - posredništvo 800
 - Kuća - posredništvo 2000
 - Kuća - posredništvo 119
 - Kuća - posredništvo 20
 - Kuća - posredništvo 2126
 - Kuća - posredništvo 144
 - Kuća - posredništvo 160
 - Kuća - posredništvo 45
 - Kuća - posredništvo 47
- Posredništvo**
 - Kuća - posredništvo 310
 - Kuća - posredništvo 200
 - Kuća - posredništvo 200
 - Kuća - posredništvo 37
- Posredništvo**
 - Kuća - posredništvo 380
 - Kuća - posredništvo 304
 - Kuća - posredništvo 121
 - Kuća - posredništvo 600
- Posredništvo**
 - Kuća - posredništvo 1002
 - Kuća - posredništvo 124
 - Kuća - posredništvo 630
- Posredništvo**
 - Kuća - posredništvo 100
 - Kuća - posredništvo 227
 - Kuća - posredništvo 54
 - Kuća - posredništvo 353
- Posredništvo**
 - Kuća - posredništvo 4010
 - Kuća - posredništvo 26
 - Kuća - posredništvo 47
 - Kuća - posredništvo 550
 - Kuća - posredništvo 103
 - Kuća - posredništvo 1010
 - Kuća - posredništvo 805
 - Kuća - posredništvo 345
- Posredništvo**
 - Kuća - posredništvo 2604
 - Kuća - posredništvo 632
 - Kuća - posredništvo 140
 - Kuća - posredništvo 1120
 - Kuća - posredništvo 373
 - Kuća - posredništvo 490
 - Kuća - posredništvo 174
 - Kuća - posredništvo 326
 - Kuća - posredništvo 317
 - Kuća - posredništvo 1745
 - Kuća - posredništvo 168
 - Kuća - posredništvo 100
 - Kuća - posredništvo 113
- Posredništvo**
 - Kuća - posredništvo 100
 - Kuća - posredništvo 20
 - Kuća - posredništvo 43

Subotica - centar-kuća
Prodaja kuće u centru grada Subotice. Izvanredna lokacija, blizu svih potrebnih objekata. **95.000 €**

Prodajem kuću u Hrvatskoj
Hrvatska, Zadar - Prodaja kuće od 62 km, udaljena 14 km od mora. **10.000 €**

Dvosobna kuća HITNO!
Dvosobna kuća u centru grada, sa kompletnom opremanom, odmah se može posjedovati. **10.000 €**

Odmah useljiva kuća
Subotica - Odmah useljiva kuća od 62 km, udaljena 14 km od mora. **10.000 €**

Bayle-rosobna kuća
Bayle - Prodaja kuće u centru grada, blizu svih potrebnih objekata. **10.000 €**

Subotica - prizemna kuća
Subotica - Kuća od 62 km, udaljena 14 km od mora. **10.000 €**

Kuća na prodaju, Subotica
Kuća - Kuća od 62 km, udaljena 14 km od mora. **10.000 €**

Subotica - Kuća
Subotica - Kuća od 62 km, udaljena 14 km od mora. **10.000 €**

Stambeno-poslovni prostor
Stambeno - Poslovni prostor, blizu svih potrebnih objekata. **10.000 €**

Subotica-spratica
Subotica - Spratica, blizu svih potrebnih objekata. **10.000 €**

Subotica - Mali Radanovac
Subotica - Mali Radanovac, blizu svih potrebnih objekata. **10.000 €**

Samoćelna kuća
Prodaja samoćelne kuće u centru grada, blizu svih potrebnih objekata. **10.000 €**

Kuća kerska naselje
Kuća - Kuća u kerskom naselju, blizu svih potrebnih objekata. **10.000 €**

www.svastara.rs

VOJVODANSKA
Svaštara

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostore NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

**NAJBOLJA PONUDA U GRADU -
UVJERI SE,
MI SMO APSOLUTNI HIT!**

Hardver & softver: bogat izbor + atraktivne cijene
Internet: brz, stabilan, pouzdan
Web dizajn, web hosting i registracija domena
Servis računala i stručna potpora

**POSJETI NOVU TIPPNET PRODAVAONU!
OD 9.9. DO 14.9. ČEKAJU TE DAROVI,
POPUSTI, BROJNE POVOLJNOSTI!**

**Čekamo te na staroj adresi,
u novoj prodavaoni s još bogatijom
i raznovrsnijom ponudom!**

**TIPPNET
INTERNET**
Karađorđev put 2,
Subotica
024/555-765
www.tippnet.rs

Gradsko vijeće Grada Subotice, temeljem članka 57. stavak 1. točka 7. i članka 64. stavak 1. Statuta Grada Subotice (»Službeni list Općine Subotica«, br. 26/08 i 27/08–ispravka i »Službeni list Grada Subotice«, br. 46/11 i 15/13) i članak 23., 24. i 25. Odluke o Gradskom vijeću Grada Subotice (»Službeni list Grada Subotice«, br. 1/10 i 40/12) raspisuje

JAVNI OGLAS

za postavljenje načelnika Gradske uprave Grada Subotice na razdoblje od pet godina

Kandidat osim općih uvjeta predviđenih člankom 6. Zakona o radnim odnosima u državnim tijelima (»Službeni glasnik RS«, br. 48/91, 66/91, 44/98, 49/99, 34/01, 39/02, 49/05-US i 23/13-US), a koji su sljedeći:

- da je državljanin Republike Srbije
- da je punoljetan,
- da ima opću zdravstvenu sposobnost i
- da nije osuđivan za kazneno djelo na bezuvjetnu kaznu zatvora od najmanje šest mjeseci, ili za kazneno djelo koje ga čini nepodobnim za obavljanje poslova u tijelu lokalne samouprave,

treba da ispunjava i posebne uvjete:

- da ima završen pravni fakultet
- da ima položen ispit za rad u tijelima državne uprave i
- da ima najmanje pet godina radnog iskustva u struci.

Uz prijavu kandidat je dužan priložiti dokaz o ispunjenosti uvjeta i osobni i radni životopis.

Dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenost uvjeta iz javnog oglasa kandidat podnosi u originalu, ili kao ovjereni preslik.

Prijave kandidata s priložima podnose se Gradskom vijeću Grada Subotice, u roku od 8 dana od dana posljednjeg objavljivanja oglasa, putem pošte, na adresu: Subotica, Trg slobode 1, ili osobno, predajom u Gradskom uslužnom centru u prizemlju Gradske kuće u Subotici, Trg slobode 1.

Prijave se dostavljaju u zatvorenoj kuverti s naznakom: »Prijava na oglas za načelnika Gradske uprave«.

Neblagovremeno podnesene i prijave s nekompletnom dokumentacijom neće se uzeti u razmatranje.

Gradsko vijeće Grada Subotice će odluku povodom raspisanog javnog oglasa donijeti u roku od 20 dana od dana posljednjeg javnog oglašavanja.

Sramota

Završena je rekonstrukcija Vlade Srbije. Ni nova, kao niti stara Vlada u svome sastavu nema ministra za ljudska i manjinska prava, ili makar ministra bez portfelja koji bi se bavio ljudskim i manjinskim pravima, ali zato ima ministra bez portfelja koji će se baviti KiM. U trodnevnoj raspravi je i to pitanje bilo postavljeno od strane pojedinih predstavnika nacionalnih manjina, kao i pitanje o tome kakva će biti nova politika rekonstruirane Vlade prema ostvarivanju manjinskih prava u kulturi, informiranju, obrazovanju.

Odgovarajući na jedno od takvih pitanja, konkretno Bálintu Pásztoru, prvi potpredsjednik Vlade Aleksandar Vučić je rekao kako će u području informiranja »sačuvati sve programe na manjinskim jezicima i na javnom pokrajinskom servisu, kao što ćemo sačuvati sve ono što su ne samo dometi međunarodnog javnog prava u smislu zaštite ljudskih i manjinskih prava, već i više od toga«.

Kako će se nova Vlada i novi ministar prosvjete odnositi prema problemu udžbenika »novih« nacionalnih manjina, kako će se novi ministar kulture odnositi prema zaštiti kulturne baštine manjina, informiranju na jezicima nacionalnih manjina – sve su to nepoznanice.

Za sada nam o tome jedino govori stav prvog potpredsjednika Vlade koji je iznio u intervjuu Jutarnjem listu, govoreći o položaju hrvatske manjine i decenijskom problemu netiskanja udžbenika, da je »sramota za Srbiju što jedan tako mali problem nije uspjela riješiti godinama«. Zaista sramota.

Vučić je također istaknuo kako želi da i Hrvati budu dio jedinstvene zajednice, multietničke Vojvodine, i da potpuno uživaju sva prava koja im jamči naš Ustav, ali i najviši standardi EU. Želimo i mi i vjerujemo da će možda sada, kad to kaže, kako ga nazivaju, najmoćniji čovjek u Srbiji, različiti političari laške prevaliti riječ Hrvati ili hrvatska nacionalna manjina u Srbiji. Do sada to nije bio slučaj pa su Hrvate, premda mnogobrojnije od nekih drugih manjina, kad se govori o nacionalnim zajednicama koje žive u Srbiji, najčešće izbjegavali navesti. A takav je bio i tretman.

J. D.

6. rujna 2013.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Aleksandar Vučić o položaju Hrvata u Srbiji

MORAMO BITI SUROVO ISKRENI...6

TEMA

Vojvođanski poljoprivrednici ponovno na prosvjedima

SRAMOTNO NISKE CIJENE...10-11

INTERVJU

Anton Filić, predsjednik Sindikata novinara Hrvatske

NOVINARSTVO JE DANAS MANJE POŽELJNA PROFESIJA.....12-13

SUBOTICA

Obilježen Dan grada

POTREBNO ZAJEDNIŠTVO U RJEŠAVANJU PROBLEMA GRAĐANA.18-19

DOPISNICI

Radna akcija u dvorištu župne kuće Sotu

»POKAŽIMO SVIMA ŠTO ZNAMO I IMAMO«.....25

KULTURA

Cinema City u Novom Sadu

USPJEH ZA FILMOVE IZ HRVATSKE.....34-35

SPORT

Nebojša Gabrić, stolnotenisač i trener

NEĆE BITI LAKO.....49

Aleksandar Vučić o položaju Hrvata u Srbiji

Subotička Dužijanca je prošla. Velikim zalaganjem organizatora i razumijevanjem donatora tradicija ipak nije prekinuta. No, opet se, kao i toliko puta, postavlja pitanje što valja mijenjati? Već godinama se traži neki novi modalitet, ali se ipak držimo starih recepata. Teško je reći što valja mijenjati, prvo moramo razjasniti što Dužijanca jest.

Ako je Dužijanca crkvena manifestacija, da li na povorci i zabavnim programima ne treba inzistirati? Ako je pak turistička manifestacija, možda nekima smeta njena duhovna kvaliteta i vjerska svetkovina. Zašto se novi kruh prinosi političkim vlastima, je li možda to politička manifestacija kroz koju se izražava lojalnost vlastima? Treba li nas inspirirati djelo monsinjora *Blaška Rajića*, ili neki drugi suvremeniji pristup? Za sva ova pitanja postoji pro et contra.

Ako je 1911. godine Dužijanca iz obiteljskog kruga prešla u crkveni, a 1968. pod gradsku organizaciju, te 1993. dolazi do sjedinjenja ovih dviju, postavlja se pitanje što sada pod ovim uvjetima želimo, a što možemo. Dužijanca ima i svoju nacionalnu dimenziju, kroz nju se prikazujemo sebi i drugima. No, s obzirom na podjelu na Bunjevce i Hrvate, bit će teško zaniijekati Bunjevcima ono što oni žele. Politički sustav ih prepoznaje kao odvojeni entitet sa svim svojim zasebnim pravima, što je možda i najprijepljivija točka.

No, povezanost Dužijance i Rimokatoličke crkve Hrvatima osigurava da njen najbitniji dio neće izgubiti. Pitanje je kako kombinirati religiju, svetovnu vlast i politiku sa zabavom i folklorom. Te stvari zapravo nemaju puno izravnog dodira jednih s drugima, osim što se na njima pojavljuje mnogo istih osoba i što osjećamo potrebu za njima. Praksa govori kako nam to godi, a teorija političke korektnosti bi to najradije posve razdvojila.

Nemam ideju niti prijedlog. Imam samo jedno zapažanje. Mnogima ova prepletenost ne smeta, ta blaga politička nota, taj nježni izraz nacionalnog duha, ti gosti raznih nacija, ta sakralnost, ali i pučka zabava. Čini se kao da se na Dužijanci spajaju različite skupine ljudi sa sasvim različitim shvaćanjima i idejom što je to uopće. A ono što ih spaja je ljubav. Ljubav prema bilo kom tom pojedinačnom aspektu vodi ih da je prihvate u cijelosti. Ako je tome tako, onda ispada da Dužijanca smeta onima koji su bez ljubavi. Ako u tom bogatstvu poruka netko ne nađe nijednu za sebe, nijednu koja bi ga uzvisila da je podrži, za to onda nije kriva Dužijanca. Stoga nije svejedno tko je organizira, jer će Dužijanca postojati dok reflektira ljubav.

Nikola Perušić

Ocjenjujući položaj hrvatske manjine u Srbiji u intervjuu za Jutarnji list Vučić je rekao:

»Neću koristiti floskule da su manjine te koje nas spajaju. Moramo i na tom planu biti surovo iskreni, prvo prema sebi samima i zapitati se jesmo li dovoljno učinili da zaštitimo hrvatsku manjinu u Srbiji, da im damo sva prava koja im pripadaju i po europskim, ali i po ljudskim standardima...«

Vučić je ocijenio da je »sigurnost hrvatske manjine u Srbiji na neuporedivo višoj razini nego li Srba u Hrvatskoj. Ovdje možemo možda govoriti oko unapređenja nekih prava, da se ono što je deklarativno i zakonski regulirano i provede. Ako postoje pojedinačni slučajevi s imovinskim sporovima to se mora na najefikasniji način rješavati i mi ćemo sigurno na tome raditi. Osobno ću se time baviti, bude li potrebno«, rekao je.

Istaknuo je kako želi »da Vojvodina zaista bude europski centar multikulturalizma, jer je jedinstveno mjesto u Europi u kojem živi više od 26 nacija ili nacionalnih i etničkih grupa (sa šest službenih jezika, pet religija...) i da i Hrvati budu dio te jedinstvene zajednice, da potpuno uživaju sva prava koja im garantira naš Ustav, ali i najviši standardi EU. Istovremeno, probleme s netiskanjem udžbenika na hrvatskom jeziku morat ćemo rješavati neusporedivo brže nego do sada. Sramota je za Srbiju što jedan tako mali problem nije uspjela riješiti godinama«.

Susret Josipović-Nikolić u Beogradu

Predsjednik Hrvatske *Ivo Josipović* izjavio je za hrvatsku TV Nova da će u listopadu posjetiti Beograd, gdje će razgovarati s predsjednikom Srbije *Tomislavom Nikolićem*. »Razgovara se o konkretnom datumu, u Srbiju ću ići nadam se u desetom mjesecu«, precizirao je Josipović. To je vrlo važan put, jer nakon dobre suradnje i razvoja odnosa za vrijeme predsjednika *Tadića*, sad treba nastaviti taj trend, ocijenio je Josipović, ističući kako je predsjednik Nikolić pokazao dobru volju. I taj bi susret trebao biti poticaj da se svi ti brojni problemi krenu još i brže rješavati, rekao je Josipović. On je najavio i da će u rujnu putovati u Crnu Goru, Makedoniju i na Kosovo.

Otvoreno pismo dr. sc. Slavena Bačića

Predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. sc. *Slaven Bačić* uputio je prošloga tjedna otvoreno pismo gradonačelniku Subotice *Modestu Duliću*, predsjednici Skupštine grada *Márijji Kern Sólya* i vijećnicima, u kojem, zahvaljujući se na pozivu, navodi kako neće nazočiti svečanoj sjednici najvišega gradskoga tijela, koja je održana 1. rujna, u povodu Dana grada Subotice.

»Razlog za ovo nije što prvi put u svojoj novijoj povijesti naš grad neće dodijeliti najvišu gradsku nagradu (zvanje Počasni građanin od 1996., prije toga Oktobarska nagrada), jer gradska skupština ima pravo donijeti takvu odluku, već što se ova odluka temelji na grubim neistinama (kaznena osuđivanost jednoga kandidata), protivljenju njegovome nacionalnom opredjeljenju (Bunjevac koji se osjeća Hrvatom) te na elementarnom kršenju skupštinskoga poslovnika (promjena već proglašene odluke, nepoštivanje većine glasova gradskih vijećnika, neutvrđivanje evidencije o nazočnosti vijećnika na sjednici skupštine, korištenje tuđih glasačkih jedinica na sjednici). Naime, dok mi je posve razumljivo što nacionalnosti kandidata prigovara ratni dobrovoljac u Hrvatskoj u jesen 1991., ne oklijevajući pri tome iznositi neistine, u čemu mu potporu daju i njegovi politički trabanti, među kojima su i oni koji su zavidan broj puta mijenjali nacionalna i politička opredjeljenja i stranke, i dok su mi nedokučivi motivi uskogrudosti, sebičnosti i nesolidarnosti dijela članova najveće manjinske stranke u Subotici i Vojvodini čak i kod simboličkih pitanja poput gradskoga priznanja, dotle kao pravnik ne mogu razumijeti ne samo kako se ekonomisti i fizičari odvažuju držati lekcije o pravu, pravnim kriterijima i poštivanju pravne procedure, a još manje kako se može otvoreno kršiti volja većine

glasova vijećnika gradske skupštine i višekratno tolerirati zloupotreba glasačkih jedinica, dok kao bunjevački Hrvat nikako ne mogu razumjeti da na čelu povorke ovogodišnje Dužijance, čiji je inicijator i dopredsjednik organizacijskoga odbora 1968.-72. bio upravo rečeni kandidat, bude i osoba koja nije bila za njegov izbor za zvanje Počasni građanin, i povodom toga višestruko povredila poslovnik o radu Skupštine Grada Subotice.

Kako navedeni postupci pojedinih vijećnika predstavljaju izrugivanje svemu što je naš grad počeo stjecati 1779. godine, čime su osobito povrijeđeni građani hrvatske nacionalnosti, ni kao pripadnik hrvatske zajednice, a niti kao njezin dužnosnik, ne mogu nazočiti svečanoj sjednici skupštine«, stoji u otvorenom pismu predsjednika HNV-a dr. sc. Slavena Bačića.

Rekonstruirana Vlada Srbije

Nakon više mjeseci političkih trzavica, i trodnevne rasprave u Skupštini, rekonstruirana je Vlada Republike Srbije. Ujedinjeni regioni Srbije više ne čine vladajuću većinu, a promijenjeni su i brojni ministri iz redova Srpske napredne stranke te Socijalističke partije Srbije.

Među zvučnijim imenima političke scene od sada će za stolom Vlade sjediti novi ministar prometa, bivši predsjednik Skupštine Srbije *Aleksandar Antić* (SPS), te ministar bez portfelja zadužen za eurointegracije *Branko Ružić* (SPS) i *Igor Mirović* (SNS), kao ministar regionalnog razvitka i lokalne samouprave. Međutim, velika novost je ulazak brojnih nestranačkih ličnosti u Vladu. To su novi ministar sporta, poznati vaterpolist *Vanja Udovičić*, profesor Medicinskog fakulteta *Tomislav Jovanović* za ministra prosvjete i ravnatelj filharmonije *Ivan Tasovac* za ministra kulture. Relativno nepoznate nestranačke osobe dolaze na mjesto vodećih ljudi gospodarstva. *Lazar Krstić* novi je ministar financija dok je *Saša Radulović* ministar gospodarstva. Prodekan Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu *Dragan Glamočić* je kao nestranačka ličnost postao ministrom poljoprivrede.

Nebojša Rodić (SNS), bivši direktor BIA, novi je ministar obrane, *Aleksandar Vulin* (SNS) je ministar bez portfelja zadužen za KiM, dok je nestranačka ličnost *Tanja Mišćević* glavna pregovaračica u razgovorima s EU, kao što je to bila i tijekom perioda 2005.-2008.

Iz starog sastava Vlade ostali su: *Ivica Dačić* (SPS), *Aleksandar Vučić* (SNS), *Jovan Krkobabić* (PUPS), *Rasim Ljajić* (SDPS), *Nikola Selaković* (SNS), *Zorana Mihajlović* (SNS), *Milan Bačević* (SNS), *Ivan Mrkić*, *Velimir Ilić* (NS), *Slavica Đukić Dejanović* (SPS) i *Sulejman Ugljanin* (SDA).

N. P.

POČELA ŠKOLA, NOVI ODJELI NA HRVATSKOM JEZIKU

Tridesetak prvašića u klupama

HNV učenicima osigurao udžbenike, taxi prijevoz,

a za prvašiće i jednokratnu novčanu pomoć od 10.000 dinara

Nova školska godina počela je u ponedjeljak 2. rujna, a školsko se zvono oglasilo i za učenike hrvatskih odjela, među kojima ima 28 novih prvaša. Odjeli prvog razreda koji će nastavu slušati na materinjem hrvatskom jeziku formirani su u četirima školama na teritoriji Subotice: OŠ »Ivan Milutinović« - gradska škola (9 učenika), područna škola u Maloj Bosni (5 učenika); OŠ »Matko Vuković« (7 učenika), OŠ »Matija Gubec« Tavankut (4 učenika) i OŠ »Vladimir Nazor« Đurđin (3 učenika).

Što se tiče srednjih škola, u hrvatski odjel općeg smjera u subotičkoj Gimnaziji »Svetozar Marković« upisano je 16 učenika, a odjel na hrvatskom nastavnom jeziku (smjer tehničar tiska) u srednjoj Politehničkoj školi broji 22 učenika.

UDŽBENICI SU TU

Ovo je dvanaesta školska godina otkako ponovno postoji mogućnost da se djeca školuju na hrvatskom jeziku. Ono što početak ove školske godine čini posebnim jest da je, zahvaljujući Hrvatskom nacionalnom vijeću, u velikoj mjeri riješen problem udžbenika za niže razrede osnovne škole, dok se rješavanje ovog pitanja glede udžbenika za osnovce viših razreda očekuje do kraja mjeseca.

Kako smo najavili u prošlom broju tjednika, učenike nižih razreda ove godine sačekali su novi, još uvijek neodobreni udžbenici, koji su usklađeni s nastavnim planom i programom Republike Srbije, te oni neće kao do sada koristiti uvezene udžbenike iz Republike Hrvatske. Učiteljice s kojima smo razgovarali pohvalile su ovaj

potez HNV-a, te udžbenike ocijenile kvalitetnim. Slično rješenje očekuje se uskoro i za učenike viših razreda.

PRIJEVOZ I BONOVI

Po riječima članice Izvršnog odbora HNV-a zadužene za obrazovanje *Anđele Horvat*,

Anđela Horvat napominje kako je, unatoč početku škole, upis u hrvatske odjele i dalje je moguć. »Ukoliko još uvijek ima dvojbe ili želje za upisom u hrvatske odjele, moguće je obratiti se školama ili Hrvatskom nacionalnom vijeću. Još je uvijek moguće upisati se, a takvih je situacija

MONTESORI U OŠ »IVAN MILUTINOVIĆ«

Od ove školske godine, prvašići u OŠ »Ivan Milutinović« u Subotici polaze nastavu po programu Marije Montessori, točnije uveden je pripremni program po metodu poznate talijanske pedagoginje. Učiteljice i nastavnici su prošli obuku, te se radi na izradi i osiguravanju potrebnog materijala za izvođenje nastave.

HNV je i ove kao godine osigurao taxi prijevoz za učenike, koji žive u naseljima gdje nema škola s nastavom na hrvatskom jeziku. Također, svi su prvašići dobili bon od 10.000 dinara za kupnju školskog pribora.

bilo i ranije početkom godine«, pojašnjava ona.

ŠTO KAŽU RODITELJI?

Jasna Kujundžić, čije dvije kćeri idu u hrvatske odjele, prvog odnosno trećeg razre-

OŠ »Vladimir Nazor«, Đurđin

OŠ »Matko Vuković«, Subotica

da u OŠ »Ivan Milutinović«, kaže kako je upisati djecu u ove odjele za nju bio »jedini logični izbor«. »Prezadovoljna sam školom, učiteljicama i samom nastavom koja se izvodi na hrvatskom jeziku. Prednost je što su to mali odjeli, što je moguć izraženiji individualni rad s učenicima. Nedostatak udžbenika u prvom i drugom razredu za moju kćer nije bio problem, jer im je učiteljica pripremala materijale. A sada će riješeno pitanje udžbenika sigurno dodatno olakšati nastavu«, kaže Jasna Kujundžić.

Danijela Molnar kaže sljedeće: »Jako smo svi uzbuđeni i sretni. Iva nam je prvi đak prvaš i kada je ona radosna, onda smo i mi«. Ivini roditelji su se odlučili Ivu upisati u OŠ »Matko Vuković«, gdje je ove godine u hrvatske razrede upisano sedmero djece. »Ima ih malo u odjelu, no većina ih se poznaje iz vrtića 'Marija Petković', te vjerujem kako će se oni svi brzo uklopiti u zajednicu.«

Marija Mandić ima pozitivno iskustvo glede hrvatskih odjela, te od ove godine imaju đaka prvaša u OŠ »Matko Vuković«. »Andrija je naše drugo dijete i danas su imali lijep prijam u školi. Početak je uvijek lijep, nama je drago jer smo ponovno dobili učiteljicu koja je prošle godine izvela našu kćer *Anu*, koja je sada peti razred, također na hrvatskom nastavnom jeziku, tako da s njom imamo pozitivno iskustvo. Upravo zbog toga znamo kako će sve biti dobro, bez obzira što je mali odjel. Nadam se da će se vremenom još neki prepisati u ovaj odjel, što se prema dosadašnjoj praksi nerijetko događa. Ana je ove godine krenula u peti razred, te su počeci teški i za kćerku u prvom i za kćerku u petom razredu, no to su sve slatke obveze.«

D. B. P. / Ž. V.

OŠ »Matija Gubec«, Tavankut

OŠ »Ivan Milutinović«, Mala Bosna

VOJVOĐANSKI POLJOPRIVREDNICI PONOVO NA PROSVJEDIMA

SRAMOTNO niske cijene

Ulaganja su bila veća za 40 posto nego lane, a cijena za 60 posto niža i onda je jasno da je to čist gubitak, kaže Šima Gertner iz Gradine

Vojvođanski su poljoprivrednici ovih dana, umjesto da se spremaju za jesensku žetvu i berbu, na prosvjedima. Kap koja je prelila čašu nezadovoljstva poljoprivrednika bila je najava da će otkupna cijena suncokreta ove godine biti tek oko 24 dinara. Suočeni s niskom cijenom pšenice, drastičnim padom cijene kukuruza i konačno najavom gotovo upola niže cijene uljarica, izašli su traktorima na prosvjede i blokade.

Prvi su krenuli banatski poljoprivrednici, a kasnije su im se priključili i oni iz Bačke. Namjera da traktorima dođu do Beograda i predaju zahtjeve osujećena je još na početku prosvjeda, pa su blokirali

ceste i uljare »Dijamant« u Zrenjaninu i »Banat« u Novoj Crnji, kao i »Fidelinku« u Subotici. Zahtjevi poljoprivrednika su jasni i definirani u nekoliko točaka. Oni traže suzbijanje kartelskog ponašanja u dogovaranju otkupne cijene suncokreta, da otkupna cijena suncokreta ovogodišnjeg roda bude 45 dinara po kilogramu s PDV-om, zatim dodatni otkup 200.000 tona pšenice za Robne rezerve po cijeni od 20 dinara za kilogram i otkup 200.000 tona kukuruza po cijeni od 18 dinara za kilogram.

Kako je odmicao prosvjed seljaka, a mogući dogovori bivali sve dalji, tako je rastao i broj poljoprivrednika na blokadama.

TRŽIŠTE – RIJEČ KOJA OPRAVDAVA SVE

Prvi potpredsjednik Vlade Srbije *Aleksandar Vučić* prvo je krajem prošlog tjedna izjavio kako se Vlada ne može miješati u cijene burzanske robe. »To je prošlo prije 25 godina«, kazao je Vučić i zapitao je li Vlada kriva što je Ukrajina imala rekordan rod i što je cijena burzanske robe takva. Ništa drugačiji odgovor poljoprivrednici nisu dobili ni od ministra vanjske i unutarnje trgovine *Rasima Ljajića*, koji je na sastanku s proizvođačima rekao kako država ne može nikoga natjerati da poveća otkupne cijene. No, poljoprivrednici itekako smatraju kako ima razloga da

Vlada reagira. Član Upravnog odbora Asocijacije poljoprivrednika »Banatski paori« *Miroslav Grubarov* istaknuo je u izjavi agenciji Beta kako je do destabilizacije tržišta došlo prošle godine, kada je država zabranila izvoz uljarica. »Time je na duže vrijeme uništila tržište i zbog toga mora reagirati na naše zahtjeve, jer snosi dio odgovornosti za nastalu situaciju«, rekao je Grubarov i dodao kako je prošle godine država štitila otkupljivače i uljare da ne propadnu, pa bi zbog toga ove godine trebala zaštititi poljoprivrednike. On je kazao kako je suglasan da se država ne treba miješati u tržište, ali je istaknuo da ona ipak mora osigurati tržišne uvjete, što

CIJENU FORMIRALI VELIKI OTKUPLJIVAČI

Olga Čurović, predsjednica Zajednice »Industrijsko bilje« iz Novog Sada kaže za »Hrvatsku riječ« kako cijenu suncokreta nisu formirale uljare već veliki otkupljivači. »Proizvođači su u pravu kada kažu kako je cijena suncokreta manja nego prošle godine, ali je prošle godine cijena suncokreta kod nas bila za 10 dinara viša nego u zemljama okruženja. Onda se nisu bunili i zvali državu u pomoć da kaže da im smanji cijenu. Bili su jedino kivni na to što smo iz opravdanih razloga, zbog suše, tražili da se sva količina roda preradi u našim tvornicama«, kaže Čurović.

u srpskom agraru trenutačno nije slučaj. Grubanov je naveo primjer kako kilogram sojine sačme, koja je nuzproizvod u proizvodnji ulja, trenutačno košta 21 dinar, dok tvornice ulja poljoprivrednicima nude 24 dinara za kilogram suncokreta. Nešto drugačije izjave pojavile su se tek u ponedjeljak, šest dana od početka prosvjeda, kada je Vučić izjavio kako će država učiniti sve da pomogne poljoprivrednicima. »Vlada se ne može miješati u određivanje cijene. Ali, ono što mi radimo jest da pokušavamo razgovarati s uljarima da oni malo manje zarade kako bi i poljoprivrednici nešto zaradili«, rekao je Vučić.

TOTALNA ŠTETA

Proteklih dana blokade su bile na cestama u okolici Pančeva, ali su na ceste izašli i somborski poljoprivrednici. Prvo su se krajem prošlog tjedna okupili u Lemešu i Sonti, ali bez blokada, a početkom ovog tjedna blokirali su na sat vremena cestu Sombor-Kljajićevo prema Novom Sadu i pravac Lemeš-Subotica.

»S cijenom suncokreta od 24 dinara, koju najavljuju, imamo totalnu štetu, bez obzira da koliko rodi, a neće roditi više nego prošle godine. Kuda sve to vodi i kako da planiramo novu sjetvu? Ulaganja su bila veća za 40 posto nego lane, a cijena za 60 posto niža

i onda je jasno da je to čist gubitak. Nećemo biti čak ni na nuli«, kaže Šima Gertner iz Gradine. Po njegovu mišljenju najveće je zlo što država neće da se umiješa, uz obrazloženje da je to diktat tržišta. »To je neodgovorno od sadašnje Vlade, ali ipak se nadam da će netko doći svijesti i pameti«, kaže Gertner.

»Tražimo da suncokret bude najmanje 40 dinara po kilogramu, soja 50, kukuruz mora biti 18 do 20 dinara, pšenica barem 20 dinara. Ovi ljudi ovdje na prosvjedima nisu tajkuni, to su obični poljoprivrednici koji obrađuju 50, 60 ili 20 jutara. Mi nismo tajkuni koji obrađuju tisuće hektara, ni propali direktori koji su sada počeli raditi zemlju, mi radimo ono što su radili i naši preci generacijama unazad. Svi gledaju naše nove traktore. Što je tu čudno, pa nećemo valjda zemlju obrađivati volovima«, kaže Stipan Hornjak, poljoprivrednik iz Gradine. »Slažem se da će rod biti veći nego prošle godine, ali ovakvo smanjenje cijena je strašno. Naši se proizvodi obezvređuju, a ulaganja u proizvodnju stalno rastu. Ne očekujem da ćemo nešto uspjeti ovim prosvjedima, jer suviše smo mi mali za jake lobije prerađivača i otkupljivača«, kaže Zvonko Čuvarđić, poljoprivrednik s Bezdanskog puta.

Poljoprivrednici kažu kako ovakve oscilacije cijene ne može nitko podnijeti, pa ni poljoprivreda. Vajkaju se rata-

ri kako će ove jeseni bilježiti samo gubitke. Na izjave dužnosnika, koje se objavljuju kao uspjeh Vlade, da su poljoprivredi isplaćeni svi poticaji, odmahuju rukom i kažu kako bi bolje bilo da oni mogu zaraditi i živjeti od svoje proizvodnje, a ne da se ovako predstavlja kao da im je udijeljena neka milostinja.

BOLJI ROD, MANJA CIJENA

»Ova je godina bila više-manje dobra za proizvodnju svih primarnih poljoprivrednih proizvoda, kako kod nas tako i u svijetu. To je za posljedicu imalo pad cijena ove robe. Konkretno, suncokret je kod nas imao porast proizvodnje od 35 do 40 posto i ukupan rod bit će više od 500.000 tona, što znači da će suncokreta biti dovoljno za domaću prerađivačku industriju, ali će nešto ostati i za

Galetin. On dodaje kako je slična situacija i na svjetskim burzama, jer će ukupna svjetska proizvodnja biti oko 40 milijuna tona suncokreta, što je za deset posto više nego lane. To je dovelo do značajnog pada cijene suncokreta na međunarodnim burzama. Galetin navodi primjer burze u Budimpešti, gdje je cijena suncokreta s terminskom isporukom u listopadu 33 dinara po kilogramu. Te cijene treba umanjiti za pet do osam posto kako bi se mogle usporediti s našim cijenama, što znači da je suncokret oko 30 dinara, što je ipak veća cijena nego li u Srbiji. Posljednji podaci ipak pokazuju postupni oporavak tržišta suncokreta na svjetskim burzama. »I zarad budućih partnerskih odnosa trebalo bi napraviti podjelu rizika, rasta ili pada tržišnih cijena između proizvođača i prerađiva-

KUKURUZ I SOJA

Tržište je ipak najviše pogodila cijena kukuruza, koji je imao najveći cjenovni pad. »Kada promatramo zemlje u okruženju, naš kukuruz ima najlošiju cijenu, a razlog je loša kvaliteta i zaraženost aflatoksinima«, kaže prvi čovjek novosadske Produktne burze i dodaje kako će proizvodnja kukuruza ove godine biti za oko 60 do 70 posto viša nego li lane. Ove se godine očekuje i više soje, što će također uvjetovati nižu cijenu. Srbija će proizvesti oko 400.000 tona, što je za 40 posto više nego lane. »Soja je prošle godine u kolovozu bila čak 70 dinara. Za sada nemamo cijenu na tržištu, ali trgovina 'na zeleno' obećava neku dobru cijenu soje. Događanja na međunarodnim tržištima i povećavanje cijena u zemljama u regiji mogu utjecati da cijena soje bude nešto veća od onoga što se mislilo prije mjesec i pol dana kada su usjevi znatno bolje izgledali nego danas i vjerujem da će biti između 35 i 40 dinara«, smatra Galetin.

izvoz. To prerađivačima daje jednu rekao bih lagodnu poziciju koju su oni iskoristili i poljoprivrednicima nude cijenu koja je čak i ispod granice kalkulativnog koštanja proizvodnje«, kaže za »Hrvatsku riječ« direktor Produktne burze u Novom Sadu Žarko

ča, kako naši uljari sljedeće godine ne bi imali problem osigurati sirovinu s domaćeg tržišta«, smatra Galetin.

Do zaključenja ovog teksta nikakvog pomaka ni naznaka o mogućim kompromisima nije bilo.

Zlata Vasiljević

ANTON FILIĆ, PREDSEDNIK SINDIKATA NOVINARA HRVATSKE

Novinarstvo je danas manje poželjna profesija

*Dječja igra je postala životnim pozivom**

*Više od četvrt stoljeća u Večernjem listu **

*Sindikalna borba za zaštitu novinarskih prava**

Profesija ispod crte normalnog, pristojnog

življenja

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Predsjednik Sindikata novinara Hrvatske *Anton Filić* rođen je 1963. godine u Janjevu na Kosovu, gdje je završio osnovnu školu. Nakon srednjoškolske obrazbe u Prištini otišao je studirati u Zagreb, već tijekom studija politologije novinarstvo mu je »ušlo u krv« i zauvijek postalo dio njegova profesionalnog usmjerenja. Ovaj je diplomirani politolog već gotovo četvrt stoljeća sportski novinar renomiranog hrvatskog dnevnika »Večernji list«, a iznimno je aktivan u organizaciji koja štiti prava hrvatskih novinara.

HR: Kako su izgledali vaši novinarski počeci koji će, kako će vrijeme pokazati, trajno obilježiti budući profesionalni izbor?

Prve novinske tekstove sam počeo objavljivati u »Studentskom listu« i »Poletu«, a surađivao sam i na tada tek pokrenutom Radiju 101. Od 1987. godine, nešto prije

Univerzijade u Zagrebu počeo sam surađivati u Večernjem listu, gdje sam od 1990. godine stalno uposlen radeći u sportskoj redakciji.

HR: Što je utjecalo na budući profesionalni odabir i zašto baš sportsko novinarstvo?

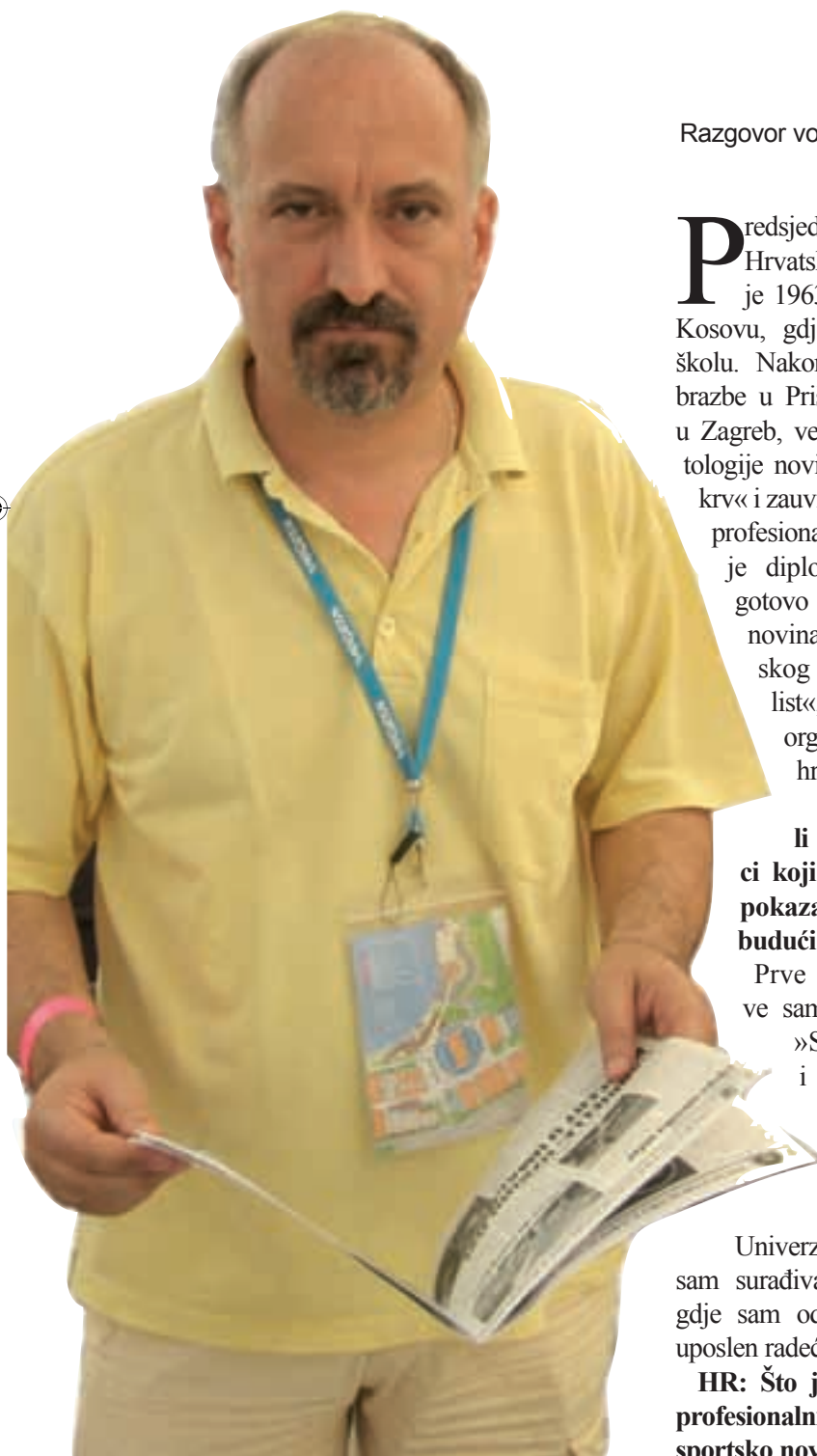
Još sam se kao klinac već htio baviti novinarstvom, ne znajući uopće postoji li kakva škola za ovu profesiju i kakav je obrazovni put, ali volio sam sport i nas nekoliko prijatelja smo se okupljali u mojoj šupi i glumili kao da prenosimo važne sportske događaje i utakmice. Tada su bili popularni *Ivo Tomić, Jura Dodig, Marko Marković, Petar Lazović* i drugi, i svaki od nas bi dobio ulogu jednog od njih i mi bismo insinuirali tadašnju sportsku radijsku emisiju »Vrijeme sporta i razonode«, uskakajući jedan drugome u riječ s događanjima na našim izmišljenim susretima koje smo prenosili. Tako je dječja igra kasnije postala moje zanimanje, ali sam se opredijelio za pisano, a ne radijsko novinarstvo.

HR: Mnogi su se sportski novinari u mladosti bavili nekim od sportova koji su im u profesiji kasnije postali specijalnost. Koji je bio vaš omiljeni sport?

Kod mene to nije slučaj, jer se nisam ozbiljnije bavio niti jednim sportom izuzev igranja nogometa i malo treniranja odbojke u »Metalcu«.

HR: Je li to bio razlog što novinarski staž u Večernjem listu niste odmah striktno započeli u sportskoj rubrici?

U Večernjaku postoji tradicija da mladi novinari započinju isprva s radom u Gradskoj rubrici, pa sam i ja morao proći taj put iako sam

odmah želio startati s radom u Sportskoj rubrici. Tako mi je novinarski početak bio pomalo naporan, jer sam morao prvo odraditi obveze u Gradskoj, a potom i one u Sportskoj rubrici jer sam to želio.

HR: Kako danas s ove vremenske distance, na kojoj su godine provedene uz profesionalno praćenje sporta, gledate na osobni izbor profesije?

Kada sam započinjao bavljenje sportskim novinarstvom mislio sam kako se nikada neću zasititi profesijom koju sam odabrao, možda bi tako i bilo da tijekom proteklih godina nije bilo brojnih promjena poput tranzicije, privatizacije medija, dolaska novog vlasnika, ukidanja određenih tradicija i drugih čimbenika koji su neumitno utjecali na moj današnji stav glede profesionalnog novinarstva. Ljudi koji se duže bave ovim poslom različito se osjećaju povodom svega toga i kod nekih je to jače izraženo, kod nekih manje, neki pak odustaju, dok se neki bore za svoja prava. Mnoge su mi kolege govorile kako na posao dolaze s grčem u želucu i mnogi su iskoristili prvu ukazanu priliku i pobjegli u druge profesije, ali ja sam eto ostao, djelom i zato što sam se u međuvremenu i sindikalno angažirao, postao prvo predsjednik sindikata u Večernjem listu, pa predsjednik Sindikata novinara Hrvatske na kojem se mjestu i danas nalazim.

HR: Profesionalni sport i veliki novac uveli su pomalo drugačiji pristup načinu praćenja određenih sportskih događaja i pomalo omalovažavajuće situacije kada je slabo plaćeni novinar često, pod svaku cijenu, u neugodnoj ulozi traženja izjave od skupo plaćenog sportaša. Je li teško biti stvarni vox populi i kako gledate kao čelnik

novinarskog sindikata na ovakve pojave?

Moram kazati kako je sve to vrlo kompleksna tema koja bi tražila daleko duže razmatranje glede toga koliko su i sami novinari krivi što im se tako nešto dogodilo. Ukoliko postoji omalovažavanje, držim kako su novinari krivi za tako nešto, jer se nisu držali nekih temeljnih principa svoje profesije. Odličan primjer je bio slučaj *Mamić*, kada je nakon jednog njegovog ispada Zbor

malan život i onaj koji to nije, onda novinarstvo u prosjeku definitivno spada ispod te crte. Dakle, to je postala manje poželjna profesija, jer se ne može živjeti baš pristojno, ili je to recimo na rubu pristojnosti, no opet nisu ni svi novinari u jednakom položaju i postoje određene razlike. Stalni zaposlenici na HRT-u ili jačim medijskim kućama su ipak u boljem položaju, ako nemaju neki veći kredit i od svojih osob-

POSJET RODNOM KRAJU

Posljednji put u Janjevu sam bio 2003. godine, kada se slavilo 700 godina spomena župe sv. Nikole i došlo je nekoliko autobusa iz Zagreba. Posjet je bio vrlo emotivan za mene, jer to više nije ono mjesto iz kojeg sam otišao, puno je napuštenih kuća, struktura stanovništva se promijenila...

sportskih novinara pozvao na bojkot ovog sportskog dužnosnika, ali ništa se od toga nije dogodilo i sve je to ispalo pomalo naivno. Dapače, novinari su i dalje tamo išli, po cijenu i ozbiljnije jezikove juhe. S druge strane tranzicija i promjene koje je ona donijela uvjetovale su okolnost da je novinar postao potrošna, slabo plaćena roba, dok su sportaši postali još bolje plaćeni. Zbog toga je došlo do velikog raskoraka i mi smo u odnosu na sportaše u podređenijoj poziciji, ponajprije zbog tog egzistencijalnog disbalansa. Ipak, bez obzira na sve i dalje mislim kako je sport plemenita djelatnost, gdje su sportaši u prosjeku mnogo iskreniji i pošteniji od sugovornika u drugim društvenim sferama.

HR: Može li se danas u Hrvatskoj pristojno živjeti od novinarske profesije?

Uzmemo li crt u koja razgraničava tzv. pristojan, nor-

nih primanja mogu pristojnije živjeti, a kako je tek onima koji također imaju kredite, a pritom nemaju stalni i sigurni izvor prihoda? Nažalost, većina potpada u ovu drugu skupinu, a krediti su sastavni dio načina življenja i mnogi svoju egzistenciju nisu mogli niti planirati bez podizanja kredita koji su se u Hrvatskoj naveliko nudili i nude se i danas, ali su plaće smanjene dok su rate ostale iste ili čak i povećane.

HR: Što je po vašem mišljenju najveći problem današnjeg bavljenja novinarskom profesijom?

Privatiziranjem medija i željom novih vlasnika za izvlačenjem što većeg profita, smanjivanjem broja zaposlenika, novinari su danas primorani raditi mnogo više za manju plaću, a prečesto je slučaj da jedan novinar radi posao koji su u prošlosti radile tri osobe.

HR: Dovodi li konstantni pritisak tržišta na promjene u pisanju, i otvaranje pitanja što je uopće esencija pojedinog novinskog teksta, stvarne ili marketinško - propagandne vrijednosti?

To je stalna borba novinara da se izbore za prave profesionalne vrijednosti, i nekih drugih, njihovih vlasnika i urednika, koji ih usmjeravaju u drugom smjeru – smjeru komercijalizacije kroz tekstove o sponzorima i oglašivačima. Toga je bilo i prije, no sada je mnogo žešće. Postoje novinarske institucije, poput vijeća časti, koje se bave ovim problemom i nastoje odvojiti žito od kukolja. Ali to ostaje i dalje latentan problem.

HR: Ipak, na koncu, sportsko je novinarstvo prekrasna profesija koja pruža mogućnosti putovanja diljem svijeta i doživljaja velikih sportskih događaja iz prve ruke, u neposrednoj blizini i kontaktu s poznatim sportašima.

Bilo je zbilja atraktivnih putovanja, posjetio sam zemlje koje možda ne bih da nije sportskog novinarstva. S tenisačima sam bio u Zimbabweu, Indiji, s vaterpolistima u Kuvajtu, tri puta sam bio u Australiji, u Brazilu, a izvještavao sam i s Olimpijade u Peking. Sportsko novinarstvo je zbilja lijepa profesija, pa tko voli...

HR: Vratimo se još za trenutak u onu vašu šupu i dječju igru sportskog novinarstva. Je li se san ispunio ili...?

Vjerujte ni sam nekada ne znam. Jesam li dobro postupio izabравši novinarstvo, ili da sam poput mojih Janjevaca otišao putem biznisa. Još uvijek mislim i iskreno vjerujem kako je ta ljubav prema novinarstvu bila toliko jaka i nisam joj mogao odoljeti.

Križ – znak i put

Jubilarni križ je blagoslovljen 18. kolovoza ove godine

i do blagoslova crkve Uzvišenja sv. Križa u Nišu »hodo-

časti« po Beogradskoj nadbiskupiji. To je priprema za

glavni događaj u Nišu, 20. i 21. rujna, gdje će se vjerni-

ci, kao i svi ljudi dobre volje, iz više zemalja okupiti da

proslave 1700 godina slobode ispovijedanja vjere

Prigodom 1700. obljetnice Milanskog edikta Rimokatolička crkva organizira veliko regionalno hodočašće 20. i 21. rujna u Niš, koje će predvoditi papin izaslanik kardinal *Angelo Scola*. Hodočašće i ovaj veliki jubilej za sve kršćane će se proslaviti pod motom »Za slobodu oslobođeni«.

Župnik crkve Uzvišenja svetog Križa u Nišu, koju će vjernici na ovom hodočašću posjetiti, fra *Niko Josić* objašnjava kako će Rimokatolička crkva obilježiti ovaj veliki jubilej svih kršćana.

JEDINA SLOBODA

»U godini jubileja 2013., kada slavimo taj veliki jubilej – 1700 godina od donoše-

nja Milanskog edikta, mi ne slavimo niti jednu osobu, pa niti cara *Konstantina*, već se slavi sam sadržaj Milanskog edikta i moto koji nosi riječi Novoga zavjeta gdje stoji da smo 'za slobodu oslobođeni'. Rimokatolička crkva slavi aspekt koji je vrlo važan u jednom religioznom zahvatu čovjeka a to je – sloboda. Da se sve što se događa, događa iz slobode za slobodu i u duhu evanđelja, jer jedinu slobodu daje nam naš spasitelj Isus Krist koji nas je oslobodio od ropstva grijeha. Time nam je udahnuo taj aspekt da mi uistinu djelujemo i živimo po slobodi. U toj slobodi vidimo i sliku i priliku dragoga Boga. Ako se osvrnemo na prve stranice Knjige postanka, koja kaže da je Bog stvorio

čovjeka na svoju sliku i priliku – po toj slobodi mi participiramo kao vjernici u toj slici Božjoj«, kaže fra Josić.

»Ima dva pristupa slavlju ovoga jubileja – tzv. profani, gradski ili državni, u koji je i Katolička crkva uključena i na razini samoga vrha

ove države, jer je nadbiskup mons. *Stanislav Hočevar* član Odbora za obilježavanje ovoga jubileja u kojem su dva predsjedavajuća ovoga odbora predsjednik Srbije *Tomislav Nikolić* i njegova svetost *Irinej*, patrijarh srpski. To je glavni dio, a drugi je

HODOČASNICI

»Svi zainteresirani vjernici – hodočasnici mogu se prijaviti u svojoj župnoj zajednici. Cijena puta je zaista simbolična, 500 dinara, jer smo uspjeli dobiti potporu za taj put«, pojasnio je vlč. *Mirko Štefković*, tajnik Subotičke biskupije i rekao kako se u subotu, 21. rujna, polazi u ranim jutarnjim satima, ovisno o mjestu polaska i broju putnika. »To će se točno odrediti za svaku pojedinu župu kad se bude znao točan broj hodočasnika. Istog dana u večernjim satima je povratak, a hodočasnici trebaju ponijeti svoju hranu. Hodočašće je organizirano na teritoriju cijele Srbije, ali i okolnih zemalja, točnije cijele regije. Vjernici se mogu prijaviti u svojoj župnoj zajednici, te ćemo rado voditi sve one koji to žele. Jedan autobus mladih će ići dan prije, oni će tamo i spavati« rekao je *Mirko Štefković*.

Prema programu 20. rujna u 19 sati je večernje i klanjanje križu, 21. rujna od 8 do 10 sati je pobožnost križnoga puta, a u 11 sati svečano euharistijsko slavlje na stadionu Čair. Ostavljena je i mogućnost za razgledanje arheološkog nalazišta i posebne izložbe.

dio sam odbor na razini grada Niša u koji smo i mi uključeni i u kojem sam i ja član, dok je predsjedavajući gradonačelnik Niša *Zoran Perišić*», kaže fra Josić.

OBNOVA CRKVE

Rimokatolička crkva sudjeluje u kreiranju obilježavanja vanjskog i profanog aspekta, no, s druge strane Rimokatolička crkva organizira proslavu u dva pravca. Jedan dio obilježavanja se odvijao i odvijat će se u crkvi Uzvišenja svetog Križa čija je unutrašnjost u povodu ovoga jubileja obnovljena.

»Obnovljeno je unutarnje uređenje naše župne crkve

ŽUPNIK

Fra Niko Josić postavljen je za župnika crkve 2007. godine. Uvođenje u župu obavio je sam beogradski nadbiskup mons. Stanislav Hočevar, uz prisustvo generalnog vikara fra Leopolda Rochmesa kao izaslanika Franjevačke provincije Bosne Srebrene. Kapelan župe je fra Jozo Šarčević.

svake godine 14. rujna. To je jedna Božja milost. A zašto smo se mi odlučili za ovaj naziv Uzvišenje svetoga Križa? Iz kulturološko-povi-

ona ta koja je pronašla autentični Kristov križ na Golgoti na kojem je Isus bio razapet. Car Konstantin u Katoličkoj crkvi ne nosi titulu svetoga, već

rijer crkve vodi tome i u dan patrona župe 14. rujna ćemo imati posvetu crkve, koju će učini mons. Hočevar zajedno sa svojim prezbiterijem. Tog dana je i unošenje relikvija (moći) Kristova križa i sv. Jelene, koje je darovao milanski nadbiskup Scola. To je jedan i materijalni doprinos ovome obilježavanju, dok je kulminacija proslave 21. rujna kada će na stadionu Čair biti proslavljena sveta misa i povodom ove svete mise kao najveće molitve zahvale dragome Bogu za taj dar slobode koji nam je On dao i po kojem participiramo u Njegovoj slici i prilici», kaže fra Josić.

EUHARISTIJSKO SLAVLJE

Euharistijsko slavlje 21. rujna će predvoditi papin izaslanik kardinal Angelo Scola, milanski nadbiskup, uz suslavitelje – kardinala *Josipa Bozanića*, nadbiskupa zagrebačkog, i kardinala *Vinka Puljića*, nadbiskupa sarajevskog, zajedno sa svim drugim biskupima, nadbiskupima, svećenicima i hodočasnici, koji će toga dana hodočastiti u Niš i u župnu crkvu Uzvišenja svetog Križa.

Poziv da prisustvuju ovoj svečanosti upućen je biskupima i nadbiskupima svih biskupskih konferencija u regiji, pa se stoga očekuje i dolazak velikog broja vjernika.

Dio proslave velikog jubileja je i povijesni simpozij koji će se održati u listopadu ove godine u Beogradu, kada će s gledišta katoličkih povjesničara Crkva iznijeti stajališta, odnosno povijesna gledanja i prema Milanskom ediktu, i prema caru Konstatinu, i prema fenomenu slobode u ovome smislu.

J. Dulić

U župi Uzvišenja sv. Križa u Nišu već niz godina djeluju franjevci Bosne Srebrene. U povodu ovog važnog jubileja izvršena je i renovacija župne crkve s mozaicima patera dr. Marka Rupnika, a župa je dobila i svoju web stranicu www.kcn.rs.

koja je do sada nosila titulu Presveto srce Isusovo, dok je prije dvije godine nadbiskup Hočevar zajedno s župnikom, ostavljajući onaj stari, dodao kao *primus titulus* Uzvišenje svetoga Križa koje se slavi

jesnih činjenica koje su karakteristične za grad Niš. Naime, majka cara Konstantina carica *Jelena*, koja je i sveta u Katoličkoj crkvi, ima još pridodan nadimak 'križarica' zato što je po legendi Crkve

nosi naziv ktitor ili zaštitnik Crkve. Jedan način proslave je u tome da smo našu župnu crkvu i njenu unutrašnjost uređili u tom sadržaju Uzvišenja svetoga Križa. Naime, kroz mozaike put križa i sam inte-

Povezali Vojvodinu i Dubrovačko-neretvansku županiju

*Nameće se pitanje koliko manjinske udruge mogu imati važan
utjecaj na povezivanje službenih državnih predstavnika*

Na nedavno održanom Maratonu lađa na Neretvi, već tradicionalni sudionici bili su veslači HKUD-a »Vladimir Nazor« »Salašari somborski«. Nećemo ovoga puta o tom sportskom dijelu, već o tome kako je ovo sportsko natjecanje bilo dobra prigoda i za razgovore dužnosnika Vojvodine i Hrvatske o mogućnostima gospodarske suradnje i o tome kako udruge kao što je HKUD »Vladimir Nazor« mogu biti spona suradnje između dviju država.

MOGUĆNOSTI GOSPODARSKE SURADNJE

Miroslav Vasin, pokrajinski tajnik za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova, koji je na poziv »Vladimira Nazora« Maratonu lađa nazočio uz gradonačelnika Sombora Nemanju Delića i pokrajinskog zastupnika i predsjednika HKUD-a »Vladimir Nazor« Mate Matarića, kaže za »Hrvatsku riječ« kako je poljoprivreda područ-

je u kojem bi Vojvodina i Dubrovačko-neretvanska županija mogle surađivati. »Ne treba posebice reći kako je Vojvodina izrazito poljoprivredna regija u kojoj se najviše gaje žitarice, a manje povrće. Dio Dubrovačko-neretvanske županije u kojem smo bili također je poljoprivredni kraj, ali se tamo gaji voće i povrće. Razgovarali smo o mogućnostima organiziranog izvoza mandarina u Vojvodinu, ali i o mogućnostima prodaje žitarica iz

razgovora u Metkoviću počeli neki konkretniji dogovori, Vasin odgovara kako se kontakti gospodarskih komora očekuju početkom rujna. »Neralano je očekivati da se gospodarska suradnja ostvari već ove godine. Treba utvrditi principe te suradnje koja bi mogla početi iduće godine«, kaže Vasin. Osim razgovora o gospodarskoj suradnji razgovaralo se i o mogućnostima suradnje u području ekologije. »Dubrovačko-neretvanska županija je područje koje će

ranja Srbije kod EU fondova koji financiraju projekte iz ekologije«, kaže pokrajinski tajnik za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova.

ROBNA RAZMJENA RASTE

Posebice je bilo riječi o suradnji Sombora i Metkovića i Zapadno-bačkog okruga i Dubrovačko-neretvanske županije. »Blizina velikih morskih luka je zanimljiva i sa stajališta transporta proizvoda. Iako se radi o različitim ambijentima Panonske nizine i Mediterana, odnosno delte Neretve, upravo to nas može učiniti kompatibilnim, jer trebamo proizvode onih drugih«, kaže Nemanja Delić, gradonačelnik Sombora.

A da potencijala za gospodarsku suradnju ima pokazuju i podaci koje je »Hrvatska riječ« dobila iz Gospodarske komore Vojvodine. Robna razmjena Vojvodine i Hrvatske bilježi rast. Od sedam milijuna dolara, koliko je iznosila 1998. godine dosti-

REGIONALNA SURADNJA

Vojvodina je korisnik više od 90 posto sredstava iz IPA fondova koja su namijenjena za projekte prekogranične suradnje. I susjedne zemlje uviđaju značaj međusobne suradnje, pa su regije iz Hrvatske, Mađarske i Rumunjske značajni prekogranični partneri Vojvodine.

Vojvodine na to područje. Dogovorili smo se povezati predstavnike gospodarskih komora i razgovore o suradnji otvoriti na razini gospodarskih komora«, kaže Vasin. Na naš upit jesu li poslije

za ekologiju dobiti značajna sredstva iz fondova Europske Unije. Imaju dobra iskustva u održavanju iznimno bogate flore i faune i dobili smo obećanje da će nam dati potporu Hrvatske prilikom participi-

Ivo Josipović s Miroslavom Vasićem i Matom Matarićem

gla je više od 374 milijuna dolara 2011. godine, 2012. godine bila je nešto iznad 368 milijuna, a u prvoj polovici ove godine 148, 5 milijuna dolara. A, da su poljoprivreda i prehrambena industrija itekako važan izvozni adut Vojvodine pokazuje i to što među najznačajnije izvozne proizvode iz Vojvodine u Hrvatsku spadaju uljane pogače od soje i suncokreta, suncokretovo i sojino ulje, kukuruz. Među proizvode koje Vojvodina najviše uvozi iz Hrvatske su urea i ostala mineralna gnojiva.

AFIRMACIJA UDRUGE, GRADA I VOJVODINE

Do razgovora predstavnika Vojvodine i Sombora s predsjednikom Hrvatske *Ivom Josipovićem* i čelnicima Dubrovačko-neretvanske županije došlo je zahvaljujući sudjelovanju članova veslačke ekipe HKUD-a »Vladimir Nazor« na Maratonu lađa na Neretvi. Iako protekle tri godine nije bilo lako financirati sudjelovanje Somboraca na

Maratonu lađa, u HKUD-u »Vladimir Nazor« smatraju kako je važno što na Neretvi sudjeluju i »panonski mornari«. »Kad te materijalne izdatke usporedimo s onim što dobivaju naša udruga, Grad Sombor, a sada i Vojvodina, daleko je od tih financija značajnija afirmacija naše udru-

SURADNJA S UDRUGOM LAĐARA

»Udruga lađara Metkovića vlasnik je 34 čamca i bez takvog čamca mi nemamo šansu osvojiti neki bolji plasman od dosadašnjih rezultata. I pokrajinski tajnik Vasin i gradonačelnik Delić neizravno su rekli kako su i Pokrajina i Grad zainteresirani za naš bolji plasman. Nadamo se da ćemo za idući maraton moći kupiti čamac i uspješno nastaviti suradnju s Udrugom lađara Metković. Maraton lađa prati 50 tisuća posjetitelja i oko 500 gospodarstvenika-sponzora i tu ima prostora za suradnju, a mi ćemo se truditi ekipu što bolje pripremiti i pomoći Vojvodini i Somboru u gospodarskim razgovorima«, kaže Matarić.

ge, Sombora i Vojvodine. Na ovogodišnji maraton pozvali smo kao naše goste pokrajinskog tajnika za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova i gradonačelni-

ka Sombora. Mislim da je tu veliki značaj imalo to što se cijela manifestacija Maraton lađa odvija pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Hrvatske Ive Josipovića. I ovoga nas je puta pozdravio kao stare znance i u šali rekao: »Vi salašari prešli u lađare«, kaže Matarić. Nameće se stoga pitanje koliko manjinske udruge mogu imati važan utjecaj na povezivanje službenih državnih predstavnika. »Udruge manjinskih zajednica u Vojvodini, bilo da su to hrvatske, mađarske, slovačke ili bilo koje druge nacionalne zajednice, mogu imati značajnu ulogu u povezivanju Srbije i Vojvodine s matičnim državama tih naših nacionalnih zajednica. Ovaj posjet Hrvatskoj bio je najbolji primjer toga. HKUD »Vladimir Nazor« je izuzetno organizirao taj posjet i meni je bilo drago da mogu svojom nazočnošću dati podršku njihovim aktivnostima. Bila mi je čast što sam imao priliku susresti se s predsjednikom Hrvatske

Ivom Josipovićem i predsjednikom Sabora Republike Hrvatske *Josipom Lekom* i mogu kazati kako smo bili jedino izaslanstvo na brodu s koga smo pratili regatu

kojoj je predsjednik Josipović posvetio pola sata vremena, što smo proveli u ugodnom razgovoru. Koliki je značaj HKUD »Vladimir Nazor« pokazali smo time što smo financijski pomogli sudjelovanje na regati somborske veslače i što smo pomogli još nekoliko aktivnosti ove hrvatske udruge«, kaže Vasin. Sličnog je mišljenja i gradonačelnik Delić, koji podsjeća kako su somborski veslači na Maratonu lađa bili treću godinu zaredom i da su time promovirali sebe, svoj grad i cijelu državu. »Oni su bili jedina ekipa iz Republike Srbije na Maratonu. Izaslanstvo lađara iz Metkovića bilo je u posjetu Gradu Somboru, ponijeli su dobre dojmove odavde i voljni su ponovno doći kada će im HKUD i Grad Sombor ponovno upriличiti domaćinstvo. Ovakve su veze od iznimnog značaja za uspostavljanje i proširivanje suradnje, razmjenu iskustava i ideja. Svaki rad na promidžbi našega grada u pozitivnom smislu vrijedan je pozornosti i podrške. Do sada je sudjelovanje na Maratonu počivalo najviše na entuzijazmu članova i uprave HKUD »Vladimir Nazor«, na čelu s gospodinom Matarićem. Maraton je iznimno fizički zahtjevna disciplina i vesla se iz specifičnog čamca neuobičajenog za ove prostore. Pravi je podvig da se momci iz Sombora nose rame uz rame s natjecateljima koji se stručno i ozbiljno spremaju za tu utrku. Mi smo već obavili razgovore oko konkretnih vidova pomoći veslačima, kako bi oni mogli još bolje obaviti pripreme i kako bi nastavili sa sudjelovanjem na toj sportskoj manifestaciji«, zaključuje Delić.

Zlata Vasiljević

OBILJEŽEN DAN GRADA

Potrebno zajedništvo u rješavanju problema građana

Raznovrsnim višednevnom programom Subotica je obilježila Dan grada. Središnji događaj bila je svečana sjednica lokalne skupštine održana u nedjelju 1. rujna, u znak sjećanja na isti datum iz 1779. godine kada je austro-ugarska vladarica *Marija Terezija* proglasila Suboticu slobodnim kraljevskim gradom.

Gradonačelnik Subotice *Modest Dulić* u svom je govoru na sjednici istaknuo kako je usprkos ekonomskoj krizi i slabijim mogućnostima suradnje s novom republikom Vladom, u proteklih godinu dana nastavljeno s privlačenjem investicija koje su neophodne za rješavanje suštinskog problema, a to je nezaposlenost. Gradonačelnik je podsjetio i kako je nastavljena izgradnja Narodnog kazališta, predloženo rješenje za unapređenje turističkih ponuda Palića, te naglasio kako se provodi kvalitetna socijalna politika. Dulić je pozvao i na zajedništvo u realizaciji projekata važnih građane, poput onoga iskazanog u 18. stoljeću oko dobivanja statusa slobodnog kraljevskog grada.

UVAŽAVANJE I KOMPROMISI

»Snage i energije imamo da se uhvatimo u koštac s izazovima koji su pred nama,

ali ključno pitanje jest – imali dovoljno želje i mudrosti da nadvladamo suštinski ne toliko bitne razlike koje se ogledaju u trivijalnostima, osobnim netrpeljivostima. Jesmo li u stanju uske, partikularne stranačke interese podrediti općim interesima? Mudrost i spremnost na kompromise potrebni su i danas«, kazao je *Modest Dulić*.

Predsjednica Skupštine Grada *Mária Kern-Sólya*

rekla je kako je bilo problema u dosadašnjem radu gradske vlasti, ali je izrazila nadu da će ti problemi biti nadvladani ozbiljnim radom, iskrenošću i velikim uvažavanjem.

BEZ POČASNIH GRAĐANA

Na sjednici su dodijeljena priznanja »Pro urbe«, a ovogodišnji dobitnici su operna pjevačica *Mariká Petz-Galler*, tajnik gradske organizacije

Crvenog križa *Mihály Pecze*, književnik i glazbenik (ali i nekadašnji urednik kulturne rubrike tjednika »Hrvatska riječ«) *Robert Tilly* i Narodno kazalište.

Sjednici nisu nazočili predstavnici Hrvatskog nacionalnog vijeća i Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini iz prosvjeda što kandidat *Naco Zelić* nije izglasan kao dobitnik zvanja Počasni građanin, koje ove godine po prvi put nije dodeljeno (otvoreno pismo predsjednika HNV-a dr. *Slavena Bačića* glede nenazočnosti sjednici možete pročitati u rubrici »Aktualno«).

ZA SVAKOG PONEŠTO

Program proslave Dana grada započeo je u srijedu 28. kolovoza, a službeno se završava u nedjelju 8. rujna Prvom subotičkom rolerijarom. Najposjećeniji su, kao i ranijih godina, bili koncerti na

Podizanje gradske zastave:
Mária Kern-Sólya i *Modest Dulić*

Dobitnici priznanja »Pro urbe«

Dalmatinski šansonjer Goran Karan

Bandaši i bandašica u »Žikinoj šarenici«

Otvorenje izložbe »Uokvireno – 30 godina uramljivačke radnje Mihály Buze«

Trgu slobode gdje su nastupili hrvatski šansonjer *Goran Karan*, mađarska pop pjevačica *Erika Zoltán*, Subotička filharmonija i domaći bend Perpetuum mobile. Svečanost je ponudila i bogat izložbeni program. Tako su u Modernoj galeriji Likovni susret otvorne dvije izložbe: »Petar Schadi – retrospektiva« i »Uokvireno – 30 godina uramljivačke radnje Mihály Buze«; Vestibil Gradske kuće ugostio je zajedničku izložbu likovnih radova umjetnika iz secesijskih gradova (Subotica-Gödöllő); u Gradskom muzeju može se pogledati izložba »Pod tornjem«, a u Art kinu »Lifka« izložba fotografija *Edvarda Molnara*, dok je u Suvenirnici Gradskog muzeja priređena izložba fotografija *Miklósa*

Hevéra »Zgrade i motivi«. U Gradskoj knjižnici otvorena je izložba »Blago subotičke knjižnice«.

Među ostalim, na Paliću je održan XX. znanstveni skup »Tehnologija, kultura, razvoj« na temu »Zapadni Balkan na putu k EU«, a Tavankut je bio domaćin Smotre folkora. Također, svečano su otvorene nove prostorije Radio Subotice, koja emitira i program na hrvatskom jeziku, čime je poslije 45 godina postojanja ova medijska kuća dobila vlastiti prostor.

Valja spomenuti i kako je iz »svečarske« Subotice u subotu emitirana popularna »Žikina šarenica« Radio-televizije Srbije.

D. B. P.

PHOTO: Subotica.info

SBB: Možemo li zajedno?

»Prošao je 'Dan grada', prošla je 'Dužijanca', - po tko zna koji put na 'Dužijanci' nisu sudjelovali Bunjevci, a prvi put na proslavi 'Dana grada' nisu sudjelovali Hrvati. Dokle tako i kuda to vodi? Na pitanje monsijora dr. *Andrije Anišića* - možemo li zajedno?, Savez bačkih Bunjevaca odgovara: Možemo i moramo! Savez bačkih Bunjevaca traži dijalog političkih predstavnika Hrvata i političkih predstavnika Bunjevaca u Skupštini Grada, pod okriljem gradonačelnika Subotice. Prva tema: 'Dužijanca'. Kako ubuduće organizirati 'Dužijancu' kao gradsku manifestaciju, a da to bude mjesto okupljanja i sabornosti, a ne nesporazuma i razdora. Smatramo da je dogovor moguć. Potrebno je samo jedno 'i'! Odnosno, da se ubuduće umjesto Hrvati-Bunjevci, hrvatski Bunjevci, bunjevački Hrvati i slično koristi gramatički i faktički jedini mogući termin: Hrvati i Bunjevci, odnosno Bunjevci i Hrvati. Kako će se netko osobno izjašnjavati njegova je osobna stvar, ali pojam i naziv nacionalne manjine je jasan i nedvosmislen. Zahtjev je upućen i gradonačelniku direktno. Očekujemo poziv za razgovor«, stoji u priopćenju Saveza bačkih Bunjevaca koje potpisuje *Mirko Bajić*, predsjednik ove stranke.

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 6. do 12. rujna

6. RUJNA 1950.

U Tavankutu je rođena *Ana Gabrijela Šabić*, pedagoginja i spisateljica. U Zagrebu je obranila doktorsku radnju na temu: »Komparativno istraživanje metodičkih pristupa interpretaciji lirske poezije u Europi«. Objavila je više udžbenika i drugih djela, samostalno ili u suautorstvu: – »Podimo zajedno« (1990.); – »Dozivi i odzivi lirske pjesmelirske pjesme : metodički priručnik za razrednu nastavu« (1990.); – Glavni metodički problemi u metodičkim instrumentarijima u čitankama« (1990.); – »Komunikacija s Biblijom kao književno-umjetničkim djelom« (1991.); – »Čitanke u Europi« (1992.); – »Pozvani na gozbu, Prva ispovijed i pričest« (1992.); – »Hrvatska početnica, udžbenik iz hrvatskog jezika i književnosti za 1. razred osnovne škole« (1993.); – »Snagom duha, uvođenje u vjeru i život kršćanske zajednice, priprava za sakrament potvrde krizmu« (1993.); – »Književno-komunikacijski pristup u susretu s biblijskim tekstovima u religioznom odgoju i katehezi« (1994.); – »Slovarica« (1994.); – »Književni interesi, važan kriterij u izboru književno-umjetničkih i biblijskih tekstova u katehezi« (1996.) i dr. Preminula je u Zagrebu 12. kolovoza 2000.

7. RUJNA 1897.

U Subotici otpočinje s radom električna željeznica – tramvaj! Vožnja na relaciji od grada do Palića trajala je oko 30 minuta. Usporedo s pušta-

njem u promet električnog tramvaja, proradila je i novo-podignuta elektrana na ugalj. Unatoč neslaganju bezmalo svih Subotičana vlasti su im ipak uskratile ovu civilizacijsku tečevinu i 2. travnja 1974. godine – ukinule u tramvajski prijevoz.

7. RUJNA 1984.

Preminula je *Matija Skenderović*, rođena *Stipić*, pedagoginja i operna pjevačica, sopranistica, dugogodišnja prvakinja Ljubljanske opere i Opere Srpskog narodnog pozorišta u Novom Sadu. Pjevačku karijeru započinje u subotičkom Hrvatskom pjevačkom društvu »Neven«, uoči II. svjetskog rata. Po njezovu okončanju u Subotici završava školovanje, posvećujući se solo pjevanju i do 1951. predaje u Muzičkoj školi, a zatim se odlučila za opernu karijeru. Po ocjeni stručne kritike s velikim je uspjehom tumačila mnoge zahtjevnije likove operne literature (poput Leonore, Tosce i dr.). Rođena je u Subotici 16. studenoga 1913.

8. RUJNA 1955.

U Subotici je u 70. godini preminuo dr. *Artur Munk*, liječnik i romanopisac. Kao liječnik na brodu »Karpatija«, koji prvi stiže na mjesto sudara »Titanika« s ledenim brijegom, sudjeluje u spašavanju brodolomnika. Napisao je pet romana od kojih su najpoznatiji »Hinterland« i »Zahvaljujem se...«. Rođen je 25. svibnja 1886. godine.

9. RUJNA 1858.

Umro je *Bogoboj Atanacković*, odvjetnik i prozni pisac. U svojim djelima, od kojih su najznačajnija »Dva idola« i »Bunjevka«, prikazao je domoljubna i socijalna stremljenja južnoslavenskog življa u Bačkoj i Vojvodini. Rođen je 22. lipnja 1826. godini u Baji.

10. RUJNA 1979.

U Zagrebu je u 57. godini preminula *Jelka Asić*, prvakinja subotičkog Hrvatskog narodnog kazališta, kasnije (od 1958.) Narodnog pozorišta - Népszínház. Početkom četrdesetih godina XX. stoljeća debitira na sceni zagrebačkog HNK, gdje redovito nastupa nakon svršene Državne glumačke škole (1942.). Pjevanje je učila kod *Ive Lhotke Kalinskog*, a balet kod *Margarete Forman* i *Ane Roje*. Po dolasku u Suboticu (1945.) ostvarila je iznimno bogatu, slojevit i dojmljivu umjetničku karijeru, odigravši gotovo sve važnije scenske, ženske, likove u klasičnim i suvremenim dramskim, opernim i operetnim djelima. Pokraj glume i pjevanja, Jelka Asić se s uspjehom bavila pedagoškim radom i režijom. Rođena je 27. lipnja 1922. godine, u Zagrebu.

11. RUJNA 1869.

Skromno i bez svake pompoznosti na subotički je gradski kolodvor pristigao prvi vlak iz Segedina. Gradnja ove

dionice pruge započeta je 14. ožujka 1864. godine. Prvi ašov zemlje iskopao je gradonačelnik *Flat*, prva kolica zemlje pogurao je *Bodog Corda*, a zatim je 600 radnika prionulo poslu, počevši s radom od tzv. Segedinske kapije.

11. RUJNA 1997.

Otvorena je prva likovna kolonija »Bunarić«, koju je organizirao likovni odjel Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo«. Prvi saziv je trajao četiri dana.

12. RUJNA 1944.

Na proplanku Jabuka, Širokog dola na Fruškoj gori, od 845 boraca formirana je VIII. Vojvođanska brigada. Poslije jednomjesečnih borbi u Srijemu prebačena je u Suboticu, gdje je tijekom listopada popunjena boricima iz grada i okolice, njih preko dvije tisuće. Nakon toga sudjeluje u borbama u Baranji, Podravini i Sloveniji.

12. RUJNA 1929.

Rođen je *Ante Zolnaić*, pjesnik, prozni pisac, esejist i prevoditelj s mađarskog jezika. Od 1953. godine, uz druge subotičke pjesnike svoga naraštaja, Zolnaić se javlja u »Hrvatskoj riječi«, na njezinoj »Književnoj stranici«, a od 1955. godine suradnik je subotičkog časopisa »Rukovet«. Objavio je četiri zbirke pjesama »3 x 20« (s *J. Orčićem* i *I. Pančićem*), »Zov krvi«, »Igre sreće« i »Kolotvor gorkog smijeha«. Umro je 16. travnja 1981.

Mašina (2.)

U bunjevačkom govoru mašina je: kazan (parna mašina, kasnije traktor), koji vuče i tira kaslu (dreš, vršalicu) sa rádom (daščana prigrada ispod slamotresa) el sa elivatorom za slamu i vučna boda (ostava za alat, sermaj – pokretna radionica). Kad se dobrim prija stotinak godina počela gostiti i raditi (vrć) u našim guvnima s kamarama žita, ratarima i drugoj znatiželjnoj čeljadi potakla je gonetanje za njezinu tajnu. Dok se putom vukla (lagano išla) mašina, na njoj i oko nje mašinari (čeljad koja rade s mašinom) praćena je radoznalim gledačima i buljukom dice koji se se moto oko čudnog cuka (kolone). Onda je to bilo čudo koje se ritko viđalo, jel su se dotleg na putu, osim tabananja, čeljad mogla viditi na kolima el soncama s konjima el volovima, jahač na konju, a naritko čobanin el bojtár na magarcu.

ODGONETANJE

Kad su mašinu namistili u guvno i kad su dreš umistili med kamare, sa širokim i dugačkim kajišom opako sastavili s kazanom (traktorom), odjedared je ta velika škatulja još više začukljikala znatiželju gledača. Zabrekćali traktor polagano je zaukivo kaslu, na toj velikoj škatulji spolja su se počeli priko kajiševa okrećati točkovi (remeniće) i čudno brujiti. Čim je na kasli doboška (žena) ranjāču (spušta žito) dodala rasičen snop žita, on ga razvuko i spustio da nestane u ždrilu (bubanj s košarovima) dreša

nuz buku vršaja, raširenog po ravni. Malo zatim je dreš kroz velik otvor iz slamotresa istreso slamu, malo dalje istresala se krupna pliva, s druge strane odozdol sitna pliva, u džak je teklo ovršeno žito, a na zemlju se trunio sitnež od korova. Tu je bít zagonitke: kako se u kasli žito izljuči, očisti iz vlata (klasa) i spusti u džak, sve drugo (slama, plive, trunje) kasla izbací razljučeno, a niko ni prstom da mrdne (ništa ne dira). To odgonetnit bila je želja gledača, pa i moja.

Ko dite volio sam zaglédat onda ritke i proste ratarske mašine, koje smo imali na salašu, sijačicu za žito i amerikanku (sijačicu) za kuruze. Badavad sam zavirivo u kaslu, godinama zagledo vršaj u našem i drugim guvnima, skonto sam poslove mašinara, upozno važnija radna tila, al šta je najvažnije nisam doznao šta i kako ona radi iznutra.

Kad sam stao u misto (zaposlio se) u PMS (Poljoprivrednoj mašinskoj stanici) imo sam priliku zaviriti u mašine, vidio sam ih rasprcane na dilove, slušao stručna raspredanja o kvaru, naučio kako se kvar otklanja, tek sam onda potpuno svatio složen a sjednan posao svi radni tila u tzv. škatulji. Tu sam upozno ulogu rešeta (sita) za čišćenje simena, složen rad gruvača i trijora u čišćenju simena, pa sam se još više divio ljudima koji su skontali i napravili kaslu. U vrime nastanka kojikaki mašina, kasla je jedna od nji, kojoj se za ono vrime triba diviti jel odjedared ovrše žito. Ističem najnovije kasle koje su ovrše

Žito je onda (1910.) bilo visoko oko 170 cm. – dokaz čovik s liva na kasli

čak i sav šuljak (vršna zrna) i svele rastur zrna na ispod 1 posto.

RASTUR

U mašinama koje rade sa zrnom ističe se i koliki je rastur (gubitak) zrna, pa je gazda nadziro i rad kasle, čeprko po plivi, tražio i očelnać i koliko zrna žita, da bi opominio gepeza nek obavi podešavanje čišćenja zrna u kasli.

Zato jel je vršalica bila med prvim složenim mašinama koje su za gledanje u radu bile nadovat i puku, vršidbu su salašari obaško čekali i za nju zvali goste. Gazda se bližnjima i kojima je radio zemlju u arendu, dao na glas kad će vrć i zvao ih u goste. Bio je izdašnjiji s gostima, pa još više ako

je u risu (ručnoj žetvi) ošacovo dobar rod. Usrid lita se najmanje šporuje na rani svoje čeljadi, a ni na mašinarima koji su obavezno s gazdom ili (jeli) u pročelju i za istim astalom - gepez, dva ranjača i bandaš, obično mažaš. Liti se salašaru najviše spori blago (josag) pa pileža ima na priitek, a mož se zaklat i prase, a često se brigo da za vršaj ostavi makar jedno šilježe (starije jagnje) el škopca (kastiranog ovna). Salašarov poziv gledačima nek vide kako se vrše, nije mogo proc brez obilne gozbe – ako nije dobrim priiteklo, nije ni doteklo. Tako su gosti sa ratarom podilili radost ubiranja najvažnijeg ploda rada, vršaj žita, al i vidili kako i šta rade mašinari, kako se i do dvadesetak ljudi sjednaje u tom poslu.

SA ROGLJA

Krećanje mašine na vršaj

Veličina kasli označavala se i parnim brojom (šestorka, osmorka itd.) a to je bio i broj snage (KS) pogona parne mašine. Znači osmorku je tiro (dao pogon) kazan od 8 KS. Kako je to bilo moguće odgovor je: mašinari (čeljad koja rade na mašini) rukom su povlačili i polagano okrećali velik kajiš, s njim zamajac kazana i priko njega i nuz pomoć snage kazana zaukavali i remenicu na kasli, a priko nje i remeniće drugi radna tila. Kad se prazna kasla zaukala na okretaj (o/m) od najmanje 950 u minutu, onda je kasla počela vrć i radila punom parom sa kazanom od 8 KS.

TRAGOVI STARIH VODOTOKOVA OSTAJU ZA SVA VREMENA (10)

Stare gradske ulice čuvvari prošlosti

Kip sv. Ivana Nepomuka kraj Beogradskog puta
(»Ker«) na potoku Vok

U završnici serije tekstova o potocima i jezerima u prošlosti Subotice * Osim što se u seriji tekstova govori o nepoznatim ili nedovoljno poznatim aspektima prošlosti grada, ujedno se predlaže da se na nekadašnjim vodenim trasama, gdje su očuvani tragovi stare Subotice, oni adekvatno obilježe

Suboticom i njenom okolicom ovoga ljeta, u modernom 21. stoljeću, prolazili smo obalama i koritima potoka i stajaćih vodenih površina koje su obilježavale grad još prije 230 godina, tj. krajem 18. stoljeća. U devet nastavaka ove serije prikazane su sljedeće vode iz prošlosti: potoci Vok, Fizfaš, bezimeni potok od Jasibare do Fizfaša, Šemljek, Mlaka, bezimeni potok paralelan s Mlakom duž današnje Prozivke, Šandorski potok i Petreševa česma, kao i sta-

jaće vode – jezera Jasibara, Ciganska bara, Rogina bara, Šandorsko jezero i sustav mlaka u Radanovcu. Mnogo vode za ovakav, nama suvremenima znani grad u čijoj strukturi tijekom narastanja stambenih kvartova niti jedan vodotok nije sačuvan na otvorenom, i razvijan i oplemenjen u estetske i urbane svrhe.

GDJE SU TEKLI POTOCI I VLADALA JEZERA

Izvorište Voka bilo je kod Somborske kapije, a prola-

zio je prostorom nekadašnjeg »Vučidola« (danas Mjesna zajednica »Gat«), gdje se korito i obale potoka još prepoznaju u ambijentu naselja. Nakon prolaska ispod Beogradskog puta trasa je nastavljala prema Ulici Matije Gupca i području nekadašnje Mlake (danas Prozivka), gdje je utjecala u potok Mlaku.

Fizfaš je imao izvor na uglu Šumske ulice i Aleje maršala Tita. Stizao je u blizinu gradskog trga, dotjecao u Rudić ulicu, zaobilazio kapelu sv. Roka i tekao do Ulice Petra Drapština, gdje se susretao s potokom Šemljek iz pravca Tolstojeve ulice. Oдавde se nastavljao potok Mlaka prema području Mlake i Paličkom jezeru.

U javnosti je najviše sjećanja ostalo na potok Mlaku, i to na trasu vremenom reguliranu u Prvomajsku ulicu, te se otvorenog kanala i mostića, blata i plavljenog terena pojedini još sjećaju. Paralelno s potokom Mlaka tim područjem u davna vremena tekao je i bezimeni potok s izvorom u danas bezimenoj slijepoj uličici.

Šandorski potok više ne postoji, kao niti jezero, ali su stare kuće još uvijek na izdignutoj obali.

Jedini potok sa starih mapa do danas sačuvan istom trasom je Petreševa česma u Magnetnim poljima, s dva kraka, i u oba su kolektori za otpadne vode u odvođenju prema pročištaču.

U koritu jezera Jasi-bara, u udolini između Karađordevog puta i Ulice Zrinjskog i Frankopana, podignut je dio grada koji naziv ove stare vode nosi i danas kao toponim (vrlo čest u grafitima na ulicama).

Maloj Ciganskoj bari danas ni traga, nalazila se na području koje sada prekrivaju kuće i dvorišta u četverokutu omeđenom ulicama Arsenija Čarnojevića, Kumanovskom, Ivana Zajca i Miloša Obilića.

Na jezeru Rogina bara danas je Park Ferenc Rajhla i palače uz Željeznički kolodvor, i s druge strane Ulice Đure Đakovića prostor sve do polovice Korza. Od centra grada hodajući Korzom »ušetamo« u korito najvećeg gradskog jezera. Mnogo je vremena i zemlje trebalo za isušivanje i nasipanje Rogine bare.

A sustav mlaka od Malog Radanovca prema Radanovcu je rijetkost i u europskim okvirima. To su drugačije vode od potoka, jezera i bara, koje je priroda ovdje napravila kako bi se u pjeskovitom zemljištu u preko 50 lavora-korita prikupljale oborinske vode po potrebi.

KOJIM PUTOKAZIMA DO STARIH VODOTOKOVA

Ako spomenutih potoka iz prošlosti danas uglavnom nema, a jezero niti jedno – kojim smo to stazama pro-

lazili opisujući stare vode? Najveći dio serije zasnovan je na nacrtu Subotice koji je 1778.-79. godine izradio prvi zaposleni građevinski inženjer grada geometar *Carolus Leopoldus Kováts aliter Kovatsik*. To je najstarija detaljna mapa grada i precizan dokument iz tog vremena u kome su, između ostalog, prikazani i svi vodotokovi i stajace vode, što su dragocjeni podaci za razumijevanje i današnje fizionomije grada, pogotovu položaja, oblika i strukture pojedinih ulica formiranih još u ta vremena uz vodena korita.

Osim što se u seriji tekstova govori o nepoznatim ili nedovoljno poznatim aspektima prošlosti grada, ujedno se predlaže da se na nekadašnjim vodenim trasama, gdje su očuvani tragovi stare Subotice, oni adekvatno obilježe. Jedan od prijedloga je da se na ključnim mjestima starih subotičkih vodotokova postave informativne table s detaljima stare karte i nazivima konkretnih lokaliteta na svakom takvom mjestu. Time bi grad bio obogaćen s nekoliko šetališnih trasa s nizom zanimljivih informacija o vodama Subotice u prošlosti, čija su korita i danas prepoznatljiva u fizionomiji grada.

U identifikaciji korita starih voda u suvremenoj strukturi grada, na temelju stare i vrijedne sačuvane mape iz prošlosti, kao i lokacija koje su i danas čuvari tragova starih voda, svesrdnu stručnu pomoć i putokaze pružio je dr. *Lajos Hovány*, profesor hidrotehnike na Građevinskom fakultetu, vrstan poznavalac ove tema-

tike, jer ju je izučavao u doktorskom radu o promjenama na slivu Paličkog jezera od kraja sedamnaestog stoljeća do novog doba. U završnici ove serije dr. Hovány naglašava bitan, nezaobilazan aspekt svih subotičkih voda o kojima je bilo riječi:

»Vode su dio sliva Paličkog jezera koji se prostire na površini od 130 četvornih kilometara, od čega je površina jezera 6 četvornih kilometara. Slivu pripada područje odakle površinske vode prirodno stižu do jezera Palić. Važno je znati da kroz grad prolazi sustav udolina, što je očima promatrača teže uočljivo, ali u Bajnatskoj

ulici širina te udoline iznosi čak 700 metara. Postoji i značajna visinska razlika, te na početku sustava udolina na Velikom ritu kod Zorkine ulice nadmorska visina terena iznosi preko 120 metara, a spušta se na 105-106 metara u Bajnatskoj ulici.«

Ovim zanimljivim podacima o karakteristikama područja na kojem živimo i ne opažajući sve detalje i nijanse spojeva prošlosti i sadašnjosti koji ga krasi, završava se serija tekstova o starim subotičkim vodama. Sve su tekle istom ušću: Paliću.

Katarina Korponaić

Temeljem članka 10. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04,36/09), a vezano za određivanje uvjeta i mjera zaštite životnog okoliša novog izvora nejonizirajućeg zračenja, Gradska uprava, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Subotica - Trg slobode br. 1

OBAVJEŠTAVA

Da je podnesen zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš projekta: BAZNA JEDINICA MOBILNE TELEFONIJE U SUBOTICI oznake »SU-TOLMINSKA 2- SU/73SUU73« operatora Telekom Srbija-Izvršna jedinica Subotica, Prvomajska 2-4. Antenski sustav za radio baznu jedinicu planira se na katastarskoj čestici 36915/8 ko Donji grad, korisnika »AL PACK« DOO Subotica.

Uvid u podatke i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, Telekom Srbija-Izvršna jedinica Subotica, Prvomajska br. 2-4, može se izvršiti u prostorijama Službe za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, II. kat Gradske kuće, soba 226 u razdoblju od 2.9.2013 do 12.9.2013, u vremenu od 10 do 12 sati.

Molimo vas da u gore navedenom roku dostavite mišljenje, primjedbe o zahtjevu za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš predmetnog objekta na životni okoliš ovom nadležnom tijelu.

Mjesto molitve i preporuke Majci Božjoj

U ponedjeljak, 2. rujna, misnim slavljem obilježeno je dvije godine od proglašenja novog ekumenskog marijanskog hodočasničkog svetišta Marije pomoćnice kršćana i duša u čistilištu u Moroviću. Podsjetimo se, srijemski je biskup Đuro Gašparović proglasio 2. rujna 2011. godine crkvu romaničko-gotičkog stila iz XII. stoljeća na groblju u Moroviću novim ekumenskim svetištem. U ovoj crkvi svakog drugog u mjesecu vjernici po zagovoru Bogorodice mole za oprostjenje grijeha za svoje pokojne.

Svetu misu povodom godišnjice svetišta predvodio je biskup mons. Đuro Gašparović, a ovoga puta, osim velikog broja vjernika iz šidske općine, bili su nazočni i vjernici iz Republike Hrvatske, kao i hodočasnici iz Nikinaca, Platičeva i Hrtkovaca predvođeni vlč. Ivicom Živkovićem. Prije

početka misnog slavlja župnik vlč. Nikica Bošnjaković upoznao je vjernike sa značajem marijanskog svetišta: »Bit ove crkve i onoga šta ona nudi jest raditi na svome obraćenju. To nije popularno, teško je sebi priznati svoju grešnost, krivicu i svoju odvojenost od Boga. To su rezovi bez kojih ne može niti jedan kršćanin iskreno slijediti svoga učitelja Isusa«, istaknuo je vlč. Bošnjaković.

Poslije procesije oko same crkve, vjernicima se obratio i biskup mons. Đuro Gašparović: »Drago mi je što zajedno s vama danas proslavljamo godišnjicu kada smo uspostavili i otvorili na poseban način ovo svetište svim hodočasniciima koji su kroz ove dvije godine svakoga drugoga u mjesecu dolazili ovamo. Ovo je mjesto molitve i preporuke Majci Božjoj nas živih, a isto tako i naših dragih pokojnika, duša u čistilištu«, izjavio je biskup Gašparović.

Kako je u svojoj propovijedi istaknuo biskup Gašparović, u ovoj crkvi se čovjek napuni Božje milosti Duha Svetoga i dobije božansku riječ po kojoj treba živjeti, kao i oprostjenje grijeha: »Osim toga što molimo za naše pokojne i oprostjenje grijeha, danas molimo i za naše obraćenje, za duhovnu obnovu nas samih kao članova Crkve, za duhovnu obnovu naših biskupija, župa i obitelji svakog pojedinog vjernika. Ovdje smo u duhu molitve, za naš povratak u Očevu kuću, za obraćenje grešnika, kako bi procvjetala snažna ljubav prema Bogu i prema bližnje-

mu. Kristovi smo učenici koji trebaju promicati pravdu i mir, da se navješta radosna riječ siromašnima, malenima i odbačenima da majka crkva iskaže svoju naklonu ljubav. Ovo je svetište gdje se okupljaju na poseban način naši vjernici hodočasnici, kako iz naših župa, tako i iz župa iz Hrvatske i drugih zemalja, koji su nekada otišli iz ovoga kraja«, rekao je biskup mons. Đuro Gašparović.

Misno slavlje upotpunio je crkveni zbor svojim duhovnim skladbama, pod vodstvom vlč. Željka Štimca.

S. Darabašić

Među brojnim hodočasniciima ovog puta bili su i vjernici iz Hrtkovaca, Nikinaca i Platičeva.

Jelica Beriš iz Hrtkovaca

»Prvi put sam ovdje i biskupova propovijed me se jako dojmila. Dok sam bila zdravlja, puno više sam putovala, posebno u Hrvatsku. Bila sam jako bolesna i sada sam počela ponovno putovati i evo me u Moroviću, gdje mi je jako lijepo i nadam se da ću ponovno doći.«

Katica Kovač iz Platičeva

»Više puta sam bila ovdje i jako mi je lijepo. U današnje vrijeme i u ovoj teškoj situaciji, potrebno nam je čuti propovijedi poput ove biskupove danas. Nedostaje nam svima vjere i ona nam je jako potrebna. Narod je danas okupiran ovozemaljskim problemima, a zapostavlja vjeru i duhovnost. Crkva u Moroviću zaista pruža mnogo i ponovno ću doći.«

RADNA AKCIJA U DVORIŠTU ŽUPNE KUĆE U SOTU

Pripreme za manifestaciju

»Pokažimo svima što znamo i imamo«

U župi Sot počele su pripreme uređenja i čišćenja župnoga dvorišta za blagdan Imena Marijina 15. rujna, kada će se u tom mjestu po prvi put održati manifestacija »Pokažimo svima što znamo i imamo«. Naime, župa Sot dekretom srijemskoga biskupa *Đure Gašparovića* od 8. kolovoza zajedno s filijalama Morović, Gibarac, Kukujevc, filijalama Jamena, Batrovci, Vašica, Berkasovo, te filijalama Ljuba, Bingula, Bikić Do i Molovin, ima novog župni-

ka vlč. *Nikicu Bošnjakovića*. Tijekom protekla dva vikenda župljani iz Sota imali su radnu akciju u dvorištu župne kuće, gdje su vrijedno radili, odvozili smeće, kosili travu, rezali i čupali stare i trule voćke i traktorima odvozili otpad i staru ciglu i crijep. Također, župljani su u župnom dvorištu otpočeli gradnju bine, koja će biti korištena za nastup folklor-nih društava, duhovnih bdi-jenja, betlehemskih štalica. Sve su ovo ujedno i pri-preme za duhovno-kultur-nu manifestaciju koja će se

od ove godine tradicionalno održavati u Sotu na blagdan Imena Marijina pod nazi-vom »Pokažimo svima što znamo i imamo«. U okvi-ru te manifestacije pred-stavit će se članovi HKD-a »Šid« njihovim plesovima, pjesmom i tamburaškim izvedbama, gdje su aktivni i mnogi župljani Sota.

U župi u Sotu otpočeo je i upis obitelji u kartoteku župe Sot, kao i upis djece u školi na katolički vjeronauk i u crkvi na župnu katehezu. Blagdan Imena Marijina ove će se godine slaviti u Sotu u

nedjelju sa svetom misom u Gospinoj špilji s početkom u 11 sati, nakon čega će se održati kulturno-umjetnički program. Kako je istaknuo vlč. Bošnjaković, ovo su tek prvi radovi, a planira se skora izgradnja nove crkvene dvorane. Ovi radovi samo su uvod u jednu novu priču u Sotu, gdje će se aktivnije raditi na učvršćenju nacionalnog identiteta Hrvata u tom mjestu, kao i primjeni odluke o uvođenju hrvatskog jezika u službenu uporabu.

S. Darabašić

DESETA OBLJETNICA TENJSKE MANIFESTACIJE

Zlatna jesen slavonska

Okupilo se više od 20 tamburaških sastava i 5-6 pjevačkih skupina

Tenja, prigradsko osječko naselje, ovoga je vikenda obilježila 10. obljetnicu lijepa manifestacije nazvane »Slavonija u jesen si zlatna«, a kako jubilej i zaslužuje, program je bio bogat, pa su Tenju u četiri protekla dana posjetili brojni mještani Osijeka i okolice, a domaćini se hvale da su na brojnim priredbama prodali gotovo 10 tisuća ulaznica. Organizator je Centar za kulturu i sport Tenja i mjesni KUD »Josip Šošić«, a pokrovitelji su Osječko-baranjska županija, Grad Osijek i Osječka pivovara.

Započelo je u četvrtak navečer nastupom najboljih hrvatskih tamburaša, a brojni su posjetitelji suglasni da su »Stanko i pajdaši« iz bivših »Zlatnih dukata« dobrano usijali žice i svirkom i pjesmom do iza ponoći zamalo »zapalili« Tenju. Predsjednik mjesnog KUD-a »Josip Mihaljević« tvrdi da Tenja polako prerasta u važnu tamburašku destinaciju, jer se u četiri dana ovdje okupilo više od 20 tamburaških sastava, a osim spomenutih dukata tu su bili »Slavonija

band«, »Hrvatski sokol«, »Tambure za dušu« i tko »Zlatni klas« i »Zlatni vez«, bi sve pobrojio. Osim toga, »Ravnica«, »Garavuš«, nastupilo je i 5-6 pjevačkih skupina, Šokadija iz

Šidani

Predsjednik HKD-a »Šid« Josip Hodak kaže da unatoč tomu što ne djeluju dugo, društvo koje već broji više od stotinu članova koji su svrstani u pet uzrastnih grupa, i ima naravno tamburašku sekciju, bilježi sve bolje rezultate.

Dr. Pavle Sklenar, koji u orkestru svira čelo, kaže da je očaran veličinom prigradskog mjesta, dobrom organizacijom i gostoljubivim domaćinima. Uvjeren je da su oni nasljednici divnih šokačkih tamburaša, koji su sastave imali u svakom šokačkom selu, u Sotu, Gibarcu, Kukujevcima i Moroviću i svirali su po svatovima diljem Šokadije.

Nije bilo zgodno zaobići lijepu snašu iz Sota Dariju Mendan, članicu HKD-a »Šid«, koja se okušala na natjecanjima ljepote. U Osijeku je bila uvjerljivo prva, nosila je svileni ruho bake Anice Pinterović iz Gibarca, a na Đakovačkim je vezovima bila druga pratilja, u još bogatijem i starijem ruhu bake Anice, starom više od sto godina. Bila je to štikana vezanka i isto takav oplećak, lijepi keceljak, rubac i kožušak s zrcalima, a na glavi zlatara i krajevi od crne svile, jer bila je spremjena za misu na Veliku subotu i molitvu kod Isusovog groba.

Mikanovaca, domaće snage, Baće i Inoće, zatim skupine iz Neuma, Velike Kopanice, a prethodila im je smotra dječjeg folklor. Sutradan je održana već tradicionalna, 10. po redu smotra folklor koja je okupila 8 skupina, a u goste su došla društva iz Pokupske doline kod Karlovca, Neuma iz BiH te HKD »Šid« iz Šida (Srbija) i društva iz Slavonije. I ne samo to, organizirana je i izložba malih životinja i ptica, natjecanje u kuhanju čobanca, Etno-sajam i svečani mimohod zaprega i jahača. Sve u svemu, više od 500 sudionika.

I folklorne su skupine prošle u mimohodu od centra sela i crkve sv. Ane i svi su odigrali kolo na centru sela, pred brojnim mještanima. Šidani su bili zapaženi po prekrasnom narodnom ruhu, gibaračkim vezenkama, jer u Tenju su i došli prikazati dio običaja vezanih za šokačke svatove u Gibarcu. Prednjačio je čaja sa čuturom i buklijom, pratile ga raspjevine andebule a tamburaši su svojski udarali po žicama. Baš to je zadivilo posjetitelje i izmamilo dugotrajan pljesak.

Slavko Žebić

POVEZIVANJE USTANOVA I POJEDINACA KOJI SE BAVE FOLKLORNOM TRADICIJOM

Seminar panonske zone u Vinkovcima

Seminar folklor panonske zone u Vinkovcima pokrenut je 1996. godine, a ove je godine održan po osamnaesti put. Organizator seminara je Kulturni centar »Gatalinka«, a glavna voditeljica bila je *Blanka Žakula*. Seminar je pokrenut s ciljem povezivanja ustanova i pojedinaca koji se na različite načine bave folklornom tradicijom, osobito onih koji prenose znanja na druge folklorne voditelje i mlađe naraštaje. To je nastojanje potaknuto i činjenicom da u Hrvatskoj do tada nije bilo organiziranih regionalnih seminara na kojima bi se sustavno bavilo proučavanjem i prenošenjem folklorne baštine pojedinih regija. Na Seminaru folklor panonske zone ove je godine

sudjelovalo šezdesetak polaznika, uglavnom voditelja folklornih i glazbenih ansambala iz cijele Hrvatske i inozemstva, te nastavnika i pedagoga iz škola i dječjih vrtića. Na seminaru su se održavali sljedeći kolegiji: ples, teorijska nastava, dječje igre, tradicijska solistička glazbala, tambure za voditelje, tambure za početnike i tambura samica. Pri izvođenju nastave predavačima je u praktičnome dijelu pomagalo oko 150 demonstratora, odnosno izvornih plesaa, pjevača i svirača. Na seminaru su obrađivani plesovi, pjesme, dječje igre, sviranje glazbala (tambure, gajde, dude, tambura samica, okarina, svirale i dvojnice), te etnološka i etnomuzikološka baština Slavonije,

Baranje, Srijema, Turopolja, Moslavine, Bilogore, Podravine, Bosanske Posavine, Bačke, te baština Hrvata koji žive u Mađarskoj. O tradicijskome odijevanju bunjevačkih Hrvata, dječjim igrama i općenito o plesovima predavao je *Ivica Dulić*, voditelj folklornog odjela HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta, dok je tradicij-

ske pjevanje demonstrirala i podučavala *Kristina Kovačić*, nastavnica glazbene kulture u tavankutskoj osnovnoj školi. Organizator seminara ujedno je nakladnik publikacije XVIII. seminar panonske zone-Vinkovci, koja kao popratni materijal seminara sadržava prikaze svih izlagnih tema.

LJ. V. D.

NOVA KAZALIŠNA PREDSTAVA U HKUD-U »VLADIMIR NAZOR«

Komedijska za međunarodnu smotru

Dramska sekcija HKUD-a »Vladimir Nazor« radi na pripremama nove kazališne predstave. Riječ je o nadogradnji kratkog skeča »Apartman«, koji je prije nekoliko godina pripremljen za obilježavanje godišnjice društva. *Jolika Raič* napisala je uvodni tekst, koji zapravo uvodi u dogodovštine mladenaca u apartmanu u kome su trebali provesti medeni mjesec. »U tom dijelu koji smo dodali provodadžijka ugovara brak između Alojza i Micike, a Alojzov motiv za ženidbu, koja mu nije prva, je dobar miraz. Naravno, praznih ruku nije ostala ni provodadžijka koja je svoj dio tražila i od Micikinih roditelja i od Alojza. Brak je i ugovoren i tu se završava taj dio koji smo dodali«, kaže *Jolika Raič*. U drugom činu, zapravo skeču »Apartman«, mladenci odlaze u apartman, a u komičnom dijalogu u kome važnu ulogu imaju i tanjuri koji sa zida padaju kada se izgovori laž, Micika shvaća da je Alojz zapravo i ne voli i da ju je uzeo samo zbog miraza.

U ovoj komediji igraju *Klara Oberman*, *Zvonimir Lukač*, *Jolika Raič*, *Antun Kovač*, *Tanja Bošnjak* i *Marija Radoš*. Pročelnik sekcije *Zvonimir Lukač* kaže da su se i ovoga puta odlučili za komediju, jer je to ono što publika najviše voli.

Premijera je najavljena za kraj listopada, kada će HKUD »Vladimir Nazor« biti domaćin IV. međunarodne smotre amaterskih dramskih društava.

Z. V.

Natječaji Grada Sombora

Grad Sombor raspisao je drugi krug natječaja za sufinanciranje projekata građana i nevladinog sektora i sufinanciranje obilježavanja značajnih datuma, jubileja, manifestacija i programa pod pokroviteljstvom Grada u 2013. godini. Za sufinanciranje obilježavanja značajnih datuma, jubileja i manifestacija u proračunu Grada namijenjeno je pola milijuna dinara, a za sufinanciranje projekata građana i nevladinog sektora 700 tisuća dinara. Rok za prijavu na ove natječaje je 15 dana.

Z. V.

IZLOŽBA RADOVA ČLANOVA »SVETE ANASTAZIJE«

Spoj tradicije, znanja i vještine

Vlat slame, pažljivo odabrana i s velikom ljubavlju pripremljena uz pomoć ljepila, igle, znanja i mašte, pretvorena je u umjetničko djelo. Tradiciju izrade slika u tehnici slame u Srijemskoj Mitrovici njeguju članovi ateljea »Sveta Anastazija« Hrvatskog kulturnog centra »Srijem – Hrvatski dom«. Slike i predmeti koje su oni kreirali predstavljaju spoj tradicije i umjetnosti, čovjeka i prirode, inspiracije znanja

i vještine, neizmjernog truda i predanosti. Uz pomoć ove naivne umjetnosti, nastale u prošlim vremenima kao zabava pastira, članice ateljea prenose i čuvaju duhovnu kulturu svog naroda. U ponedjeljak 2. rujna u Muzeju Srijema, u organizaciji Centra za kulturu »Sirmiumart«, organizirana je izložba radova članova »Svete Anastazije«. Izložba je otvorena projekcijom filma »Od zrna do slike« Branka Ištvančića. U nastavku izlož-

be učenice koje pohađaju nastavu iz predmeta hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture Ana Dujčić, Sara Žurovski i Irena Dujčić recitirale su pjesme Alakse Kokića posvećene slami, pšenici i žeteocima.

Na kraju izložbe posjetitelji su mogli uživati u pjesmama Miše Kovača u izvedbi tamburaškog orkestra Hrvatskog kulturnog centra. Izložba će do 9. rujna biti otvorena za sve posjetitelje Muzeja Srijema.

D. Š.

LIKOVNA KOLONIJA »PROVALA 2013.« U VAJSKOJ

Obogaćen fundus udruge

HKUPD »Dukat« iz Vajске prošlog je vikenda, 31. kolovoza, organizirao petu po redu likovnu koloniju pod nazivom »Provala 2013.«, a u suradnji s likovnim odjelom HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice.

Zamjenik voditeljice likovnog odjela HKC-a Ivan Šarčević ocijenio je kako su

uvjeti za rad bili odlični, da je motiva i inspiracije bilo na pretek. Na koloniji je sudjelovala i poznata slikarica naive Cilika Dulić Kasiba, draga gošća likovne kolonije u Vajskoj.

Predsjednik HKUPD-a »Dukat« Pavle Pejčić zahvalio je svim sudionicima kako na dolasku u Vajsku, tako i

na slikama koje će obogatiti fundus te udruge. »Žao mi je da još uvijek nema sluha

kod naših mladih u 'Dukatu' da makar gledaju i uče od vas tehniku rada, iako ima nadarenih koji divno slikaju«, kazao je Pejčić.

ODRŽANI »DUNAVSKI DIJALOZI 2013.« U NOVOM SADU

Rijeka kao umjetnička poveznica

UNovom Sadu je od 29. do 31. kolovoza održan festival suvremene umjetnosti »Dunavski dijalozi 2013.«, koji je okupio 80 umjetnika iz: Njemačke, Austrije, Slovačke, Mađarske, Hrvatske, Srbije, Rumunjske, Bugarske i Ukrajine, s više od 20 umjetničkih događaja. Povezivao ih je Dunav, ali i

poštovanje za različita okruženja u kojima nastaju njihova djela.

Ove godine upriličen je susret umjetnika iz Austrije i Srbije, te time ostvarena koncepcija usporednog izlaganja umjetnika iz austrijskog i srpskog miljea.

Tijekom manifestacije publici su tako ponuđeni i

ANTUN HORVAT, GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK HRVATSKIH NOVINA

Za početak samo elektroničko izdanje

Svaki tekst mora biti potkrijepljen dokumentiranim činjenicama

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Prošloga je mjeseca izašao prvi broj elektroničkog mjesečnika »Hrvatske novine«, čiji je osnivač i izdavač udruga Hrvatska nezavisna lista. Za glavnog i odgovornog urednika novog hrvatskog medija izabran je *Antun Horvat*.

»Trenutačno obnašam dužnost urednika »Hrvatskih novina«, čiji je prvi broj sredinom prošloga mjeseca izašao u internetskom izdanju, jer još uvijek prikupljamo financijska sredstva kako bismo mogli tiskati u klasičnoj novinskoj formi. Inicijativa za pokretanje novina potekla je

od Hrvatske nezavisne liste i *Zlatka Ifkovića*, koji me je i zamolio da prihvatim ovu dužnost. Dugo sam se premišljao, ali s obzirom da je u pitanju zajedničko uredništvo i sve se odluke dogovaraju mišljenjem više ljudi, odlučio sam prihvatiti uredničko mjesto«, pojašnjava osnovne detalje oko pokretanja novog hrvatskog glasila njegov glavni i odgovorni urednik Antun Horvat

UREĐIVAČKA KONCEPCIJA

Kakvu će koncepciju imati »Hrvatske novine« i kojim će se temama baviti, Horvat pojašnjava u kraćim crtama:

»Zamisao uredništva zasnovana je na koncepciji objavljivanja kolumni i osobnih videonja i promatranja određenih događaja u svezi sa Hrvatima na ovim, ali i drugim prostori-

ma, i suradnje s drugim hrvatskim institucijama i pojedincima, a zauzet je stav kako svaki tekst koji bude objavljen mora imati i valjanu dokumentaciju kojom njegov autor može dokazati valjanost svojih navoda, potkrijepivši ih činjenicama.«

Ukoliko se netko želi priključiti redakciji ili bi želio objaviti neki svoj tekst, na koji način to može učiniti i kada su finalni rokovi za predaju tekstova?

»Svatko tko bi želio objaviti svoj tekst u našim novinama treba ga poslati na adresu našeg uredništva najkasnije do sedmog u mjesecu, a mogu reći kako je već devedeset posto tekstova za sljedeći, rujanski broj već prikupljeno.«

PRVI BROJ

Svaki početak nekog medija je novo iskustvo koje ne može biti potpuno bez povratne informacije od strane publike kojoj je namijenjen. Kako ste zadovoljni prvim brojem i što kažu prvi čitatelji Hrvatskih novina?

»Zadovoljan sam, jer smo uspjeli uraditi neke stvari za koje su ljudi mislili da ih ne možemo uraditi. Ukoliko se ima vjere i jake želje, puno se može postići, jer nemojmo zaboraviti kako je u pitanju potpuno volonterski rad. Što se tiče povratnih informacija, nedavno sam gledao statistički prikaz ulazaka na web portal gdje se Hrvatske novine nalaze i za prvih dvanaest dana

rada imamo već više od tisuću pregleda«, otkrio nam je glavni i odgovorni urednik Antun Horvat.

SURADNJA S DRUGIM MEDIJIMA

Hoće li Hrvatske novine surađivati i s drugim, osobito hrvatskim medijima na ovim prostorima?

»Normalno da ćemo surađivati s drugim medijima, jer nam je to prije svega u interesu. Ne želimo biti nadobudni i smatram kako moramo surađivati i s Hrvatskom riječi i s ostalim hrvatskim medijima, kako na ovim prostorima tako i u dijaspori. Već smo stupili u kontakt s nekim medijima, jer naš interes nije samo predstavljanje lokalne hrvatske zajednice. Nismo mi tako mali kako nas drugi vide, jer Hrvati su ipak po brojnosti peta manjinska zajednica u Srbiji.«

PRISTUP

»Nažalost još uvijek nemamo svoju internetsku stranicu, pa idemo preko Facebooka, a mogu nas čitatelji pročitati na www.hnl.org.rs ili preko siteova koji su prenijeli naš prvi broj, kao što je to učinila primjerice vojvodanskapartija.org. U budućnosti 'Hrvatske novine' neće biti samo u PDF formatu, nego će biti i priređene za online čitanje«, pojašnjava glavni i odgovorni urednik Antun Horvat.

performansi, projekcije video radova, izložba umjetničkih zastava, instalacije, tribine i umjetničke radionice. Izložbe, koje se još uvijek mogu pogledati, priređene su u galerijskim, muzejskim i alternativnim prostorima u Novom Sadu i Petrovaradinu. Pojedinačni postavi traju do 10., a neki i do 15. rujna.

Također, u sklopu festivala održana je i kolonija studenata s profesorima akademija umjetnosti u Novom Sadu i Beču.

Festival suvremene umjetnosti »Dunavski dijalozi«

afirmira ideju definiranu naslovom manifestacije. Dunav, njegove obale i mostovi shvaćeni su kao geografski podatak, ali i kao mogući simbolički podstrek za formiranje jedne zanimljive prezentacije aktualnosti u umjetnosti zemalja podunavske regije.

Inicijator i priređivač festivala je novosadska galerija »Bel art«. Festival su podržali Pokrajinsko tajništvo za kulturu, Austrijski kulturni forum, Erste banka i Wiener Stadtische osiguranje.

H. R.

IŠČEZLA STOLJEĆA – CRTICE IZ POVIJESTI O NASELJIMA U SRIJEMU U SREDNJEM VIJEKU

Baruni biraju kralja - uspon obitelji Hunyadi

Piše: dr. Zsombor Szabó

Prije smrti kralj *Albert* je imao plan, prema kojemu će ako njegova žena *Elizabeta*, koja je bila noseća, roditi sina, on naslijediti prijestolje Austrije, Češke, Hrvatske i Ugarske. Međutim, ovaj plan nije imao realne osnove, jer su staleži spomenutih kraljevstava imali različite interese. Zato su se 1440. godine svi velikaši i crkveni veleđostojnici okupili u Budimu kako bi izabrali novoga kralja. Tu su bili i despot *Đurađ Branković* i grof *Ulrih Celjski* (koji je praktički vladao Hrvatskom). Tu

prijestolje, dok su ga njegovi poljski savjetnici nagovarali da to ne uradi. Poslije dužeg razmišljanja *Vladislav III.* je u ožujku iste godine prihvatio ponudu i u travnju je krenuo za Ugarsku zauzeti tron.

JEDNA KRALJEVINA, DVA OKRUNJENA KRALJA

U međuvremenu je *Elizabeta* rodila sina *Ladislava*, njena dvorkinja je ukrala krunu sv. *Stjepana* i u svibnju u Stonom Beogradu (Székesfehérvár) okrunili su novorođenče za kralja pod imenom *Ladislav V.* Poljski kralj *Vladislav III.* je dva mjeseca kasnije okrunjen za hrvatsko-ugarskog kralja pod imenom *Vladislav I.* diademom sv. *Stjepana* (budući da je kruna sv. *Stjepana* ukradena). Pikanterija dviju krunidbi je u tome da je krunidbu oba puta izvršio kardinal i ostragonski nadbiskup *Dénes Szécsi*. Nakon ovih događanja građanski rat je bio neizbježan. Kraljica majka *Elizabet* se obratila rođaku *Fridriku Habsburškom* za pomoć, kome je ugarsku krunu dala u zalog. Na njoj strani su bili grof *Ulrih Celjski*, *Frankopani* i *Branković*, a većina hrvatskih i ugarskih velikaša, među njima i braća *Talovci* i *Ivan Hunjadi*, u narodnim pjesmama poznat kao *Janko Sibirjanin*, podržavali su *Vladislava I.* Njegove su trupe pobijedile slavenske barone *Ladislava Gorjanskog* i *Ivana od Korođa*. U ovim se borbama istaknuo *Ivan Hunjadi*, kojeg je *Vladislav I.* imenovao za namjesnika Erdelja (ovu titulu je izvjesno vrijeme dijelio s *Nikolom Iločkim*) i za kapetana Beograda, praktički obrane južnih granica kraljevstva. Rezultat ovih borbi je bio da su 1442.

Vladislav I. na tronu (ilustracija u kronici)

Ivan Hunjadi u oklopu (ilustracija u kronici)

je boravila i trudna *Albertova* udovica (kćerka *Sigismunda* iz obitelji *Celjski*), kojoj je bilo namijenjeno udati se za onog kandidata koga budu izabrali za kralja. »Iz dobro obaviještenih krugova tih vremena« zna se kako je bilo više kandidata, ali za potomstvo su sačuvala dvojica. Jedan je bio mladi despot *Lazar Branković*, sin *Đurđev*. Njega su kandidirali otac i šogor *Ulrih Celjski*. Drugi kandidat je bio šesnaestogodišnji *Vladislav III.*, poljski kralj na koga je na koncu pao izbor. S budimskog izbornog sabora krenuli su izaslanici zamoliti mladog kralja da zauzme hrvatsko-ugarsko

godine u Győru *Vladislav I.* i kraljica *Elizabeta* priznali status quo i sklopili mir. *Elizabeta* priznaje *Vladislava* za kralja, ali zadržava pravo na prijestolje svom sinu *Ladislavu V.*

PRVE POBJEDE HUNJADIJA NAD TURCIMA

Praktički, kao »vojni zapovjednik« južne Ugarske *Hunjadi* je energično počeo organizirati vojsku za rat protiv *Turaka*, koji su iz godine u godinu provaljivali u Erdelj i Slavoniju. *Hunjadi* je umjesto pasivne obrane počeo organizirati aktivnu obranu, tojest na turske upade odgovarao je napadima na turski teritorij, na primjer u prosincu 1442. godine spalio je *Vidin* u *Bugarskoj*, a sljedeće 1443. godine od srpnja, do siječnja 1444. godine uspješno je vodio »dugi rat protiv *Turaka*«, stekavši tako slavu »pobjednika *Turaka*«. Ove su pobjede imale odjek i u Europi, pa je papa počeo razmišljati o organiziranju novog križarskog rata protiv *Osmanlija*.

Župa Maradik i crkva svete Ane

Prvi zapisi o katolicima u Maradiku pojavljuju se 1766. godine gdje je zapisano da u to doba u Maradiku ima 22 katolika te da pripadaju župi u Karlovcima. Od 1822. godine katolici u Maradiku pripadaju župi u Golubincima, no Maradičani nisu radi duhovnih poslova i potreba odlazili u Golubince, nego u Irig. Iz ovog razloga vjernici su pripojeni župi Irig, gdje kao njena filijala Maradik ostaje do 1898. godine. Vremenom se broj katolika u Maradiku povećavao te 1887. godine u selu živi 1167 katolika te se javlja potreba za izgradnjom crkve u Maradiku.

CRKVA SVETE ANE

Sveta Ana je bila majka Blažene Djevice Marije i Isusova baka. Štovanje svete Ane počelo je u VI. stoljeću, kada je car *Justinijan* njoj u čast podigao crkvu u Carigradu. Njoj su posvećene mnoge crkve i ustanovljene bratovštine, a često je i prikazivana u likovnoj umjetnosti, osobito u doba renesanse. Spomendan svete Ane je 26. srpnja.

Kapela svete Ane podignuta je 1850. godine i bila je oko 7,5 metara dugačka i oko 4,5 metara široka, te prekrivena trskom. Imala je samo oltar svete Ane na kojem je bila slika svete Ane s dva anđela. Tadašnji maradički župnik *Aleksandar Šamšalović* nabavio je crkveni harmonij, produžio kapelu za 5,5 metara, a zatim ju je i omalao te napravio i 6 klupa za kapelu. Dok je on bio župnik crkva

je još dobila i svetohranište, ispovjedaonicu, jedno klecalo i veliki ormar za sakristiju. Maradičani su 1898. godine poslali molbu Visokoj kraljevskoj zemaljskoj vlasti u Zagrebu moleći potporu za gradnju nove crkve. Iako je bila izvedena i komisija i bili su odobreni nacrt i troškovnik za gradnju rimokatoličke crkve, do gradnje nije došlo, a bogoslužje se i dalje nastavilo u postojećoj kape- li. Godine 1902. za crkvu je nabavljen kip srca Marijina, a 1903. godine darovima maradičkih vjernika napravljen je križni put za kapelu svete Ane. Crkva je 1919. omalana iznutra, a u prosincu sljedeće godine postavljen je novi pod. Kako je pred sam Božić 1926. napuklo jedno zvono, kapela je dobila dva nova zvona teška 115 i 47 kg. Godine 1930. crkva je bila u lošem stanju, pa je troškove popravaka podmirivala crkvena općina. Godine 1935. razbijen je kip svetog Antuna Padovanskog, stoga su vjernici svojim dragovoljnim novčanim darovima omogućili da se nabavi novi. Kako je crkva i dalje bila u veoma lošem stanju, bilo je potrebno popraviti i krov. U travnju 1942. godine je odlučeno da se uz kapelu podigne i zvonik.

ŽUPNI DVOR

Od osnivanja kapelanije u Maradiku 1898. do 1929. godine maradički svećenici su stanovali po privatnim kućama. Zato je maradički župnik *Petar Masnić* započeo uz pomoć vjernika izgradnju župnog doma. U prosin-

cu 1929. godine završena je gradnja župnog dvora, a za vjernike je to bilo od velike važnosti, sada je postojao župni dom, uredili su i župničku plaću, te su se nadali da će imati i stalnog župnika. Vjernicima nije bilo lako ići za svaku stvar u Irig, a i da samo jednom mjesečno imaju svete mise, a s druge strane i župniku je njegov dom važan, jer više ne mora ići po tuđim kućama i ne mora više doživljavati svakakve neugodnosti.

KATOLIČKA DRUŠTVA U MARADIKU

Tadašnji mjesni kapelan u Maradiku *Josip Bertić* piše 31. svibnja 1898. godine biskupu *Josipu Jurju Strossmayeru* i moli ga da se u crkvu uvede pobožnost i štovanje Presvetog Srca Isusova, kako bi se obnovio život kršćana, a smatrao je da bi ta pobožnost utjecala i na vjernike koji su se udaljili od vjere. Biskupu Strossmayeru se ideja sviđala te je 27. lipnja 1898. odobrio pravila, koje je kapelan napisao, i dopustio osnivanje bratovštine Presvetog Srca Isusova. Naposljetku, bratovština je osnovana u Maradiku 8. Kolovoza 1898. godine. Imala je 173 člana i

u njoj se njegovala pobožnost prema Srcu Isusovu, a njezini članovi su redovito čitali i širili Glasnik Presvetog Srca Isusova. Ovo društvo se najvjerojatnije ugasilo, jer se u daljnjim dokumentima ne nalaze nikakve informacije o njima. Poslije Prvog svjetskog rata crkvena društva su se osnivala pod nazivom Društvo Srca Isusova i Marijina. Pred kraj 1942. godine upravitelj ekspoziture *Stjepan Ščap* uspijeva pridobiti većinu djevojaka za članstvo u Djevojačkom društvu Srca Isusova. Njih oko 30 je 6. lipnja 1943. primljeno u to društvo. U Maradiku je još postojala i bratovština Svete krunice. Tu su bratovštinu osnovali dominikanci koji su 1898. godine u Maradiku držali pučke misije. A pokraj bratovština postojalo je i književno društvo Svetog Jeronima. Društvo je imalo 15 članova, a njegovi članovi su primali poučne i zabavne knjige nekoliko puta godišnje pod uvjetom da na vrijeme uplate određenu svotu novca. Nakon Drugog svjetskog rata komunistička je vlast zabranila djelovanje svih vjerskih društava i bratovština.

A. Dujić i D. Španović

JELENA JANKOVIĆ, RAVNATELJICA SRIJEMSKOMITROVAČKOG KAZALIŠTA »DOBRICA MILUTINOVIĆ«

Kazalište je vrsta duhovnog utočišta

Kazališta imaju veliki značaj u životu jednog grada, grad nije grad ako nema kazalište. Osim edukacijske, kazališta imaju i prosvjetiteljsku ulogu u društvu, te je njihov značaj za jedan grad neizmjeran. O povijesti i radu srijemskomitrovačkog Kazališta »Dobrica Milutinović« govori nam ravnateljica kazališta, diplomirana glumica *Jelena Janković*.

Kako se razvijao kazališni život u Srijemskoj Mitrovici?

Počeci kazališnog života u Srijemskoj Mitrovici vezuju se za kraj Drugog svjetskog rata. U tom su razdoblju nastala mnoga kazališta u Vojvodini, pa i naše. Prvi kazališni ansambl činila je umjetnička ekipa Narodnooslobodilačkog odbora za Srijem, a predstave su igrane u dvorani Srpskog doma (današnja dvorana). U tom razdoblju je formirano prvo profesionalno kazalište. *Mira Banjac, Petar Kralj, Nikita Milivojević, Ljubivoje Tadić* i mnoga druga imena ostavila su trag u ovom kazalištu. Danas se ovo kazalište trudi raditi i funkcionirati najbolje što može. Iako je kazalište profesionalno, nema stalnog glumačkog ansambla. Kultura ima svoje duboke probleme u našoj zemlji, ali svako društvo koje se ne odnosi odgovarajuće prema kulturi riskira da mu se to i osveti. U svakom slučaju kazalište dođe kao neka vrsta duhovnog utočišta.

Kolika je zainteresiranost građana za posjet kazalištu? Tijekom ove kazališne sezo-

Jelena Janković, ravnateljica i glumica

ne »Povratak u budućnost«, pokazala se velika zainteresiranost građana Srijemske Mitrovice za kazališna događanja u gradu. Kazalište »Dobrica Milutinović« je tijekom ove sezone svoju repertoarsku politiku postavilo u tri smjera – predstave za djecu, koje su na veliko zadovoljstvo glumaca i publike vrlo posjećene u ustaljenom terminu svake subote u 12 sati, a večernje predstave vlastite produkcije i gostujuće također su vrlo zainteresirale publiku. Ono što ćemo u kazalištu svakako pamtiti je »Noć kazališta«, koju smo uspješno realizirali i učinili da do kasno u noć Mitrovčane zavodi magija kazališta. Predstave su igrane pred punom dvoranom, a 200

ljudi u jedan sat poslije ponoći u dvorani našeg kazališta su svakako svjedoci potrebe za kulturom i kazalištem.

Gostuje li mitrovačko kazalište u drugim mjestima i dolaze li u posjet druga kazališta?

Kazalište »Dobrica Milutinović« je u ovoj sezoni ostvarilo najdalju turneju u povijesti svog postojanja. S predstavom »Raskol Rodiona Romanoviča« gostovali smo u Rusiji na Međunarodnom kazališnom festivalu malih formi u gradu Čeljabinsku. S festivala smo se, vrlo ponosni, vratili s nagradom za predstavu u cjelini. Ova je predstava urađena 2008. godine u koprodukciji Kazališta »Dobrica Milutinović« i Društva Rusina iz Srijemske

Mitrovice. Ista predstava se tijekom ove sezone dva puta igrala na Trema Festu u Rumi i uzela nagradu za »Total dizajn«. Tijekom ove sezone bilo je puno lijepih susreta. Gostovala su nam kazališta iz Beograda, Šapca, Kragujevca, Trebinja. Također, bili smo domaćini ruskih pjevačkih i igračkih ansambala iz Moskve i Lipecka, koji su za trenutak našoj publici donijeli dah Baljšoj teatra.

Na što biste se posebice osvrnuli u ovogodišnjem radu kazališta?

Ove je godine osnovan omladinski studio Kazališta »Dobrica Milutinović« i donio je veliku radost našem kazalištu, gradu i publici Srijemske Mitrovice. Mladi *Stefan Tajbl* je napisao tekst za predstavu »Od trnja đuk«, koja je jedna u nizu naših premijera ove sezone. Predstava je pokupi više nagrada, a od toga i nagradu za najbolju predstavu Omladinskog kazališnog festivala Vojvodine. I kad rezimiram rad ove sezone s posebnom se pažnjom osvrćem na postojanje dramskog studija Kazališta »Dobrica Milutinović«, na njihov rad, na njihovu infekciju kazalištem, na *Gordanu Lukić* koja nalazi dobre načine da ovi mladi ljudi na sceni imaju borbe i životno iskustvo potrebno za određene role. »Play Nusic« je predstava urađena u koprodukciji Kazališta »Dobrica Milutinović« i Teatra »Gartel«. Ovu predstavu je režirala Gordana Lukić, riječ je o kolažu velikih Nušićevih dijela.

Dario Španović

»Cro Art« na koloniji u Belišću

BELIŠĆE – Na poziv Turističke zajednice grada Belišća trojica slikara HLU »Cro Art« iz Subotice sudjelovala su na mini koloniji »Panon-Hrvatska-2013.«. Kolonija je održana u nedjelju, 1. rujna, u sklopu manifestacije »Pudarina« koju su organizirali tamošnji vinogradari i vinari. Slikari su radili na lokaciji Bunarić dol – Martinovo brdo, a nastali radovi namijenjeni su za pomoć i izgradnju crkve u Gajiću.

Predstava i izložba iz Srbije na PIF-u

ZAGREB – Ovogodišnje 46. izdanje Međunarodnog festivala kazališta lutaka PIF, koje će biti održano od 10. do 14. rujna, donosi više od dvadeset predstava iz sedam zemalja. Jedna od njih dolazi iz Srbije, riječ je o predstavi »Slike s izložbe« Kazališta lutaka Niš. Također, uoči svečanog otvorenja festivala, bit će otvorena izložba »Svjetovi i junaci«, nastala u suradnji Međunarodnog festivala kazališta za djecu u Subotici, Kazališnog muzeja Vojvodine iz Novog Sada i Mini teatra iz Ljubljane.

Ovogodišnji je program posvećen kazalištu sjena, odnosno nudi predstave koje se na drukčiji, inovativan način poigravaju idejom sjene.

Smotra hrvatskih tamburaških sastava u Ljutovu

LJUTOVO – Peta po redu, Smotra hrvatskih tamburaških sastava bit će održana u nedjelju 8. rujna u Domu kulture u Ljutovu, s početkom u 20 sati. Na smotri će sudjelovati šest tamburaških sastava: KPZH »Šokadija« iz Sonte, HKPD »Matija Gubec« iz Rume, Ženski tamburaški sastav »Golubice« iz Subotice, TS »Šokadija« iz Mohača u Republici Mađarskoj, te domaćini - HKUD »Ljutovo« iz Ljutova. Specijalni gosti bit će ansambl »Hajo« iz Subotice. Ulaz je slobodan.

Predstavljanje književnog časopisa »Nova riječ«

SUBOTICA – Predstavljanje prvog broja časopisa za književnost i umjetnost »Nova riječ« (Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, 2013.) bit će održano u srijedu, 11. rujna, u Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata, s početkom u 18 sati. U programu sudjeluju: *Mirko Sebić*, član Savjeta časopisa, *Tomislav Žigmanov*, glavni urednik »Nove riječi«, te *Nevena Mlinko*, suradnica. Moderatorica će biti *Katarina Čeliković*.

U susret stoljetnoj obljetnici rođenja Alekse Kokića

SUBOTICA – U okviru Godine hrvatskih velikana u Vojvodini, koju u suradnji s hrvatskim udrugama kulture provodi Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, bit će proslavljena 100. obljetnica rođenja pjesnika i svećenika *Alekse Kokića* (14. listopada 1913. - Cetinje 17. srpnja 1940.). Tijekom

dvodnevnog slavlja bit će priređeno više programa. U nedjelju, 13. listopada, bit će liturgijska proslava (crkvena) u subotičkoj katedrali sv. Terezije Avilske, a u ponedjeljak, 14. listopada, u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici bit će upriličena svečana akademija.

U organizaciju proslave stoljetne obljetnice rođenja našeg pjesnika, proznog i pisca kazališnih komada, te esejista i publicista Alekse Kokića, uz ZKVH, uključili su se Hrvatsko nacionalno vijeće, NIU »Hrvatska riječ«, Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«, subotička župa Isusova Uskrsnuća, Gradska knjižnica iz Subotice, Hrvatska čitaonica, Pučka kasina 1878. i HGU »Festival bunjevački pisama«.

IX. smotra dječjih pjevača i zborova

SUBOTICA – IX. smotra dječjih pjevača i zborova, koju organizira Hrvatska glazbena udruga »Festival bunjevački pisama«, bit će održana u petak, 13. rujna, u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici.

Na ovogodišnjoj smotri nastupit će 16 izvođača iz osnovnih škola iz Subotice, vrtića »Marija Petković«, Đurđina, Žednika, Tavankuta i Lemeša. Sve izvođače pratit će Dječji festivalski tamburaški orkestar HGU »Festival bunjevački pisama« pod ravnanjem prof. *Mire Temunović*. Početak je u 20 sati, a cijena ulaznice iznosi 250 dinara.

HosanaFest u Subotici

SUBOTICA – Osmi Festival hrvatskih duhovnih pjesama HosanaFest bit će održan u Dvorani sportova u Subotici u nedjelju, 22. rujna, s početkom u 20 sati. Slogan ovogodišnjega festivala je »Vjera te tvoja spasila!« (Lk 7,50).

Na natječaj za ovogodišnji HosanaFest, koji je bio otvoren do 1. travnja, stiglo je 26 skladbi, a pravo sudjelovanja na festivalu izborilo je njih 15. Njih će izvesti deset izvođača iz Hrvatske, dva iz Bosne i Hercegovine i tri iz Vojvodine.

VII. VUKOVAR FILM FESTIVAL

Od male revije do podunavske manifestacije

Nakon šest dosadašnjih godina, ovogodišnji filmski festival u Vukovaru napravio je veliki iskorak. Prikazano je, naime, 87 filmskih naslova, i to renomiranih filmova koji su već osvajali nagrade na domaćim i međunarodnim festivalima, a bili su tu predstavnici: Austrije, BiH, Bugarske, Češke, Mađarske, Njemačke, Slovačke, Slovenije, Srbije i naravno domaćina, Hrvatske. Revija dostojna imena, filmski festival podunavskih zemalja, a treba reći da su i gosti bili poznati redatelji filmova iz spomenutih zemalja. Bogat filmski program pratio je isto tako bogat propratni program, pa je zabave u Vukovaru bilo na pretek. Pohvala organizatorima - Discovery filmu, Gradu Vukovaru i Hrvatskom domu, a generalni pokrovitelj festivala bio je Hrvatski telekom.

NAGRADE

Festival je završen u nedjelju, 1. rujna, dodjelom nagrada, a žiri u sastavu *Đelo Hadžiselimović*, *Predrag Miki Manojlović* i *Branko Šömen* imao je doista težak posao – izabrati između najboljih najbolje. »Zlatni šlep« za najbolji dugometražni igrani film dobio je rumunjski redatelj *Colino Peter Netzer* za film »Poza djeteta«. »Zlatni šlep« za najbolji kratki film dobio je azerbajdžanski redatelj *Elmar Ivanov* za film »Ljuljačka za grobara«, dok je »Zlatni šlep« za najbolji dokumentarni film dobio hrvatski redatelj *Arsen Oremović* za film »Brak sa Švicarcem«. I to nije sve, žiri je predložio, a Direkcija festivala prihvatila, da se od ove godine uvede nagrada »Krst Papić«, pa je po prvi puta dodijeljena *Goranu Navojcu*

za ulogu u filmu »Visoka modna napetost«, redatelja *Filipa Šovagovića*.

ODLIČNA REALIZACIJA

A sve je počelo još u srijedu, 28. kolovoza, kada je festival otvorio njegov direktor *Igor Rakonić*, pozdravio uvažene sudionike, cijenjene goste i brojnu publiku i izrazio zadovoljstvo da je ovaj festival, od male revije sa 7 prikazanih filmova prije šest godina, narastao u vjerodostojnu reviju podunavskih zemalja s 87 renomiranih filmova, koji su prikazani na 7 lokacija: u kazališnoj dvorani Hrvatskog doma, u perivoju dvorca Eltz, u Ružičkinoj kući, na terasi Agencije za vodne putove, na vukovarskoj adi, u kinu u Borovom Naselju i po prvi puta izvan Vukovara, na ladanjskom imanju Principovac kod

Iloka, na srijemskome brijegu, usred vinograda.

Za odličnu realizaciju festivalskoga programa brinula je zamjenica gradonačelnika Vukovara *Danijela Stanković*, koja je imala riječi hvala za sudionike ovogodišnje događanja. Prijavljeno je puno filmova, a s njima su prijavljeni i ugledni gosti, no poznato je da Vukovar ima problema sa smještajem, pa su pomogli susjedi, tako da su rezervacije stizale i mjesec dana ranije, a gosti su osim u Vukovaru smješteni u Osijeku, Vinkovcima i Iloku. Pohvalila je i *Damira Rupčića*, producenta i koordinatora volontera, jer pedesetak je mladih ljudi nesebično pridonijelo uspjehu ovogodišnjeg festivala. Zahvalila je i renomiranim grupama i DJ-ima, koji su odlično odradili propratne programe, pa je bilo izvanredno na koncertima grupa: *Gustafi*, *Pozitivo*, *Pips, chips & videoclips* i *Let 3*, dok su DJ-i zapalili mladu publiku.

»Festival je iza nas, ali već od danas pripremamo se za sljedeći, još bogatiji i još uspješniji, a po prvi puta smo izašli iz Vukovara i najavili širenje na sve naše gradove. Osim Iloka tu su još Vinkovci, Županja i Otok, naravno i njihova okolica, tako da želimo pokriti čitavi prostor Vukovarsko-srijemske županije. Jedino žalim što ove godine nije bilo projekcija na vukovarskom šlepu, a naše nagrade i nose naziv prema njemu. Ove je godine šlep angažiran na izgradnji mosta preko Drave u Osijeku, ali dat će Bog, festivalske će se predstave ponovno vratiti na šlep na Dunavu«, rekla je dogradonačelnica *Danijela Stanković*.

S. Žebić

CINEMA CITY U NOVOM SADU

Uspjeh filmova iz Hrvatske

Najbolji film u selekciji Exit point, prema mišljenju publike, je »Pismo ćaći« Damira Čučića, a specijalno priznanje za animaciju dobio »Povratak« Jelene Oroz

U Novom Sadu svečano je prošloga tjedna održano još jedno izdanje festivala Cinema City. Na više od deset lokacija ljubitelji filma imali su prigodu pogledati 130 filmova na 11 filmskih selekcija. Cinema city čine četiri natjecateljske selekcije. Natjecateljska selekcija Nacionalne klase prikazuje ostvarenja domaće kinematografije, a nagrada »Ibis« za najbolji film festivala pripala je »Krugovima« Srdana Golubovića. Nagrada za najbolju režiju pripala je Bojanu Vuku Kosovčeviću, autoru filma »Vir«, film »Falsifikator« odnio je nagradu za najbolji scenarij, koji potpisuju Goran Marković i Tihomir Stanić. Nebojša Glogovac ponio je titulu najboljeg glumca i to za dva ostvarenja u filmovima »Krugovi« i »Artiljero«. Najbolja glumica je Dara Džokić za ulogu u filmskom ostvarenju »Odumiranje«.

PREKOGRANIČNA SURADNJA

Cinema City je ove godine po prvi put predstavio selekciju »Film it Loud«, koja je nastala u okviru istoimenog projekta koji je posvećen spajanju filma i glazbe. Kroz Cinema Youth program, talentirani i mladi filmski profesionalci, kao i studenti iz Hrvatske i Srbije, dobili su priliku pokazati svoj talent i

produčiti svoja znanja. Ovaj projekt u suradnji između festivala DORF (Hrvatska) i Cinema City (Srbija), koji će trajati godinu dana, podržan je od strane IPA prekograničnog programa Hrvatska-Srbija, koju financira Europska unija.

»Film it Loud« stvoren je kako bi ostvario nove mogućnosti za mlade ljude iz svijeta glazbe i filma, te kako bi se povezali autori u te dvije zemlje. Osim direktora selekcije Tonija Šarića, osnivača DORF-a, studenti su također imali prigodu slušati i masterclass redatelja Damira Čučića, također iz Hrvatske. U ovoj selekciji prikazano je pet hrvatskih filmova koji se u cjelini li dijelom bave i glazbom: »Blokada«, »Bosanoga«, »Jazz Apartment«, »Kako smo ušli u Europu – slučaj SexA« i »Punčke«.

PROJEKCIJE I NAGRADE

Selekcija Exit Point donosi aktualna, inovativna i orgi-

nalna filmska ostvarenja svjetske kinematografije i predstavlja filmove prikazane na značajnim svjetskim festivalima. U ovoj selekciji gdje je publika bila žiri, nagradu za najbolji film dobilo je hrvatsko ostvarenje »Pismo ćaći« redatelja Damira Čučića. Riječ je o drami po istinitom događaju, o video zapisu ispovijedi sina svome ocu, čime se preispituje njihov odnos.

»Fresh Danube Films«, podržan od strane Europske kulturne fundacije, još je jedan primjer dobre međunarodne suradnje. Projekt se realizira u suradnji festivala Cinema City i Slobodna zona iz Srbije, DORF iz Hrvatske i Crossing Europe iz Austrije s ciljem promocije autora prvog i drugog filma i umrežavanja mladih filmskih profesionalaca, festivala i institucija Dunavske regije. U ovoj selekciji mogli ste pogledati dva hrvatska filma: »Pismo ćaći« i »Sonja i bik«, redateljice Vlatke Vorkapić.

Radnja filma »Sonja i bik« smještena je u Dalmatinskoj zagori, gdje se tradicionalno održava borba bikova. Sonja je mlada aktivistica iz Zagreba koja se bori za prava životinja, ujedno i prava bikova. Upoznaje Antu koji je vodi u Dalmatinsku zagoru da se sama uvjeri u cijelu priču s bikovima.

Također, jedna od zanimljivih selekcija na festivalu je svakako i »Up to 10.000 \$«, koja podrazumijeva filmove snimljene s proračunom do 10.000 dolara, a u ovoj selekciji nam dolaze autori iz cijelog svijeta. Iz Hrvatske se u ovoj selekciji predstavila autorica Jelena Oroz s dokumentarnim filmom »Povratak«, koji je dobio specijalno priznanje za animirani film. Inače, nagradu za najbolje ostvarenje u ovoj selekciji dobio je srpski film »Ako ikada jedne noći bilo kada« redatelja Deana Radovanovića.

A. Klinac

DUHOVNA OBNOVA MLADIH (Ne)plodna smokva

Duhovna obnova mladih pod nazivom (Ne)plodna smokva, koja je započela jučer 5. rujna, okupila je oko 100 mladih iz cijele Subotičke biskupije. Mladi koji su se odazvali na ovu duhovnu obnovu došli su iz Đakova, Sombora, Sonte, Bačkog Monoštora, Novog Sada, i najviše njih iz Subotice i okolnih mjesta.

Kako nam je rekao jedan od organizatora *Petar Gaković*, na duhovnu obnovu osim mladih katolika odazvali su se i mladi grkokatolici. »S obzirom da je prošle godine bila velika zainteresiranost za jednodnevni seminar na temu 'Ljubav i seksualnost u Božjem naumu', odlučili smo ove godine napraviti nešto slično, ali u većem obujmu. Don *Damir Stojić*, koji dolazi iz Zagreba, prošli je put oduševio mlade, te će vjerujem kako će tako biti i ovoga puta. Mislim kako veliki broj mladih najbolje govori o tome. Sva su predavanja otvorenog tipa u crkvi sv. Roka u Subotici, te tako može doći tko želi, bez obzira na godine«, kazao je Gaković i pojasnio: »(Ne)plodna smokva - to je u suštini osvrt na prispodobu o smokvi koja je bila neplodna, pa nas je to naglalo da razmislimo o današnjici. Jesmo li mi te 'neplodne smokve' ili ne. U biti, kakav je naš život kao kršćanina na ovim prostorima i u ovom vremenu. Drugi segment je zapravo simbolika, jer su Adam i Eva sebi napravili odjeću od smokvina lista, a to bi bio nastavak teme o ljubavi i seksualnosti«, kazao je Petar Gaković.

Ovu duhovnu obnovu organiziralo je Povjerenstvo mladih Subotičke biskupije uz svesrdnu pomoć mons. dr. *Andrije Anišića*, župnika župe sv. Roka.

PROGRAM PREDAVANJA:

Petak: od 9,30 do 11,00

od 14,00 do 15,30

od 18,30 do 19,30

od 20,00 do 21,00 – misa za mlade

Subota: od 9,30 do 11,30 – završno predavanje i pitanja

od 12,00 do 13,00 – sveta misa

Više o ovoj duhovnoj obnovi u sljedećem broju.

Ž. V.

PROŠTENJE SV. MARKA KRIŽEVČANINA NA HRVATSKOM MAJURU

U sjeni »Gabrićeva križa«

Sadašnji i nekadašnji stanovnici Hrvatskog Majura, te hodočasnici iz drugih subotičkih župa, proslavili su u nedjelju, 1. rujna, sv. Marka Križevčanina. Misu je predvodio župnik iz Vajske vlč. *Josip Kujundžić*. Uz njega, misu su slavili mons. dr. *Andrija Anišić*, svećenik podrijetlom s Hrvatskog Majura, te župnik iz Male Bosne vlč. *Dragan Muharem*, kojemu pripada pastoralna skrb za ovo mjesto. Okupljenima u sjeni »Gabrićeva križa« predslavitelj je u svojoj homiliji istaknuo vrijednost mučeničkog svjedočenja, koje nije samo odlika nekih prošlih vremena, nego stvarnost očitovana i u današnjici. Svakodnevno, vršeći svoje makar i male, neznatne dužnosti,

ali u punoj predanosti i svijesti da to činimo radi Boga i bližnjih, na putu smo svetosti. Propovjednik je istaknuo i žrtvu suvremenog hrvatskog mučenika *Miroslava Bulešića*, kojeg će Crkva ovoga mjeseca proglasiti blaženim. Napose je ocrtao lik sv. Marka Križevčanina koji nas je okupio na ovom, sada već usamljenom mjestu. Na kraju mise župnik vlč. *Dragan Muharem* zahvalio se nazočnim svećenicima i hodočascima koji su pohodili ovo sveto mjesto s jedinim hrvatskim predznakom u Srbiji. Na kraju slavlja uzvanici su bili ugošćeni na salašu *Martina Gabrića*.

D. M.

Mala Gospojina u Doroslovu

Na Malu Gospojinu, u nedjelju 8. rujna, svečanu svetu misu na hrvatskom jeziku u crkvi svete Marije u Doroslovu predvodit će biskup subotički mons. *Ivan Penzeš*, a propovijed će održati vlč. *Dragan Muharem*. Svečana biskupska misa bit će služena na vanjskom oltaru, a početak je u 8,30 sati. Večer ranije, u subotu 7. rujna misa na hrvatskom jeziku bit će održana u kapeli u 20 sati.

Z. V.

Svete mise na Marijanskom svetištu »Bunarić«

Prva subota – 7. rujna, sveta misa je u 9,30 sati

Mala Gospa – 8. rujna, svete mise su u 8 sati na mađarskom jeziku i u 10 sati na hrvatskom jeziku

Ime Marijino – 12. rujna, sveta misa je u 18 sati

Proštenje na subotičkoj Kalvariji

Pobožnost prema Gospinim žalostima štuje se već dugi niz godina i na subotičkoj Kalvariji, gdje se nalazi kapela Gospe Žalosne. Ovaj blagdan obilježavaju 15. rujna, kada se upriliči proštenje na mjesnoj Kalvariji.

Raspored svetih misa na dan proštenja:

6,30 – sveta misa na hrvatskom jeziku

8,00 – sveta misa na mađarskom jeziku

Ove dvije mise će se služiti u župnoj crkvi Isusova Uskrsnuća.

Sвета misa u 9,30 neće biti održana.

U 15 sati je dvojezično klanjanje, dok je sveta misa, također dvojezična, u 16 sati. Klanjanje i sveta misa bit će prikazani kao zadovoljština za grijeh psovke, a vijernici će imati i priliku za svetu ispovijed.

Ž. V.

MEDITACIJA

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Prije nekoliko tjedana čitali smo u Evanđelju Isusove riječi koje su nas zbunjivale, jer su nam se činile suprotne ostatku njegova nauka. I sada ponovno nailazimo na riječi koje izgledaju nerazumljivo i ostavljaju bez teksta: »Dode li tko k meni, a ne mrzi svog oca i majku, ženu i djecu, braću i sestre, pa i sam svoj život, ne može biti moj učenik! I tko ne nosi svoga križa i ne ide za mnom, ne može biti moj učenik« (Lk 14, 26). Da treba uzeti svoj križ i ići za Isusom to nam je jasno i o tome se često govori, ali mrziti svoju obitelj zahtjev je koji potpuno zbunjuje.

LJUBITI BOGA

Isusove riječi koje govore o zahtjevima nasljedovanja u Matejevom evanđelju imaju oblik u kojem nećemo naći glagol »mrziti«: »Tko ljubi oca ili majku više nego mene, nije mene dostojan. Tko ljubi sina ili kćer više nego mene, nije mene dostojan. Tko ne uzme svoga križa i ne pođe za mnom, nije mene dostojan« (Mt 10, 37). No, ovu razliku je moguće objasniti. Semitski jezici se ne služe komparacijom, nego drastičnim suprotnostima izražavaju stvarnosti koje žele istaknuti. Stoga se može zaključiti kako je Matej glagol »mrzi-

ti« namjerno zamijenio komparacijom, dok je Luka ostao dosljedan semitskom načinu izražavanja, bez bojazni da bi mogao biti pogrešno shvaćen.¹ Tako glagol »mrziti« ne treba ovdje shvatiti doslovno i jednoznačno.

Glagol »mrziti« u ovom kontekstu znači odricanje, znači »manje ljubiti«. Ljubav prema Bogu ne smije ničim biti ugrožena. Ona mora biti potpuna, takva da proizlazi iz dubine čovjekova bića. Ispred ljubavi prema Bogu ne

učenik« (Lk 14, 33). Odreći se svega što mislimo da nas čini sretnima radi Boga radikalan je zahtjev, ali i test našoj ljubavi i vjernosti Gospodinu. Kroz istu je kušnju prošao Abraham kada je Bog tražio da žrtvuje svoga jedinca. I kao što svi znamo, Abraham je položio ovaj test vjernosti i pokazao da je radi Boga spreman odreći se svega, unatoč velikoj boli koju je osjećao. Nije zapitkivao niti se bunio nego je pošao izvršiti Božji zahtjev. I Bog ga je nagradio pošteđevši Izaka.

smije doći ništa, pa ni ljubav prema obitelji. U čovjekovoj je prirodi da ljubi svoje roditelje i svoju djecu, ali ljubav prema Bogu mora biti veća. Vjernik ne smije zbog obitelji Boga zanemariti ili iznevjeriti. Obiteljski mir ne može biti izgovor da vjernik zapostavi Boga. Kada je Bog u pitanju vjernik mora biti spreman odreći se svega, pa i obitelji: »Tako dakle nijedan od vas koji se ne odrekne svega što posjeduje, ne može biti moj

¹ Usp. Ivan DUGANDŽIĆ, »U radosti naviještene riječi«, Zagreb, 2006., 161-162.

bližnjima bit će pročišćena od svake vrste sebičnosti, oholosti ili koristoljublja. Jer ljubeći Boga mi ljubimo bližnje, ne dopuštajući da bilo što poremeti ispravan odnos prema našem Gospodinu. Ako je na prvom mjestu Bog, ostat će dovoljno i ljubavi i vremena za čovjeka, no ako je na prvom mjestu čovjek, Bog uvijek nekako ostaje po strani. A Božja neograničena i bezuvjetna ljubav od vjernika zahtijeva prvo mjesto.

ODLUKA ZA CIJELI ŽIVOT

Odluka o nasljedovanju Krista, koja podrazumijeva odreknuće od svega u Božju korist, mora biti trajna, za cijeli život. Jer, odluka donesena na temelju trenutnog vjerskog ushita, ali brzo zaboravljena, je poput nedovršene kule ili nerazborito vođenog rata o kojima Isus govori (usp. Lk 14, 25-32). U duhovnom životu ne priznaju se napola odrađeni poslovi. To su sve nedovršene kule koje ničem ne služe. Duhovni život u svom ispravnom odnosu prema Bogu zahtijeva poniznost priznati se slabim, te ustrajnost i hrabrost kada treba mijenjati sebe i odreći se svega radi Boga. To je često prevelik izazov za vjeru i odluku o nasljedovanju Krista nastalu na temelju prolaznog oduševljenja, izazvanog toplom i ugodnom atmosferom nekih vjerskih blagdana ili ozračjem velikih hodočašća. Oduševljenje za Boga mora biti stalno prisutno. Vjerski ushit ne mora biti glasno i napadno izražavan. Potrebno je da on trajno tinja u čovjekovu srcu i vodi njegov život do konačnog susreta s Bogom.

Kuharska koalicija

Vjerojatno na prvu, naslov zvuči pomalo politički ili nagovještuje neku političku temu, no niti blizu. Naša današnja sugovornica je *Ivanka Skenderović*, umirovljenica, bivša uposlenica »Nove Brazde« iz Đurđina. Dio svoga djetinjstva provela je na jednom od salaša u okolini Žednika, a kasnije, kako to već biva, školovanje i odrastanje nastavila je u gradu.

Naša umirovljenica nema slobodnog vremena. Na pitanje što radi, kako provodi slobodno vrijeme, odgovara nam u jednom dahu: »Nemam slobodnog vremena, sve mi je isplanirano, sada sam malo usporenija negoli prije, sve to ima neki svoj ritam i red. Što reći, meni nikada nije dosadno.« Poznato je kako Ivanka lijepo plete, neke smo njene radove i vidjeli, ne samo kao izložbeni detalj na njenom naslonjaču, nego znamo i osobe koje još i dan-danas rado nose njene pletene veste, kape, šalove... Vrsna je maj-

storica s pletivom, no sada nešto manje drži pletaće igle u rukama nego prije. Kaže nam kako je još kao dijete naučila pletiti i raditi s pletivom.

LJUBAV PREMA ŽIVOTINJAMA KAO HOBI

Živjeti u stanu, u katnici, uskraćuje posjedovanje ili čak i bavljenje životinjama, no kako je Ivanka velika ljubiteljica životinja, ona je to vrlo lagano razriješila. Jednostavno, stvari su se posložile njoj u korist, ili na njeno zadovoljstvo, možemo tako reći. »Živim u stanu, ali da sam imala kuću zasigurno bih držala životinje, jer bih voljela imati dva psa i dvije mačke. No, to su samo bile neke moje želje, sada više ne razmišljam u tom pravcu. Sada sam tu gdje sam. Promatrajući iz ovoga ugla ugodnije mi je u stanu i nekako se osjećam sigurnije.«

Naša je umirovljenica pustila u svoj život jednu mačku koja ima deset godina i zove se

Cinege. Dijeli ju s još jednom susjedom, zapravo njih dvije skrbe o toj maci. Možemo reći, bar ono što smo vidjeli iz priloženog, kako maca ima tretman samo takav. Dapače, ona je pravi gospodar situacije. Zna što joj je činiti od prvog momenta ulaska u stan. Ima neka svoja očekivanja koja moraju biti zadovoljena. Uvjerili smo se, primjerice, da dok ne dobije svoj povlašteni tretman, u vidu kekca u zagrijanom mlijeku, ili neke ukusne tune, ne želi vam doći u krilo. Lijepo je razmažena i baš kao prava mačka gospodari situacijom. Osim mace koja je glavna i gdje se sve vrti oko nje, u ovoj priči ima mjesta i za dvije grlice, koje redovito slijeću na rub Ivankinog prozora. Očito su zapazile mrvice hrane koje za njih Ivanka redovito ostavlja. No, u slučaju da mrvice padnu na tlo, naša maca iz priče stoji u pri-

pravnosti i motri na grlice, ne bi li ih uhvatila dok su dolje. Prepredena maca, valjda zato i postoji izraz »prepreden kao mačka«.

Putuje li, ide li nekud, osim što je brižna prema svojim ljubimcima, priča nam kako od 2008. godine nikud nije išla, ali ove godine je sa svojom sestrom *Klarom*, s kojom se lijepo druži i posjećuje, bila u Grčkoj.

SUSJEDA, KOALICIJSKO PARTNERSTVO, KUHANJE

Umirovljenica Ivanka ima dobru susjedu *Ružicu*, i ne samo susjedu, dugogodišnji život u katnici, vrata do vrata, rezultirao je lijepim prijateljstvom. Među njima se dogodio jedan vrlo važan, zanimljiv i po našem mišljenju nadasve pametan, koalicijski dogovor. Zanimalo nas je što to Ivanki znači: »Imam koalicijsku partnericu, imamo koalicijski dogovor.« O čemu se radi saznali smo u nastavku razgovora.

Dijelimo s vama današnji recept sa slikom!

VOĆNA TORTA S JAGODAMA, ILI S VOĆEM PO ŽELJI – BANANE, ANANAS...

Potrebni sastojci:

Biskvit:

6 jaja / 6 žlica šećera / 6 žlica brašna / jagode, količina po okusu

Krema:

6 žumanjaka / prah šećer / 2 kisela vrhnja / malo gustina / slatko vrhnje

Priprema:

Napraviti klasično biskvitno tijesto, kad je pečeno razrežite po polovini. Prirediti kremu na pari od žumanjaka, prah šećera i gustina. Kada se krema dobro ohladi dodati kiselo vrhnje. Premazati kremom donju koru, preklopiti drugom korom. Od gore ukasiti slatkim vrhnjem.

Kako su obje umirovljene, vrijeme im nije problem, bar ne u onoj mjeri da su negdje vezane u smislu vremenskih ograničenja ili nekih obveza, na koncu svi ih imamo, no njih dvije, što bi mogao biti i neki dobar savjet ili ideja mnogima, podijelile su obveze u kuhanju.

Što bi to značilo, pa evo primjerice objeđuje se naizmjenično kod jedne i kod druge. Ako jedna kuha, druga pere posude i obrnuto. »Ne volim kuhati, sada u posljednje vrijeme na televizijskim kanalima se non-stop vrte emisije o

kuhanju, to mene ne zanima, odmah prebacim kanal.« Da, pa to i nije tako loše, Ivanka malo kuha, malo ne kuha, opet je ispalo dobro. Lijepo se dogovorila sa susjedom i svi su zadovoljni. Napravili su kuharsku koaliciju, kako to već danas ide, to je opće poznata stvar. Što se onda ne bi takvo što moglo primijeniti i u kuhinji. Ljepše zvuči, možda je ovo dobar recept za opstanak neke druge koalicije. Jer i u ovim našim koalicijama uvijek se nešto kuha i uvijek netko kuha više, a netko manje. Činjenica je ta da se uvijek nešto skuha,

zakuha, kao i u kuhinji ovih dviju dobrih susjeda. I kako nam se čini, opet se sve to lijepo namjesti i štima, štima njima, štima li nama, e o tome se možemo izjasniti na nekim izborima ili već kako god, pa da onda biramo neke nove kuhare. Evo, tko bi rekao da ćemo se dotaknuti malčice i politike, a tako smo lijepo na samome početku rekli kako nema niti nagovještaja o tome. No, sam naslov i nekako ova priča nas je malko ponukala da nešto zakuhamo.

Ono što nam Ivanka otvoreno priznaje jest da voli više

jesti, a manje kuhati. Uz ovako dobrou susjedu to i može. Ružica je susjeda koja voli kuhati, ne samo sebi nego rado priređuje i prekrasne trpeze svojoj obitelji, tako da je dogovor između njih dviju pao odmah. Svi su zadovoljni, a Ivanka, koja jednom tjedno napravi palačinke i još ponešto, nije sklopila loš koalicijski dogovor.

Recept koji dijeli s nama je ukusan i jednostavan, tako da nitko ne može reći da ona baš ništa ne umije, ili da ne kuha. Radi se o voćnoj torti koja je najukusnija, kako nam kaže, ako se pravi s jagodama.

JP SUBOTICA-TRANS

TELEFON: +381 24/555-466, FAX 556-548,
ta.sutrans@gmail.com www.sutrans.rs

POLIKLINIKA Jelene Čović 28, 24000 Subotica, www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com
024/553-774, 024/567-495, 0600/553-774, 0600/567-465

Badawi

Ponedjeljkom i petkom **POPUST 20%**
na pedijatrijski, ginekološki i opći pregled!

Poliklinika za vašu obitelj

od 1991 sa vama!

BAROMETAR CIJENA NA SUBOTIČKOM BUVLJAKU

GARDEROBA I RAZNO

LEŽER, DAKOTSKI I RAZNO

MAŠINE KOSILICE I STRIČARKE MAŠINE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
LEŽER MAŠINE KORČENI RUKAVI 150-180
LEŽER KOSILICE I MAŠINE 40-150
LEŽER KORČENI I STRIČARKE 150-180
LEŽER MAŠINE 150-180
LEŽER MAŠINE 40-150
MAŠINE KORČENI, STRIČARKE, 150-180
LEŽER MAŠINE 150-180

LEŽER

MAŠINE I LEŽER JARKE 150-180
TRAPARKE 150-180
MAŠINE I LEŽER KOSILICE 150-180
LEŽER 150-180

LEŽER DAKOTSKI

TRAPARKE 150-180
MAŠINE KORČENI
TRAPARKE 40-150
TRAPARKE 150-180
JARKE I LEŽER MAŠINE 150-180
MAŠINE 150-180
MAŠINE I LEŽER MAŠINE 150-180
LEŽER 150-180

LEŽER I LEŽER I STRIČARKE I STRIČARKE

MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180

KOSILICE

KOSILICE I STRIČARKE 150-180
KOSILICE I STRIČARKE 150-180
KOSILICE I STRIČARKE 150-180
KOSILICE I STRIČARKE 150-180
KOSILICE I STRIČARKE 150-180
KOSILICE I STRIČARKE 150-180
KOSILICE I STRIČARKE 150-180
KOSILICE I STRIČARKE 150-180

LEŽER DAKOTSKI I STRIČARKE

TRAPARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180

MAŠINE

KOSILICE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180

MAŠINE KORČENI I STRIČARKE

MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180
MAŠINE KORČENI I STRIČARKE 150-180

AUTO MAŠINE

AUTO MAŠINE 150-180
AUTO MAŠINE 150-180
AUTO MAŠINE 150-180
AUTO MAŠINE 150-180
AUTO MAŠINE 150-180
AUTO MAŠINE 150-180
AUTO MAŠINE 150-180
AUTO MAŠINE 150-180

ARTIKLI KOL. CIJENA

ARTIKLI KOL. CIJENA
ARTIKLI KOL. CIJENA
ARTIKLI KOL. CIJENA
ARTIKLI KOL. CIJENA
ARTIKLI KOL. CIJENA
ARTIKLI KOL. CIJENA
ARTIKLI KOL. CIJENA
ARTIKLI KOL. CIJENA

ARTIKLI KOL. CIJENA

ARTIKLI KOL. CIJENA
ARTIKLI KOL. CIJENA
ARTIKLI KOL. CIJENA
ARTIKLI KOL. CIJENA
ARTIKLI KOL. CIJENA
ARTIKLI KOL. CIJENA
ARTIKLI KOL. CIJENA
ARTIKLI KOL. CIJENA

Riba putuje dalje

Piše: Ivan Andrašić

Zidove radione najstarijeg, a i najpoznatijeg apatinskog graditelja čamaca *Marka Bokana* krasi mnoge fotografije. Na zidove su uredno naslonjene i make-te najpoznatijih plovila koje je majstor Marko izgradio. Ovom fotografijom, snimljenom na Dunavu 1961. godine, zaustavljen je jedan moment bogate povijesti apatinskog ribarstva. Ovjekovječen je pretovar ribe iz manjeg u veće plovilo.

TIKVARE

Plovila na fotografiji su lađe tikvare, veća kapaciteta 5 vagona, a manja 3 vagona ribe. Pokraj tikvara vidljivi su još i laptaški čamac, male barke, ribarska čikla i košare za ribu od pletenog pruća. Tikvare su lađe izgrađene od debelih dasaka (talpi) s mnogim prosvrdlanim rupama ispod razine vode. U njima se čuvala ulovljena riba do iznošenja na tržnice. Ribari su za sobom vukli manje tikvare, odnosno barke duljine 2-3 metra, u koje su odlagali ribu ulovljenu tijekom jednoga izlaska na vodu. Poslije bi ju prebacivali u velike tikvare koje su bile privezane uz obalu. Na toj velikoj tikvari mjerio bi se i sortirao ulov i stavljao na čuvanje u odjeljke, ovisno o veličini i vrsti ribe. Tikvare su na ovim prostorima u masovnijoj uporabi bile sve do početka sedamdesetih godina prošloga stoljeća. Kako su se mnogi gradovi zapadne i sjeverne Bačke

snabdijevali ribom koja se razvozila iz Apatina, a tada još nisu postojale hladnjače, za transport, ali i za skladištenje viškova ulovljene ribe rabile su se lađe ribarice, nosivosti i do 25 vagona ribe. Riba se do odredišta morala održati u prirodnom stanju, odnosno živa, pa je ovaj problem riješen gradnjom specijalnih plovila s protokom vode kroz bazene natovarene ribom, smještene u samoj lađi. Po dolasku lađe na odredište, riba je iz nje ponovno pretovarana u tikvare, iz kojih su snabdijevani prodajni objekti i restorani. U Apatinu, na dijelu uz Dunav, starijima i danas znanom kao šoperplac, građene su sve vrste plovila.

PRIČA MAJSTOR MARKA

»Radni vijek proveo sam na dužnosti poslovođe u ribarskoj centrali u Apatinu. U ovom poduzeću tada je bilo uposleno oko 150 ribara, raspoređenih od Batine do Dalja. Svaki od ribara bio je opremljen sa stotinak vrški, a za prijevoz su koristili čikle i barke nosivosti od 50 do 1.000 kilograma ribe. Čikle su bile vrlo pouzdani čamci, građeni od slavonske hrastovine, a uz redovito održavanje mogle su trajati i do tridesetak godina. Na njihovoj sredini se nalazila nepromočiva pregrada, koja je omogućavala da se riba i voda ubace u prednji dio, a ribar bi ostao u zadnjem, suhom dije-

lu čamca. Osim čikli, nada-leko smo bili poznati i po laptašima, čamcima dugim 9 i više metara, za čije su pokretanje veslima bila potrebna najmanje tri ribara. Jednim ovakvim plovilom radile su ekipe od šest do dvanaest ribara. U Apatinu su do danas sačuvana dva laptaša, koji već odavno nisu u uporabi«, kaže majstor Marko. Čikl, ili kako ga u nekim krajevima zovu čiklja, karakteristično je krojen, u pravilu hrastov čamac ravnog dna i tupih pramca i krme, najčešće viđan u panonskom dijelu toka Dunava, Drave i Save. Pogodan je za nasukavanje i udaranje o obalu. Prosječna duljina mu je oko 6 m. Zaptiva se i zaštićuje mahovinom, fir-najzom i terom.

Na fotografiji su vidljive i košare od pletenog pruća i jedna vrška. Košare od pletenog pruća bile su neizbježna oprema u procesu pretovara

ribe. Vrška je vrsta ribarskoga alata duljine 6,5 do 7 metara, promjer obruča 0,7 do 1,1 metar, sa štapovima 3 do 5 metara. »Za godine provedene u ribarskoj centrali vežu me najljepša sjećanja. Bila su to vremena toliko drugačija od ovih u kojima živimo. U našem poslu, za kojega kažu da je vrlo težak, bilo je neke romantike, bilo je, kako je jedan moj prijatelj ribar govorio, puno ružnih vremena, puno lijepih doživljaja i još više dobrih prijatelja. Živjeli smo složno, poput velike obitelji, a u poslu nije bilo situacije kojoj nismo bili dorasli. Danas su došla neka druga, vučja vremena. Svak od nas je nekako zatvoren u svoj svijet, zaokupljen svojim problemima, a ja, kad hoću osloboditi dušu od svega, sjednem u svoj čamac, pa na valove!«, završava svoju priču majstor Marko.

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20
KOD GLAVNE POŠTE

Što je obilježilo protekli tjedan?

1. dan

Loše vrijeme nije omelo ni djecu, niti volonte-re koji su radili u kampu. Okupio se rekordno veliki broj djece (70), bilo je veselo. Stvoreni su prvi uratci i prvi dogovori. Naučeni su prvi plesni koraci, kako modernog plesa, tako i tradicionalnih plesova, te su podijeljene note za tamburaše. Vremena je bilo i za igranje na zraku.

2. dan

Ovaj dan bio je rezerviran za izlet. Ove su godine kampovci posjetili salaš obitelji Pelhe u Maloj Bosni. Tom prilikom posjetili su i obnovljenu mjesnu crkvu Presvetog Trojstva i njihovog župnika vlč. Dragana Muharema. I tu je bilo pjevanja, plesa, glume, druženja, igranja... ali ako pitate djecu, ona će vam reći kako je ovaj dan ipak obilježila vožnja u traktorskoj prikolici, koja im je bila prijevozno sredstvo od salaša do župe. Taj događaj je neopisiv.

3. dan

Usrijedu je etno kamp posjetio osobno »Hrcko«, naša maskota, skupa s urednicom istoimenog dječjeg podlistka Ivanom Petrekanić Sič. Hrcko ih je počastio tortama i sokićima. Anita i Nikola iz »Proroka« su s djecom uvježbali novu duhovnu pjesmu, te su na kampu govorili o Aleksi Kokiću, svećeniku i pjesniku čiju stoljetnu obljetnicu slavimo ove godine. Posjetila ih je ekipa City TV-a, a gostovali su i na Televiziji X.

4. dan

Ovo je bio divan dan! Osim radionice s temom euharistije, nakon koje su djeca izrađivala kaleže od PVC boca, posjetili su pekara »Micko«. Ovo je bio događaj za pamćenje, mali pekari su pravili lakumice i slatke pletenice, koje su kasnije u slast i pojeli. Dan su završili svetom misom koju je predvodio mladomisnik vlč. Vinko Cvijin, uz svećenike mons. dr. Andriju Anišića i vlč. Dragana Muharema.

5. dan

Posljednjeg dana sudionike etno kampa naizmjenice su obuzimali tuga i radost. Tuga, jer je bio posljednji dan, a radost, jer će sve što su radili ovih dana moći pokazati dragim gostima i svojim obiteljima. No, ipak i ovo je bio dan pun iznenađenja, pokraj dovršavanja raznih izrađenih

predmeta, teta Jasna Kujundžić ispekla je za užinu »malo« fanaka. »Samo« nekoliko stotina.

ETNO KAMP

Završna

U prepunom dvorištu Hrvatske čitaonice ovih dana odzvanjali su samo pjesma, smijeh i dječji glasovi, upravo tako bilo je i na završnoj priredbi. Glumci, recitatori, pjevači, plesači, komičari, zabavljači, svirači i voditelji, svi su pokazali ono što su naučili protekli tjedan na VI. etno kampu, koji je ove godine okupio oko 70 sudionika, a održan je od 26. do 30. kolovoza. Sve što su za to vrijeme napravili na radionicama bilo je izloženo na prodajnoj izložbi, te je istu večer i rasprodano, a naravno glavni kupci bili su roditelji.

Najveći teret, ili rekli bi čak i radost, ponijela je ravnateljica Hrvatske čitaonice Bernadica Ivanković, koja se nesebično žrtvo-

priredba

»Ove godine je bio rekordan broj djece, oko sedamdesetero, a bilo bi nas još više da smo imali

materinim jezikom i bunjevačkom ikavicom, te da se razvija zajedništvo među njima«.

Organizator ovog kampa je »Hrvatska čitaonica«, a Gradska knjižnica u Subotici, kao i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, pružili su logističku potporu. Ove godine po prvi puta Grad Subotica je financijski pomogao ovaj kamp, zatim Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice, kao i brojni sponzori.

Završnoj priredbi nazočili su

vala i predano radila cijeli tjedan s djecom koja su došla iz Tavankuta, Đurđina, Žednika, Klise i, naravno, najveći broj djece iz Subotice, te po prvi puta prijatelji iz Lemeša, Plavne i Beograda. Pokraj tete Bernadice s djecom su radili mnogi, te ćemo ovoga puta i spomenuti njihova imena: Biljana Vojnić Hajduk, Sanja Dulić, Danijela Romić, Tanja Dulić, Marijana Tenodi, Helena Omerović, Silvija Tot Vašarhelji, Katarina Čeliković, Nevena Mlinko, Dajana Šimić, Ivana Kolar, Mirjana Ivanković, Emina Kujundžić, Biljana Mrđanov, Miljana Boić, Nenad Temunović, Veronika Evetović, Melita Bašić Palković, Ivona Francisković, Martina Stantić, Bernardica Vojnić Mijatov, Anita Kovač, Nikola Bašić.

kapaciteta i prostora za proširenje. Postalo nam je tijesno u kampu, a voljeli bismo i da traje dulje, možda i cijeli dan ili noć«, rekla je Bernadica Ivanković, te je dodala: »Jako je bitno da djeca u kampu govore svojim hrvatskim

mnogi gosti, oni najmiliji – roditelji, braća i sestre, majke i dide, tete, kao i gosti koji su podržali ovogodišnji kamp: Miloš Nikolić, član Gradskog vijeća zadužen za kulturu, Anđela Horvat, članica IO Hrvatskog nacionalnog vijeća, Ljiljana Dulić Mesaroš iz Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, Jašo Šimić, ravnatelj PU »Naša radost«, i njegova zamjenica Snežana Flego, Ivan Karan, ravnatelj NIU »Hrvatska riječ«, te svećenici mons. Stjepan Beretić i mons. dr. Andrija Anišić.

Scena iz predstave »Na more« koju je za ovu prigodu napisao Marjan Kiš

**PETAK
6.9.2013.**

06:10 Trenutak spoznaje (R)
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:01 Vijesti
07:06 Dobro jutro, Hrvatska
07:30 Vijesti
09:01 Kad srce zatreperi, telenovela
09:45 Vijesti iz kulture
09:53 Putovanja jednog gurmana, dokumentarna serija
10:21 Ne krivite psa, dokumentarna serija (R)
11:12 Zavolite svoj dom, dokumentarna serija (R)
12:00 Dnevnik 1
12:35 Nasljednica s Vendavala, telenovela
13:25 Dr. Oz (3), talk-show (R)
14:05 Jelovnici izgubljenog vremena:
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Rođeni prvak, američki film
16:25 Inventura mora za treći milenij, dokumentarni film
17:00 Vijesti
18:11 Fotografija u Hrvatskoj
18:22 Heartland (3), serija
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:05 Kontesa Dora, dramska serija
20:55 Zemlja je stroj, dokumentarni film (R)
21:50 Putovanje u Vučjak, dramska serija
22:55 Dnevnik 3
23:15 Vijesti iz kulture
23:35 Filmski maraton: U zaklon, američki film
01:35 Filmski maraton: Rođeni prvak, američki film
03:10 Dr. Oz (3), talk-show (R)
03:50 Skica za portret / Fotografija u Hrvatskoj
04:05 Reprizni program
05:20 Inventura mora za treći milenij, dokumentarni film
05:50 8. kat: Pet minuta slave, talk-show (R)

06:10 Najava programa
06:15 Nasljednica s Vendavala, telenovela
07:00 Mala TV
07:30 Grčka mitologija, crtana serija
07:55 Teletubbies

08:20 Papreni detektivi 3
08:45 Život s Derekom (1), serija za djecu
09:10 Vrtovi svijeta (1), dokumentarna serija (R)
10:00 Dolina sunca, serija
10:45 Globalno sijelo (R)
11:15 Kratki susreti
11:40 Traumatologija: Frano Domitrović
12:05 Šaptač psima (5), dokumentarna serija
12:55 Rekonstrukcija: Lana i Milana
13:22 Nebesko plavetnilo, serija za mlade
14:07 Nebesko plavetnilo, serija za mlade
14:52 Degrassi 7, serija
15:17 Dnevnik jedne plavuše: U potrazi za dečkom
15:24 Muška posla: Na što se muškarci pale kod žena
15:31 Superžena: Biti seksi
15:38 Ružiona specijal: Kawasaki 3P
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 8. kat: Pet minuta slave, talk-show
17:15 Hokej na ledu, KHL: Medveščak - CSKA, emisija
17:30 Hokej na ledu, KHL: Medveščak - CSKA, prijenos
20:00 Nogomet - kvalifikacije za SP: Srbija - Hrvatska, emisija
20:35 Nogomet - kvalifikacije za SP: Srbija - Hrvatska, prijenos
22:35 Nogomet - kvalifikacije za SP: Srbija - Hrvatska, emisija
23:20 Nijemi svjedok
00:10 Nijemi svjedok
01:00 Bruxelles: Atletika - Dijamantna liga, snimka
02:00 Retrovizor: Uvijek je sunčano u Philadelphiji
02:20 Retrovizor: Monk
03:05 Noćni glazbeni program

07:30 Monsuno, crtana serija
07:55 Fun with Flupe
08:05 Štrumpfovi
08:30 TV izlog
08:45 Kako vrijeme prolazi, serija R
09:45 TV izlog
10:00 Djevojka imena Feriha, serija R
12:00 Sutkinja Maria Lopez, serija
12:30 Ninja ratnici, serija R
13:00 Zauvijek susjedi, R
14:05 In magazin R
14:50 Ninja ratnici, serija
15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin

18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Djevojka imena Feriha
21:06 Djevojka imena Feriha, serija - nastavak
22:15 Usamljeni zaštitnik, igrani film
00:00 Crveni pojas, igrani film
01:50 Propušteni poziv, film
03:30 Ezo TV, tarot show
05:00 Dnevnik Nove TV R
05:50 Kraj programa

05.40 RTL Danas, (R)
06.20 Ekkluziv Tabloid, (R)
06.40 Krv nije voda, serija (R)
07.35 Ben 10: Ultimate Alien
08.00 Moji džepni ljubimci
08.20 Virus attack
08.40 TV prodaja
08.55 Divlja ruža, telenovela
09.45 Obitelj Rey, telenovela
10.35 TV prodaja
10.50 Avenida Brasil, (R)
11.50 Miješani brak, serija
12.40 TV prodaja
12.55 Osveta, serija (R)
13.55 Osveta, serija (R)
15.00 Heroji iz strasti, serija
16.00 Heroji iz strasti, serija
17.10 Krv nije voda, serija
18.05 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.10 Avenida Brasil, serija
20.00 Sunčeva superoluja, igrani film katastrofe
23.05 Eurojackpot
23.10 Sunčeva superoluja, igrani film katastrofe (nastavak)
23.45 Elektra, film, akcijski
01.35 Bez izlaza, igrani film, kriminalistički/ triler
03.25 RTL Danas, (R)
04.00 Kraj programa

**SUBOTA
7.9.2013.**

06:40 Drugo mišljenje: Transplantacija krvotvornih matičnih stanica (R)
07:10 Najava programa
07:30 Kratki susreti (R)
07:55 Hrvatska kronika BiH
08:10 Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Wichita, američki film (R)
09:30 Skice za Maleziju, dokumentarni film
10:20 Kućni ljubimci
11:00 Normalan život, emisija
12:00 Dnevnik 1
12:35 Prizma
13:20 Duhovni izazovi
13:55 Skok prema slobodi, američki film

15:35 Reporter: Prljave tajne očuvanja prirode (R)
16:25 Adamovečki Farkaševci, emisija pučke i predajne kulture
17:00 Vijesti
17:15 Kulturna baština
17:30 Morske orgulje, dokumentarni film
18:02 Lijepom našom: Zatreperić
19:10 Ezopovo kazalište, crtani film
19:20 Dim, dam, dum
19:30 Dnevnik
20:05 LOTO 7/39
20:10 Tajni Hollywood Michaela Jacksona, dokumentarni film (R)
21:05 Ničija zemlja, bosanskohercegovačko-slovensko-hrvatsko-francusko-belikobritansko-talijansko-belgijski film
22:45 Dnevnik 3
23:05 Vijesti iz kulture
23:25 Zločinci u odijelima
00:10 Filmski maraton: Što muškarci žele, američki film
01:40 Filmski maraton: Skok prema slobodi
03:20 Skica za portret
03:30 Reprizni program
04:42 Kulturna baština
04:57 Morske orgulje
05:27 Prizma
06:32 Lijepom našom: Zatreperić 2

06:40 Najava programa
06:45 Turistička klasa
07:15 Jura iz džungle
07:40 Moj mali planet
07:45 Wot wot's, crtana serija
07:55 Matkova čudovišta
08:07 Rimske tajne, serija
09:05 Mala TV
09:35 Teletubbies
10:00 Sportske igre mladih
10:15 Lenny, čudo od psa - američki film za djecu
11:45 Bruxelles: Atletika - Dijamantna liga, snimka
12:45 Odbojka - EP (Ž): Azerbejdžan - Hrvatska, snimka
14:10 Briljanteen (R)
15:25 Netko ih je gledao, američki film
17:15 Košarka, EP (M), emisija
17:35 Košarka, EP (M): Hrvatska - Poljska, prijenos
19:25 Košarka, EP (M)
19:45 Tom i Jerry, crtana serija
20:20 Odbojka - EP (Ž): Rusija - Hrvatska, prijenos
21:55 Ubijaš me, američki film (R)

23:25 Retrovizor: Uvijek je sunčano u Philadelphiji, serija
23:45 Retrovizor: Eureka (4), serija (R)
00:30 Noćni glazbeni program

06:40 Zauvijek susjedi, R
07:40 TV Izlog
07:55 Lego Chima
08:20 Fun with Flupe
08:30 Winx club, crtana serija
08:55 Mia i ja, crtana serija
09:20 Štrumpfovi, R
09:50 Power Rangers samurai
10:15 Ninja ratnici, serija R
10:40 Ninja ratnici, serija
11:10 Zauvijek susjedi, serija
12:15 Posljednja jesen, film
14:30 Nancy Drew, igrani film
16:30 Štrumpfovi
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Provjereno R
18:10 Lud, zburjen, normalan R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Međunarodna prijevara, igrani film
22:15 Bljesak igrani film
00:00 MMA liga
01:20 Smrtonosna bitka. film
03:00 Usamljeni zaštitnik, igrani film R
04:30 Ezo TV, tarot show
06:00 Dnevnik Nove TV R
06:50 Kraj programa

06:10 RTL Danas, (R)
06:45 Divlja ruža, (R)
07:30 Krv nije voda, serija (R)
08:25 Virus attack, serija
08:45 Chuggington, serija
09:10 Aladdin, serija
09:35 Timon i Pumbaa
10:20 Ekkluziv Tabloid, (R)
10:50 TV prodaja
11:05 Galileo - nove epizode
12:00 TV prodaja
12:15 Gol 2: Ostvarenje sna - TV premijera, igrani film, sportska drama
14:30 Zaboravi - TV premijera, igrani film, komedija
16:10 Krv nije voda, serija
17:10 Smrtonosnih 60
17:50 Smrtonosnih 60
18:30 RTL Danas
19:10 Galileo - nove epizode
20:00 Shrek, igrani film, animirana komedija
21:50 Dok nas jackpot ne rastavi, igrani film, romantična komedija
23:50 Zadnji put, igrani film, drama/ triler
01:40 Astro show, emisija uživo
02:40 RTL Danas, (R)
03:20 Kraj programa

**NEDJELJA
8.9.2013.**

07:15 Najava programa
07:35 Duhovni izazovi
08:10 Zlatna kinoteka: Odavde do vječnosti, američki film
10:16 Najmoćnije žene svijeta: Wallis Simpson, dokumentarna serija
11:10 Ubojstvo, napisala je
12:00 Dnevnik 1
12:30 Plodovi zemlje
13:25 Rijeka: More
15:05 Mir i dobro
15:40 Divlji u srcu 7, serija
16:30 Vrtlarica (R)
17:00 Vijesti
17:15 Ljubav i ples, američki film
18:50 Popuna
19:10 Ezopovo kazalište, crtani film
19:20 Dim, dam, dum - crtani film
19:30 Dnevnik
20:05 LOTO 6/45
20:10 Biograd: Međunarodno finale Jadranskih igara, prijenos
21:55 Ciklus europskog filma: Ormar, francuski film
23:25 Dnevnik 3
00:05 Zločinci u odijelima (2), serija
00:45 Odavde do vječnosti, američki film
02:40 Ciklus europskog filma: Najljepša, talijanski film (R)
04:25 Skica za portret / Fotografija u Hrvatskoj
04:45 Ubojstvo, napisala je (10) - serija
05:30 Divlji u srcu 7, serija

06:55 Najava programa
07:00 Alpe Dunav Jadran
07:30 Pipi Duga Čarapa, crtana serija
07:55 Corto Malteze, crtana serija
08:20 Europski koncert Berlinske filharmonije u Pragu
09:10 Animacijaci, crtana serija
09:35 Feliksova pisma, crtana serija
10:00 Grčki mitovi, serija
10:25 Fleks (2), crtani film
10:33 Ritam džungle (2), crtani film
10:40 Biblija
10:50 Portret Crkve i mjesta
11:00 Selce: Misa, prijenos
12:05 Frank, američki film

13:40 Strani igrani film
15:40 Evergreen
17:30 Sportski prijenos ili snimka / sportski dokumentarac
18:15 Magazin LP
18:40 Top Gear 18, dokumentarna serija
19:30 Tom i Jerry, crtana serija
20:30 Košarka, EP (M), emisija
20:50 Košarka, EP (M): Hrvatska - Slovenija, prijenos
22:40 Košarka, EP (M)
23:05 Ciklus kulturnih filmova: Machete, američki film
00:45 The Bastards Go Jazzy Live, snimka koncerta
01:50 Retrovizor: Uvijek je sunčano u Philadelphiji
02:10 Retrovizor: Eureka (4), serija (R)
02:55 Noćni glazbeni program

07:00 Zauvijek susjedi, R
08:00 TV Izlog
08:15 Lego Chima, crtana serija R
08:40 Fun with Flupe
08:50 Winx club, crtana serija
09:15 Mia i ja, crtana serija
09:40 Štrumpfovi, R
10:10 Power Rangers samurai,
10:35 Ninja ratnici, serija R
11:00 Ninja ratnici, serija
11:30 Zauvijek susjedi, serija
12:35 Vještice iz Eastwicksa, serija
14:30 Majmunaska posla, film
16:30 Štrumpfovi
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 In magazin vikend
18:00 Nad lipom 35
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zbunjen, normalan
21:05 Troja, igrani film
00:00 Međunarodna prijevara, igrani film R
02:15 Bljesak igrani film R
03:40 Posljednja šansa, film
05:00 Vještice iz Eastwicksa, serija R
05:45 Dnevnik Nove TV R
06:35 Kraj programa

06:45 RTL Danas, (R)
07:25 Krv nije voda, serija (R)
08:15 Aladdin, serija (R)
08:40 Timon i Pumbaa, (R)
09:10 Virus attack
09:25 Chuggington
10:05 Galileo - nove epizode
11:05 TV prodaja
11:20 Smrtonosnih 60, (R)
12:00 Smrtonosnih 60, (R)
12:40 TV prodaja
12:55 Dok nas jackpot ne

**HRT 2 06.09.2013 20:45
SRBIJA - HRVATSKA**

Na stadionu Crvene zvezde večeras se igra nogometni susret između Srbije i Hrvatske u sklopu

skupine A kvalifikacija za odlazak na Svjetsko prvenstvo u Brazilu 2014. godine. Domaćin Srbija se nalazi na trećem mjestu sa sedam osvojenih bodova, dok je gostujuća Hrvatska drugoplasirana sa šesnaest bodova iz sedam odigranih susreta. Pobjedom bi vatreni zadržali šanse za osvajanje prvoga mjesta i izravnog odlaska na SP, dok bi domaćin porazom izgubio sve šanse za priključak vrhu.

rastavi, igrani film, romantična komedija (R)
14.50 Shrek, igrani film, animirana komedija (R)
16.35 Krv nije voda, serija
17.40 RTL Extra Magazin
18.30 RTL Danas
19.10 Galileo - nove epizode
20.00 Na putu za Montevideo, dramska serija
21.00 Pink Panther 2, igrani film, komedija
22.55 CSI: Miami, serija
23.50 CSI: Miami, serija
00.50 CSI: Miami, serija
01.45 Astro show
02.45 RTL Danas, (R)
03.20 Kraj programa

**PONEDJELJAK
9.9.2013.**

06:10 Mir i dobro
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:01 Vijesti
07:06 Dobro jutro, Hrvatska
07:30 Vijesti
09:01 Kad srce zatrepri, telenovela
09:45 Vijesti iz kulture
09:53 dokumentarna serija
10:21 Ne krivite psa, dokumentarna serija (R)
11:12 Zavolite svoj dom (1), dokumentarna serija (R)
12:00 Dnevnik 1
12:35 Nasljednica s Vendavala
13:25 Dr. Oz (3), talk-show (R)
14:05 Jelovnici izgubljenog vremena:
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Adresa nepoznata, američki film
16:25 Jelena, dokumentarni film

17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:22 Heartland (3), serija
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:05 TV Bingo
20:30 Nulta točka, politički talk-show
21:35 Downton Abbey (3), serija
22:40 Dnevnik 3
23:00 Vijesti iz kulture
23:20 Bliski neprijatelj, francuski film
01:05 Adresa nepoznata, američki film
02:40 Strana igrana serija
03:25 Dr. Oz (3), talk-show (R)
04:05 Skica za portret / Fotografija u Hrvatskoj
04:20 Reprizni program
05:00 Jelena, dokumentarni film
05:30 8. kat: Optimizmom protiv bolesti, talk-show (R)

06:10 Najava programa
06:15 Nasljednica s Vendavala
07:00 Mala TV
07:30 Grčka mitologija
07:55 Teletubbies
08:20 Papreni detektivi 3
08:45 Život s Derekom (1), serija za djecu
09:10 Vrtovi svijeta (1), dokumentarna serija (R)
10:45 Globalno sijelo (R)
11:15 TV serija
12:00 Šaptač psima
12:50 Rekonstrukcija: Elemental
13:15 Nebesko plavetnilo
14:00 Nebesko plavetnilo
14:45 Degraasi 7, serija
15:10 Život s cvijećem: Meritas

15:31 Lijepe kuće: Rubčić
15:40 Ružona Specijal: Urban & 4
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 8. kat: Optimizmom protiv bolesti, talk-show
17:15 Popuna
17:25 Košarka, EP (M), studijska emisija uoči utakmice
17:35 Košarka, EP (M): Hrvatska - Češka, prijenos
19:25 Košarka, EP (M) - studijska emisija nakon utakmice
19:45 Tom i Jerry, crtana serija
20:10 Glee (3), serija za mlade
20:54 Konzerva: Ljeto (R)
21:00 Osveta na mafijaški način, američki film
22:35 Pa to je fantastično (6), humoristična serija
23:05 Završni udarac
23:55 Košarka, EP (M): Slovenija - Poljska
01:35 Retrovizor: Uvijek je sunčano u Philadelphiji
01:55 Retrovizor: Eureka
02:40 Noćni glazbeni program

07:00 Monsuno, crtana serija
07:25 Fun with Flupe
07:35 Štrumpfovi
08:00 TV izlog
08:15 Kako vrijeme prolazi, serija R
09:15 TV izlog
09:30 Djevojka imena Feriha, serija R
11:45 Sutkinja Maria Lopez
12:15 Zauvijek susjedi, serija R
13:15 Ninja ratnici, serija R
13:45 In magazin R
14:30 Navy CIS, serija R
15:20 Ninja ratnici, serija
15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV

17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Djevojka imena Feriha
21:06 Djevojka imena Feriha, serija – nastavak
22:25 Večernje vijesti
22:45 Navy CIS, serija
23:45 Troja, igrani film R
02:30 Divino novo ruho, serija
03:20 Sutkinja Maria Lopez, R
03:45 Ezo TV, tarot show
04:45 Divino novo ruho, R
05:30 Dnevnik Nove TV R
06:20 Kraj programa

06.00 RTL Extra Magazin, (R)
06.45 Ben 10: Ultimate Alien
07.10 Moji džepni ljubimci
07.30 Virus attack
07.45 Krv nije voda, serija
09.00 Divlja ruža, telenovela
09.50 Obitelj Rey, telenovela
10.40 TV prodaja
10.55 Tko će ga znati!, game show (R)
11.55 Avenida Brasil, serija
12.55 TV prodaja
13.10 Miješani brak
14.00 Na putu za Montevideo, dramska serija (R)
15.00 Heroji iz strasti, serija
16.00 Heroji iz strasti, serija
16.55 RTL 5 do 5
17.05 Krv nije voda, serija
18.10 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.10 Tko će ga znati!, game show
20.00 Osveta, serija
21.00 Osveta, serija
22.00 Krvavi novac - TV premijera, film, akcijski
00.10 RTL Vijesti
00.30 CSI: Miami, serija (R)
01.25 CSI: Miami, serija (R)
02.25 Astro show
03.25 CSI: Miami, serija (R)
04.10 RTL Danas, (R)
04.50 Kraj programa

UTORAK 10.9.2013.

06:10 Znanstvena petica (R)
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:01 Vijesti
07:06 Dobro jutro, Hrvatska
07:30 Vijesti
09:01 Kad srce zatreperi
09:45 Vijesti iz kulture
09:53 dokumentarna serija
10:21 Genijalne životinje, dokumentarni film (R)
11:10 Zavolite svoj dom (1), dokumentarna serija (R)

12:00 Dnevnik 1
12:35 Nasljednica s Vendavala
13:25 Dr. Oz (3), talk-show (R)
14:05 Jelovnici izgubljenog vremena:
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Praznici s Derekom, kanadski film
16:25 Jelena Dorotka - od Konala do Montparnassea, dokumentarni film
17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:22 Heartland (3), serija
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:05 Kontesa Dora, serija
20:55 20 dana na Tibetu, dokumentarni film
21:50 Downton Abbey
22:55 Dnevnik 3
23:15 Vijesti iz kulture
23:35 Pakleni Malone, američki film
01:10 Praznici s Derekom, kanadski film
02:35 Strana igrana serija
03:20 Dr. Oz (3), talk-show (R)
04:00 Skica za portret / Fotografija u Hrvatskoj
04:03 Jelena Dorotka - od Konala do Montparnassea, dokumentarni film
04:32 Reprizni program
05:25 8. kat: Strah od promjena, talk show (R)

06:10 Najava programa
06:15 Nasljednica s Vendavala
07:00 Mala TV
07:30 Grčka mitologija
07:55 Teletubbies
08:20 Papreni detektivi 3
08:45 Život s Derekom
09:10 Vrtovi svijeta (1), dokumentarna serija (R)
10:04 Rekonstrukcija: JINX
10:30 Globalno sijelo (R)
11:00 Split: More
12:00 Šaptač psima (5), dokumentarna serija
12:50 Nogomet - prijateljska utakmica: Južna Koreja - Hrvatska, prijenos
14:45 Degrassi 7, serija
15:10 Lov na antikvitete: Telefon
15:36 Ružiona specijal: Opća opasnost
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 8. kat: Strah od promjena, talk-show
17:25 Dolina sunca, serija
18:10 Svirci moji (6): Luka Nižetić, glazbena emisija
18:55 Mistični Tibet: Kailash 2
19:05 Kriške sira (5), dokumentarna serija
19:30 Tom i Jerry, crtana serija

20:00 Serija za mlade
20:50 Konzerva: Ženska imena (1. dio)
20:53 Konzerva: Ženska imena (2. dio)
21:00 Istraga, francuski film
22:20 Pa to je fantastično (6), humoristična serija
22:50 Završni udarac
23:40 Nogomet - prijateljska utakmica: Južna Koreja - Hrvatska, prijenos
01:20 Retrovizor: Uvijek je sunčano u Philadelphiji
01:40 Retrovizor: Eureka (R)
02:25 Noćni glazbeni program

6:50 Monsuno, crtana serija
7:15 Fun with Flupe
7:25 Štrumpfovi, crtana serija
8:05 Kako vrijeme prolazi, R
9:20 Djevojka imena Feriha
11:45 Sutkinja Maria Lopez
12:15 Zauvijek susjedi, R
13:15 Ninja ratnici, serija R
13:45 In magazin R
14:30 Navy CIS, serija R
15:20 Ninja ratnici, serija
15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Djevojka imena Feriha
21:06 Djevojka imena Feriha, serija - nastavak
22:15 Večernje vijesti
22:35 Navy CIS, serija
23:45 Doc Hollywood, film
01:45 Divino novo ruho
02:45 Sutkinja Maria Lopez, R
03:10 Ezo TV, tarot show
04:10 Divino novo ruho, R
04:55 Dnevnik Nove TV R
05:45 Kraj programa

05:20 Ekkluziv Tabloid, (R)
05:45 Krv nije voda, serija (R)
06:40 Ben 10: Ultimate Alien
07:05 Moji džepni ljubimci
07:25 Virus attack
07:45 Divlja ruža, telenovela
08:50 Obitelj Rey, telenovela
09:40 Tko će ga znati!, (R)
10:50 Avenida Brasil, serija
11:50 Miješani brak, serija
12:55 Osveta, serija (R)
13:55 Osveta, serija (R)
15:00 Heroji iz strasti, serija
16:00 Heroji iz strasti, serija
17:05 Krv nije voda, serija
18:05 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:10 Tko će ga znati!
20:00 Osveta, serija
21:00 Osveta, serija
22:00 Nikad neću biti tvoja, film, romantična komedija

23:55 RTL Vijesti
00:15 Krvavi novac - TV premijera, film
02:25 Astro show
03:25 RTL Danas, (R)
04:00 Kraj programa

SRIJEDA 11.9.2013.

06:10 Među nama: Hrkanje (R)
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:01 Vijesti
09:01 Kad srce zatreperi
09:45 Vijesti iz kulture
09:53 dokumentarna serija
10:21 Genijalne životinje, dokumentarni film (R)
11:10 Zavolite svoj dom (R)
12:00 Dnevnik 1
12:35 Nasljednica s Vendavala
13:25 Dr. Oz (3), talk-show (R)
14:05 Jelovnici izgubljenog vremena:
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Zavodljivi neznamac, kanadski film
16:25 Josip Slade graditelj, dokumentarni film
17:00 Vijesti
18:11 Fotografija u Hrvatskoj
18:22 Heartland (3), serija
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:05 LOTO 7/39
20:10 Kontesa Dora, dramska serija
21:00 Otok s blagom u Tihom oceanu, dokumentarni film (R)
22:00 Downton Abbey
23:05 Dnevnik 3
23:25 Vijesti iz kulture
23:45 Policajac bez kontrole, američki film
01:30 Zavodljivi neznamac, kanadski film
03:05 Strana igrana serija
03:50 Dr. Oz (3), talk-show (R)
04:30 Skica za portret / Fotografija u Hrvatskoj
04:35 Reprizni program
04:55 Josip Slade graditelj, dokumentarni film
05:25 8. kat: Oprezno s modom, talk-show (R)

06:15 Nasljednica s Vendavala
07:00 Mala TV
07:30 Grčka mitologija
07:55 Teletubbies
08:20 Papreni detektivi 3
08:45 Život s Derekom
09:10 Vrtovi svijeta (1), dokumentarna serija (R)
10:00 Dolina sunca, serija

10:45 Globalno sijelo (R)
11:15 Domaća dokumentarna serija / film
12:00 Šaptač psima (5), dokumentarna serija
12:50 Rekonstrukcija: Let 3
13:15 Nebesko plavetnilo, serija za mlade
14:00 Nebesko plavetnilo, serija za mlade
14:45 Degrassi 7, serija
15:10 Putujmo Europom: Salzburg
15:30 Putopis: Čarobna Hrvatska - Istra
15:44 Ružiona Specijal: Marko Breclj
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 8. kat: Oprezno s modom, talk-show
17:25 Dolina sunca, serija
18:10 Za srce i dušu - pop i rock, glazbena emisija
18:55 Afrika: Nacionalni park Tsavo + Kilimanjaro Kimana + Daktari
19:05 Kriške sira (5), dokumentarna serija
19:30 Tom i Jerry, crtana serija
20:00 Serija za mlade
20:50 Konzerva: Fudbalerke (R)
20:53 Konzerva: 1984. (R)
21:00 Pod sumnjom, američki film
22:50 Pa to je fantastično
23:20 Završni udarac
00:10 Retrovizor: Uvijek je sunčano u Philadelphiji
00:30 Retrovizor: Eureka R
01:15 Noćni glazbeni program

06:25 IN magazin R
07:00 Monsuno, crtana serija
07:25 Fun with Flupe
07:35 Štrumpfovi
08:15 Kako vrijeme prolazi, R
09:30 Djevojka imena Feriha, serija R
11:45 Sutkinja Maria Lopez
12:15 Zauvijek susjedi, R
13:15 Ninja ratnici, serija R
13:45 In magazin R
14:30 Navy CIS, serija R
15:20 Ninja ratnici, serija
15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Djevojka imena Feriha
21:06 Djevojka imena Feriha, serija - nastavak
22:25 Večernje vijesti
22:45 Navy CIS, serija
23:45 Sweeney Todd: Džavolji brijač, Igrani film
02:00 Divino novo ruho, serija
02:50 Sutkinja Maria Lopez, serija R
03:15 Ezo TV, tarot show
04:15 Divino novo ruho, R

05:00 Dnevnik Nove TV R
05:50 Kraj programa

05.20 Ekkluziv Tabloid, (R)
05.45 Krv nije voda, serija (R)
06.40 Ben 10: Ultimate Alien
07.05 Moji džepni ljubimci,
07.25 Virus attack
07.45 Divlja ruža, telenovela
08.50 Obitelj Rey, telenovela
09.40 Tko će ga znati!, (R)
10.50 Avenida Brasil, serija
11.50 Miješani brak, serija
12.55 Osveta, serija (R)
13.55 Osveta, serija (R)
15.00 Heroji iz strasti, serija
16.00 Heroji iz strasti, serija
17.10 Krv nije voda, serija
18.05 Ekkluziv Tabloid,
18.30 RTL Danas
19.10 Tko će ga znati!, game show
20.00 Osveta, serija
21.00 Osveta, serija
22.00 Sherlock i Watson, serija
23.00 Sherlock i Watson, serija
23.55 RTL Vijesti
00.15 Nikad neću biti tvoja,
film, komedija (R)
02.05 Astro show, show
03.05 RTL Danas, (R)

ČETVRTAK
12.9.2013.

06:10 Riječ i život (R)
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:01 Vijesti

07:06 Dobro jutro, Hrvatska
07:30 Vijesti
09:03 Kad srce zatrepri
09:49 Vijesti iz kulture
10:15 Odvažno krenuti u...,
dokumentarni film
11:10 Zavolite svoj dom
12:00 Dnevnik 1
12:35 Nasljednica s Vendavala
13:25 Dr. Oz (3), talk-
show (R)
14:05 Jelovnici izgubljenog
vremena:
14:30 Vijesti uz hrvatski
znakovni jezik
14:45 The Bad Son, američki
film
16:25 Leo Junek - slikar s
dvije domovine,
dokumentarni film
17:00 Vijesti
18:22 Heartland (3), serija
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:05 Kontesa Dora, dramska
serija
21:00 Turistička klasa
21:30 Kratki susreti
22:00 Downton Abbey
23:05 Dnevnik 3
23:25 Vijesti iz kulture
23:45 Glavni sastojak,
američki film
01:15 The Bad Son, američki
film
02:45 Dr. Oz (3), talk-
show (R)
03:25 Skica za portret /
Fotografija u Hrvatskoj
03:40 Reprizni program
04:55 Leo Junek - slikar s
dvije domovine,
dokumentarni film
05:25 8. kat: 50 plus, talk-show (R)

06:10 Najava programa
06:15 Nasljednica s Vendavala
07:00 Mala TV
07:30 Grčka mitologija
07:55 Teletubbies
08:20 Papreni detektivi 3,
serija za djecu
08:45 Život s Derekom (1),
serija za djecu
09:10 Vrtovi svijeta (1),
dokumentarna serija (R)
10:00 Dolina sunca, serija
10:45 Globalno sijelo (R)
11:15 ni DA ni NE (R)
12:05 Sportske igre mladih
12:20 Šaptač psima (5),
dokumentarna serija
13:15 Nebesko plavetnilo,
serija za mlade
14:00 Nebesko plavetnilo,
serija za mlade
14:45 Degraisi 7, serija
15:10 Sad ili nikad: Strah od
brzine
15:19 Moderna vremena:
Trema
15:26 Fenomeni: Geni (1. i 2.)
15:38 Ružiona Specijal:
Goribor
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 8. kat: 50 plus, talk-
show
17:25 Dolina sunca, serija
18:10 City folk 2013:
Eindhoven (Nizozemska)
18:35 Nevolje na kocačima,
dokumentarni film
18:50 Afrika: Mister Igor +
Afrička noć + Kenijski
kulinarski specijaliteti

19:00 dokumentarna serija -
lifestyle
19:30 Tom i Jerry, crtana serija
20:00 Serija za mlade
20:50 Konzerva:
Kajkavska (R)
20:53 Konzerva: Riječki
rock (R)
21:00 Zapravo, ljubav -
britanski film
23:10 Strana igrana serija
23:55 Završni udarac
00:45 Retrovizor: Uvijek je
sunčano u Philadelphiji
01:05 Retrovizor: Eureka (R)
01:50 Noćni glazbeni program

06:15 IN magazin R
06:50 Monsuno, crtana serija
07:15 Fun with Flupe
07:25 Štrumpfovi
07:50 TV izlog
08:05 Kako vrijeme prolazi, R
09:05 TV izlog
09:20 Djevojka imena Feriha,
serija R
11:45 Sutkinja Maria Lopez
12:15 Zauvijek susjedi, R
13:15 Ninja ratnici, serija R
13:45 In magazin R
14:30 Navy CIS, serija R
15:20 Ninja ratnici, serija
15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Djevojka imena Feriha,
21:06 Djevojka imena Feriha,
serija - nastavak
22:15 Provjereno

23:20 Večernje vijesti
23:40 Navy CIS, serija
00:40 Prava frekvencija, film
02:50 Divino novo ruho
03:40 Sutkinja Maria Lopez
04:05 Ezo TV, tarot show
05:05 Divino novo ruho, R
05:50 Dnevnik Nove TV R
06:40 Kraj programa

05.20 Ekkluziv Tabloid, (R)
05.45 Krv nije voda, serija (R)
06.40 Ben 10: Ultimate Alien
07.05 Moji džepni ljubimci
07.25 Virus attack
07.45 Divlja ruža, telenovela
08.50 Obitelj Rey, telenovela
09.40 Tko će ga znati!, (R)
10.50 Avenida Brasil, serija
11.50 Miješani brak, serija
12.55 Osveta, serija (R)
13.55 Osveta, serija (R)
15.00 Heroji iz strasti
16.00 Heroji iz strasti
16.55 RTL 5 do 5
17.10 Krv nije voda, serija
18.05 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.10 Tko će ga znati!
20.00 Osveta, serija
21.00 Osveta, serija
22.20 CSI, serija
23.00 CSI, serija
23.55 RTL Vijesti,
00.15 CSI, serija
01.10 Sherlock i Watson,
kriminalistička serija (R)
02.05 Astro show
03.05 Sherlock i Watson, (R)
03.55 RTL Danas, (R)
04.30 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 14,40 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • »Populane melodije« - zabavna glazba (ponedjeljkom) • »Na valovima hrvatske glazbene tradicije« - narodna glazba (utorkom) • »Veliki majstori glazbe« - ozbiljna glazba (srijedom) • »Rock vremeplov« (četvrtkom) • »Minute za jazz« (petkom)

19,30 - 20,00

• »Europski magazin« - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • »Kulturna povijest« (utorkom) • »Znanjem do zdravlja« (srijedom) • »Razmišljanje dopušteno« (četvrtkom) • »Tjedni vodič« (petkom)

20,00 - 20,30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • »Aktualije« (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 »Vojvodanski tjedan«
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 »Vjerska emisija«, duhovna glazba
• 20,00 Divni novi svijet
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 »Putnici kroz vrijeme« emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20,00 »Hrvatima izvan domovine« - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
• 20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

60 GODINA RUKOMETA U SONTI

Rezultati za ponos

Usmjeravanje mladih na sport

Piše Ivan Andrašić

Šezdeset godina od osnivanja Rukometnog kluba Sonta svečano je obilježeno koncem prošloga mjeseca. Proslava je obilježena na parketu sportske dvorane OŠ »Ivan Goran Kovačić« u Sonti, pred oko 350 gledatelja i uzvanika, odigravanjem dviju utakmica.

SVEČARSKI DUELI

U prvoj su Sonćanke, trećeplasirane u ljetos završnom prvenstvu 3. lige Srbije, skupina Srijem – Južna Bačka, odmjerile snage s drugoligaškom ekipom ŽRK Želja iz Žablja, a u drugoj se momčad RK Sonta, koja se priprema za uključenje u neko od natjecanja u organizaciji RS Vojvodine, suprotstavila prvoligaškoj ekipi Somborelektro iz Sombora. U utakmici ženskih ekipa, iako oslabljene neigranjem triju najistaknutijih rukometašica – Amre Sopi, Sanje Vidaković i Jelene Danilović, Sonćanke su u prvom dijelu igre postigle prednost od 5 – 4. Poslije odmora trener Goran Matić u igru je uveo sve pričuvne igračice. I dalje se igralo vrlo dopadljivo, a krajnji rezultat od 12 – 11 za gošće pokazao je kako može ozbiljno računati i na rukometašice koje su do sada rjeđe ulazile u igru. U drugoj utakmici, iako su mladi Sonćani dali svoj maksimum, Somborci su ovu igrali vrlo ozbiljno, a najbolja ilustracija bio je konačni

rezultat od 33 – 9 u njihovu korist. Objektivna sonćanska publika pozdravila je dugim pljeskom ulazak u igru osamnaestogodišnjeg sumještana Želimira Apatinca, koji je od proljetos član ekipe Somborelektro. Mladi, ali vrlo perspektivni Apatinac odužio im se s nekoliko atraktivnih zgoditaka i nekoliko »snajperskih« asistencija. Obje utakmice vrlo solidno su sudili Sonćani Tomislav Rajić i Josip Đurđević.

PRIZNANJA NAJISTAKNUTIJIMA

U pauzi između utakmica sve sudionike, uzvanike i publiku pozdravio je predsjednik općine Apatin Živorad Smiljanić. »Šest desetljeća kontinuiteta u rukometnom sportu, pokraj svih nedaća, za seosku sredinu nije malo, pa na uspjehe koje su postizali sonćanski rukometaši i rukometašice svi možemo biti ponosni. Rezultati pokazuju koliko sam bio u pravu kad sam se založio za gradnju sportskih dvorana u seoskim sredinama. Puno mi je srce kad mlade vidim u ovim objektima. Samo na taj način ih možemo usmjeriti u sport, umjesto da ih prepustimo drogama, alkoholu i ostalim, danas vrlo raširenim porocima. I kao liječnik, uvijek sam govorio da je svako ulaganje u mlade najisplativije«, rekao je dr. Smiljanić i podijelio priznanja najistaknutijim

rukometašicama ŽRK Sonte u prošloj prvenstvenoj sezoni. Drugi dio proslave održan je u restoranu Banje »Junaković«. Uz svečanu večeru i ugodno druženje goste je pozdravio predsjednik RK Sonta Saša Krstin. »Velika mi je čast što sam predsjednik kluba baš u vrijeme ove obljetnice. Prioritet u radu svakako nam je natjecanje svih naših ekipa. Mislim da se djevojke mogu upustiti u borbu za plasman u 2. ligu, a od listopada ćemo za pionirsku ligu prijaviti jednu perspektivnu ekipu rukometašica iz naše rukometne

škole. Za mušku ekipu još nemamo definitivno rješenje, a sve su ozbiljnije kombinacije o uključanju u turnirski oblik natjecanja«, rekao je Krstin, a potom je ukratko izložio povijest kluba i uručio zahvalnice institucijama i pojedincima koji su ostavili traga u njegovom radu. Na koncu, domaćine je u ime RS Vojvodine pozdravio Stevan Popov i izrazio veliko zadovoljstvo uvjetima za rad sonćanskih rukometašica i nadu da će se u prvenstvu 2013.-14. godine uključiti u borbu za plasman u 2. ligu Srbije.

RK Sonta je osnovan u kolovozu 1953. godine. Idejni tvorac, osnivač i prvi trener bio je nastavnik tjelesnog odgoja, pokojni Maksim Čanak. Prvo ime novoosnovanoga kluba bilo je RK Partizan, od 1962. godine nosi ime RK Dinamo i postaje član novoformiranog SD Dinamo, a od 1991. godine istupa iz SD i pod imenom RK Sonta nastavlja s natjecanjem u muškoj i ženskoj konkurenciji do 1997. godine, kad su zbog nedostatka financijskih sredstava privremeno zamrznute sve aktivnosti. Završetkom izgradnje sportske hale OŠ »Ivan Goran Kovačić« 2005. godine klub staje na noge u vrijeme predsjedničkog mandata Željka Dekana. Tijekom 60 godina postojanja za klub je igrao veliki broj kvalitetnih igrača, poglavito mještana, a najveća vrijednost je što su kroz sve ove godine njegove boje branili, rame uz rame, Hrvati, Srbi, Mađari i Romi.

S treninga RK Partizan - sada RK Sonta

6. rujna 2013.

NEBOJŠA GABRIĆ, STOLNOTENISAČ I TRENER

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Neće biti lako

Momčad Kumbaje, za koju nastupaju članovi obitelji Gabrić, izborila je plasman u profesionalni rang natjecanja

Nakon zapaženog trenerskog rada s mladim kategorijama u Subotici, *Nebojša Gabrić* već nekoliko sezona igra i radi kao trener u Kumbaji, malom mađarskom mjestu nedaleko od Bácsalmása. Kako izgleda stolni tenis na »mađarski način«, ispričao nam je prilikom skorašnjeg posjeta našoj redakciji.

»Skupa s mojim sinovima *Lukom* i *Markom*, u Kumbaju smo na poziv vlasnika i glavnog financijera kluba stigli prije dvije godine, nakon jednog susreta na turniru u Soltvadkertu. Prihvatio sam njegove uvjete i odlučio igrati i trenersku aktivnost, jednim dijelom, preseliti preko granice. Dobri rezultati i plasman u viši rang natjecanja potvrda su kako niti jedna strana nije pogriješila u svojoj procijeni«, konstatirao je *Nebojša Gabrić*.

PROFESIONALNI NATJECATELJSKI RANG

Po dolasku u Kumbaju, *Nebojša* i njegovi sinovi su isprva igrali u nižem, okružnom rangu natjecanja, ali su prošle sezone osvojili prvo

mjesto i kup i izborili nastup u IV. mađarskoj nacionalnoj ligi.

»U novoj prvenstvenoj sezoni prvi puta igramo u profesionalnom natjecanju koje se proteže na regiju oko Dunava i preko do Balatona, pa će i susreti biti znatno teži i zahtjevniji. Naš prvenstveni cilj je izboriti ostanak u ligi i nastojat ćemo ostvariti ovaj zacrtani cilj. Što se nas tiče mi ćemo dati sve od sebe da tako i bude, igrom i maksimalnim zalaganjem za svaku loptu«, nasmijao se igrač i trener momčadi Kumbaja, dodajući:

»Neće biti lako jer je sustav natjecanja zanimljiviji i zahtjevniji, igraju se prvo dva para, a potom svatko sa svakim, sve do konačnog rezultata, tako da je svaki ligaški susret i svojevrsan turnir u malom. U natjecanju IV. lige sudjeluje 9 ekipa i predstoji nam puno igranja i borbe za što bolji rezultat.«

RITAM TRENINGA I NASTUPA

»Dva do tri puta tjedno putujemo do Kumbaje na tre-

ninge, dok je svaki vikend rezerviran za ligaške nastupe. Nastojimo sve to uskladiti i sa školskim obvezama sinova *Luke* i *Marka* koji su srednjoškolci, pa imaju dosta i za učenje. No, uz određena odricanja sve to uspijemo nekako uskladiti, a da ne šteti ni školi ni sportu. Opet, imam treninge s djecom i u Subotici, pa se i to mora uskladiti, ali uz dobar raspored i organizaciju, sve uspijem napraviti.«

OBITELJSKI RIVALITET

Novinarska znatiželja nametnula je jedno nezgodno pitanje. Tko je bolji za zelenim stolnoteniskim stolom, otac ili sinovi? *Nebojša* je, uz osmijeh, priznao:

»Trenutačno sam u rezultatskom minusu protiv mojih nasljednika, ali to je i normalno. Ja sam već veteran, a oni su talentirani juniori puni snage. No, za pobjedu se uvijek moraju dobro namučiti.«

Nakon ovog iskrenog odgovora zanimalo nas je još hoće li i sinovi jednoga dana krenuti očevim stopama i baviti se trenerskim pozivom.

»Iskreno, ja to ne bih volio i nastojim ih odgovoriti od toga, jer to je posao koji nažalost nikada neće biti vrednovan koliko to zaslužuje. Stolni tenis je ipak mali sport na ovim našim prostorima i nema mogućnosti upljeva većih novačinih sredstava kao što je to slučaj s velikim sportovima poput nogometa, košarke ili tenisa. Neka igraju dokle god mogu, ali neka se profesionalno bave nekim drugim stvarima. Zato je i škola na prvom mjestu, a stolni tenis na drugom«, istakao je igrač i trener Kumbaje *Nebojša Gabrić*.

Momčad Kumbaje

Prvi igrač kluba je još jedan Subotičanin, *Ratko Đurić*, druga ploča sam ja, treća je *Adrian Kern*, a potom slijede *Luka* i *Marko*, koji su odmah iza *Ratka*, ali je takva taktička postavka, otkrio je *Nebojša* sastav momčadi koju kao trener predvodi.

POGLED S TRIBINA

Beograd – Zagreb

Vlakovi redovito prometuju na liniji Beograd – Zagreb, međususedski odnosi dviju država su sve bolji, ali danas, u petak 6. rujna, sve oči će biti uprte na stadion Crvene zvezde i susret kvalifikacija za SP u Brazilu 2014. godine. Srbija još ima minimalnih šansi u borbi za drugo mjesto, dok bi Hrvatska pobjedom mogla zadržati šansu za izravni plasman među najbolje od najboljih. Metaforički, upravo je današnji dan možda posljednji vlak za izabranike Igora Štimca kojim bi mogli uhvatiti zahuktalu Belgiju na prvom mjestu skupine A. Kako to uvijek biva, vrijeme odigravanja večerašnjeg susreta na Marakani nezgodno je za obje momčadi. Domaćin Srbija je dužna svojoj publici barem jedan veliki skalp i potvrdu kvalitete svojih nogometaša koji nastupaju za renomirane europske momčadi, a opet, na drugoj polovici terena bit će Hrvatska koja nakon gorke pilule protiv Škotske u Maksimiru mora povratiti pobjednički ritam ako želi još aktivno sudjelovati u borbi s liderom skupine. Na stranu velike tenzije koje se već mjesecima indikativnije i manje indikativnije provlače kroz medije na obje strane, a svoju će kulminaciju doživjeti neposredno pred novi povijesni susret. Ali, ipak je sve to samo sport kojemu bi se trebalo pristupiti isključivo sportski i ne pridavati mu dodatni značaj koji nema. Svi nogometaši koji će istrčati na travnjak Marakane veliki su profesionalci, a mnogi od njih su i u solidnim prijateljskim odnosima sa svojim večerašnjim rivalima. Jer oni su prije svega sportaši. Naravno, zbog toga neće biti popuštanja i igrat će se do posljednjeg atoma snage u okrvirima fair playa. Pa nek pobjedi tko je bolji!

D. P.

Temeljem članka 20. i 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« br 135/04, 36/09), Tajništvo za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo, poljoprivredu, komunalne poslove i zaštitu životnog okoliša, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj:

OBAVJEŠTAVA

Da je podnesen Zahtjev za davanje suglasnosti na Studiju o procjeni utjecaja na životni okoliš projekta: UKLANJANJE POSTOJEĆE BENZINSKE STANICE BS »NOVI ŽEDNIK« u ulici Filipa Kljajića bb u naselju Žednik.

Javni uvid po podnesenom zahtjevu osiguran je od 10.9.2013. do 20.9.2013. godine u prostorijama Gradske uprave - Gradska kuća, I. kat soba 226, svakog radnog dana u trajanju javnog uvida od 10-12 sati.

Javna prezentacija i rasprava po podnesenom zahtjevu od Poduzeća »EKO TOK« DOO, Beograd, Albanske spomenice br.12, ovlaštenom od strane investitora »NIS« ad Novi Sad održat će se 23.9. 2013. godine u prostorijama Stare gradske kuće, soba 226 II. kat s početkom u 12 sati.

Pobjeda s(p)retnijega

BAČKI MONOŠTOR – Već u 3. kolu jesenskog dijela prvenstva u Bačkom Monoštoru je odigran šokački derbi između ekipa Dunava i sončanskog Dinama. Oko 150 gledatelja uživalo je u vrlo dinamičnoj i borbenoj igri, u kojoj su sve do sedamdesete minute Sončani bili bolji takmac. Lopta je više vremena bila u posjedu modrih, ali su napadi bili nedovoljno konkretni, tako da domaći vratar Ivkov nije imao nekog ozbiljnijeg posla. Prvo poluvrijeme završeno je bez zgođitaka, a nakon odmora Dinamovci nastavljaju s jalovim napadima. U posljednjih dvadesetak minuta domaćini pojačavaju tempo svoje igre, a Sončani se prinudno povlače u obranu. Nedostatak snage za 90 minuta sve je očitiji, a vratar Dinama Čopić s nekoliko bravuroznih intervencija postaje junak utakmice. Kad su se domaći navijači već pomirili s polovicom plijena, u samo dvije minute, 85. i 87., Ilić i Balaž pogađaju mrežu Sončana za konačnih 2 - 0.

I. A.

Pet remija

SUBOTICA – Šahisti HAŠK Zrinjskog poraženi su na domaćem terenu od Potisja iz Kanjiže (2,5 – 5,5), no ovaj nastup je vrijedan zbog čak pet remija koje su zabilježili i pokazali kako momčad igra sve bolje i iskusnije u natjecanju Međuopćinske lige. U sljedećem kolu HAŠK Zrinjski u nedjelju u 10 sati gostuje u Bajmoku kod ekipe Trgopred.

Futures Subotica

SUBOTICA – Sutrašnjim kvalifikacijama počinje novo izdanje Futures Subotica, profesionalnog teniskog turnira, koji će se za nagradni fond od 10.000 \$ do nedjelje, 15. rujna, igrati na terenima TK Spartaka u Dudovoj šumi. Prema posljednjim najavama prvi nosilac turnira trebao bi biti hrvatski tenisač Dino Marcan, koji je već jednom bio pobjednik ovoga turnira.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Izdajem jednosobni namješten stan, blizu Ekonomskog fakulteta, telefon, CATV, interfon, TA peć, priključak na ADSL. Tel.: 064 - 3285657.

Prodajem veću termoizolovanu kompletno završenu tehnički primljenu katnicu (13 x 11) sa suterrenom, CG i svim infrastrukturnim priključcima (voda, kanalizacija, telefon, internet, gas) u centru Sombora. Tel.: 025-449-220; 064-280-84-32.

Prodajem traktor Torpedo tip TD 4506 izdanje 1979 god. Registriran, izvršena generalna popravka i u odličnom je stanju. Tel.: 061-1621820.

Prodajem sajle raznih dužina i debljina u Novom Sadu. Tel.: 063 8291-264.

Subotica - Centar, izdaje se poslovni prostor 96 m² - 4 prostorije pogodan za urede, predstavništva, agencije. Tel.: 024 529-745; 063 518-218.

Izrađujem hrastove čamce, 3 do 6 metara dužine i jasenova vesla. Prijevoz po dogovoru. Petar Okrugić, Morović Tel.: 064-3467056 www.okrugic-camci.co.rs

Prodajem Singer šivači stroj star preko 100 godina. Malo korišten, sačuvan s original papirima, za 100 eura. Tel.: 572-875; 0638838747; 0690094246;

Primila bih na dvorbu, spremanje ili druge kućne poslove. Tel.: 065/531-99-28.

Iznajmljivanje čokoladne fontane za rođendane, vjenčanja i razne druge prigode. Tel.: 069/524-7860.

Crikvenica - izdajem apartmane blizu mora. Tel.: +385 51 241-053.

Prodajem Renault CLIO 1,2 crvene boje, 3 vrata, decembar 2011, prešao 4500 km. Tel.: 063/516-300.

Prodajem kozje mlijeko i sireve u Subotici. Tel.: 064 2380088.

Prodajem vijetnamske svinje i švicarske patuljaste koze. Tel.: 064 2380088.

Nudim uslužno kuhanje domaćeg sapuna, sirovina osigurana. 50 posto gotovog sapuna nudim osobi koja poznaje tehnologiju. Tel.: 069 2887213.

Prodajem stan u Zagrebu - Gajnice, 52,80m² + ostava u podrumu. Stan ima 2 sobe, kuhinju, kupaoću, wc, predsoblje, terasu. Neposredna blizina vrtića, škole, ambulante, tržnice i ostalih sadržaja. Tel.: 064-3690680.

Izrađujem po narudžbi ručno šivene tradicionalne ženske bunjevačke, šokačke, mađarske i bizovačke papuče. Tel.: 064 0543720.

Povoljno dekoriranje dvorana za vjenčanja i rođendane, izrada perlica za zvanice, poklon korpe i dekorativno pakiranje darova. Tel.: 064 0543720.

Prodajem ulični dio obiteljske kuće. U jednom dijelu potrebna adaptacija. Postoji struja, voda, kanalizacija, kablovska. U najljepšem je dijelu Kertvaroša. Cijena 40.000 eura. Tel.: 024 572-875, 063 8838747, 069 0094246.

Prodajem salaš i 2 jutra zemlje kod željezničke stanice Ljutovo, Mažuranićeva 21. Tel.: 061 2358099.

Prodajem brašno TIP 500, TIP 400 meko i oštro od 1, 5, 25 kg. Tel.: 024562-415 ili 064 2779948.

Prodajem slamu - žitnu i zobnu s njive, i čutke. Tel.: 532-570 ili 060 0532570.

Crikvenica, izdajem apartmane blizu mora. Tel.: 385 51 241053.

Mijenjam 2 jutra zemlje i salaš u Ljutovu za garsonjeru u Subotici. Tel.: 061 2358099.

Prodajem brašno T-500 krušno, T- 400, čisto i T- 400 oštro. Po narudžbi pečem domaći kruh. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem bojler 10 litara, aspirator i električnu biciklu malu. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem kuću-vikendicu na obali jezera Palić. Tel.: 062 8687964.

U centru se izdaje lijep poslovni ured od 35 m² - dvije prostorije s parkingom, na tihom i mirnom mjestu. Cijena 100 eura. Tel.: 064 9738601

Prodajem kuću u Gornjem Tavankutu, 120 m², sendvič zid, etažno grijanje s okućnicom, Tel.: 061 1478823

Prodajem noviju kuću iza Dudove šume, trosobnu s dvorištem, dodatnim prostorijama i garažom. Cijena po dogovoru. Tel.: 064 2525946

Prodajem zemlju 5,62 ha od 2 parcele (cca 10 jutara), Šupljak (ko Palić), 3 km iza stare škole, produžetak senčanske ljetnje ceste, uz kanal. Cijena: 63.000 eura. Tel.: 061 2724822 i 063 1648043.

Hrvatska likovna udruga »CroArt« prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važiti će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Željka Vukov (društvo i urednica Hrcka)
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vuković-Lamić
Branimir Kuntić
Josip Horvat

TELEFON: ++381 24/55-33-55

++381 24/55-15-78

++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika« doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизacija
у публикацији Библиотека
Матиче српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO: VJENČANJE ANTONIJE I BORISA

Krunidba ljubavi

Prepuna crkva Uskrsnuća Isusova radosno je dočekala ulazak mladenaca, *Antonije Sudarević* i *Borisa Devića*, dok je solist *Zvonimir Kalić* pjevao »Ave Mariju«, a tijekom mise koju su koncelebrirala četiri svećenika pjevao je vokalno-instrumentalni sastav »Damjan« iz Vukovara.

Brojna rodbina i prijatelji nazočili su uzvišenom trenutku u kojem su neraskidivo spojeni životi Antonije, suradnice Hrvatske riječi, i

Borisa, bivšeg člana sastava »Proroci«. Franjevci – pater *Ivica Jagodić* i pater *Robert Čibarić* iz Vukovara istaknuli su kako počinje fešta života u kojoj će mladi izreći ono što u srcima nose, gdje se njihova dva života spajaju u jedan. Velečasni *Marinko Stantić* iz Sombora podsjetio je kako se mladi par upoznao u crkvi, zajednici vjerujućih, i da je po tome ovaj brak jedinstven. Msgr. *Bela Stantić* dodao je da su gledali kako je ljubav rasla i kako su zreli ušli u život. Mladom je paru stoga podario križ s dva klasa, uz poruku:

»Treat će puno moliti. Roditelji, vaš trud, žrtva, molitva se isplatila. Spojili ste se s četiriju strana svijeta, tu je rodbina iz Hrvatske, Sumartina, Baranje, Dalmacije, Zagreba, Kalifornije, Sarajeva.«

Nakon vjenčanja svadba je održana u Maloj gostionici na Paliću. Svirao je sastav »Hajo«, baš kao i na vjenčanju Antonijinih roditelja. Naime, Antonijin otac je *Zvonimir*, poznati snimatelj, a majka *Nada* je fotografkinja, dok je Borisov otac *Franjo* također Subotičanin, a majka *Josipa* mu je s otoka Brača. Kako saznajemo, dvije su majke skupa radile oko mjesec dana na vjenčanici, što je učvrstilo njihov odnos.

Mladi se par osvrnuo na najsvečaniji dan svog života:

»Odlučili smo se vjenčati, kako bismo našu ljubav potvrdili pred Bogom i kako bismo primili Njegov blagoslov. Za nas je trenutak zavjeta bio svet i sretan. Iznimno nam je drago što smo imali podršku mnogih, što su uz nas prijatelji poput mladih iz VIS-a 'Damjan', poput Zvonimira Kalića, koji su misu učinili još svečanijom. Riječi koje su nam uputili svećenici za nas su veoma značajne i daju nam duhovnu snagu i hvala im na tome«, ističu Antonija i Boris.

Nikola Perušić

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Slavlje u varoši i proštenje na Hrvatskom Majuru

Evo pa burlam po dolafu, a kandar ću morat i u šafuner se zavuč, nikako da nađem di mi ova moja ostavila ruvo. Samo što nisam već zakasnijo na misu. Sinoć sam bijo na varoškom slavlju pa sam malkoc više povuko 'mulj' iz burenceta, ta kako i nebi bila je lipa fešta, pivo je Goran Karan, čuveni pivač iz Splita i bilo je zdravo lipo, pitate diću sad, ta valjda znate da je danas proštenje na Rvackom Majuru, da, da, danas je Sveti Josip Križevčan, a tamo je onak proštenje kod Gabrićovog križa. To vam je baš di se križa Gabrić atar i Pačirski put, kadgod je to bijo salaš od bać Albe Gabrića, onog što je ubijo bečara posli onog prvog rata, onda su išli i otimali od svita niki bečari, a bać Albe se desijo na odsustvu i bome ni se dao već obranijo svoj salaš i familiju, samo sad je druga pisma, sad bečari ovi sadašnji ne iđedu od kuće do kuće već lipo odrididu cinu pa njim mi sami odnesemo i pridamo, a oni platidu kaliko oćedu i kad oćedu, a bome puno puta i ne platidu izijo ji ker. E koji kako sam se opravijo i namundurijo, pa tiram biciglu od Ivković šora pa priko Somborskog puta i Gabrić atarom, a to vam je kadgod bijo bome salaš do salaša, sve avlija do avlije sve do svitckog puta, a sad imade samo u pet salaša svita, tužno i žalosno, samo da su opravili to malo nikakog puta sav svit bi osto, a ono oćeš andraka oni rastrvili i prugu pa se svit razišo. Jevo ja stigo ohoho pa baš lipo proštenje možem vam kajst, sve mi drago pa se niki mislim ta koliko se svita nakupi svake godine na proštenje, ova mlađež bi možda još i došla natrag

na svoju didovinu, ne bi morali prodavat kojikakim bilom svitu od taleg di jašidu na kamila-ma već bi naša čeljad odek živila, a ti već ko se zovedu nek jašidu njeve deve tamo po piščini, mi više volimo naše konje, ta idite molim vas di ste vi vidili barjaktara na Dužijanci a on na devi. Ta gledim varoši, pa vamo Đurđinu, ode po ovoj prugi bi se mogo napraviti taki beton da te Bog pofali, odaleg do varoši nema koji kilometer i fitalj duži. Samo da je naš svit malo složniji kugod prija, a ne da se radujemo kad kome ne ide dobro. Ne da mi bilo drago kad sam vidijo da su pored našeg župnika došli i dr. Andrija Anišić i Josip Kujundžić, skoro sam moro plakati, nisu zaboravili svoje misto, vlč. Anišić se rodijo na duž odaleg di je proštenje, a vlč. Kujundžić isto na salašu s druge strane sela tamo di je priskakana vatra na Sv. Ivana Cvitnjaka. Misa je bila zdravo lipa i svečana, a vlč. Kujundžić je ispriopovido zdravo lipu pridiku tako da je dotako svačija srca, ima ko bi se tribo malo i zamisliti. Kupijo sam malo šećera i sigračku unuki, malo divanijo sa svitom i nikako da se sitim šta mi fali, a ono nigdi mijanske šatre da se čovik malo oladi kojim špricerom jel pivom, e to bome nagodi-nu mora kogod privatit odradit, ta kažite mi molim vas lipo di ste vidili proštenje brez mijanske šatre i uveće tamburaša, to ne mož bit. E pošto sam naparijo oči, sijo sam na moju biciglu pa lagano natrag istim putom na užnu u moj Ivković šor, jel ću okasnit na užnu, a ova moja se ne šali, kaka je još užnu neću ni dobit već će dat zeljovu, a snjim ne bi volijo dilit, čeljadi moja zbogom.

6. rujna 2013.

BAĆ-IVIN ŠTODIR Paori opet na redu

Bać-Iva i kum-Tuna jedva čeku da dojde subota. To je u njevomu selu pijačni dan, pa baš volju izajt malo međ ljude. Istina, nisu to pijaci kaki su bili kadgoda davno, još pri voga zadnjega rata, još dok je bijo živ On i potli Njega On. Bać-Iva se u subotu ranom zorom probudijo. Njegova lipo spava, pa sve pazi da se ne pomakne, ne bi je bijo rad probudit, nek se sirota odmori ko svit, dosta se narmbačila u te njezne fabrike.

Eto, prva subota ve godine što ne radu. Metnijo šake pod glavu, pa se zaštodi i sve se škobi. Baš mu toplo okolo srca kad se siti kako j to kadgoda bilo lipo. Prija se znalo di se kupuje zelenje, a di su ćurčije, šnajderi, opančari, štrangari, lončari i šta ti ja znam kaki majstori ne. On i kum-Tuna se, ko i njevi stari, od mladosti krenili na pijac. Kad bi sve izgledali i š ljudma izdivanili, ošli bi i na marveni. A tamo uvik gužve. Imali ljudi za prodat i prasaca i šilježadi, našlo bi se i koje telence, a kadgoda i kakagod kravica. Štogod je ko tražijo, došo bi, dva-triput obišo cili pijac, proba bi se koidi natirivat za cinu, pa kad bi sve dobro ošacovo i prisapijo se, ošo bi tamo di mu se najviše dopalo, zabilježijo kredom no što bi kupijo, ostavijo kaparu, a gazda kad ide š pijaca, dono bi mu doma. Tamo bi bila isplata, a ako kupac imade vina jel rakije, popijo bi se i aldumaš. Na aldumaš bi se više put ošlo i u bircuz, pa bi se neritko i kod noga što je prodo i kod noga što je kupijo, ručak zno skalabučit, a reduše dobrano narogušit. Kad bi se došlo doma bilo bi svakaki riči, a ako je gazda bijo bisan, znalo bi reduše bit i po maranke. Bać-Ivini dada i mater u no vrime držali i po pešest krmača, pa bi uvik imali prasaca za prodat, a i uranili bi svake godine dvi partije po četnajst gebelja. Kad bi ji dali na vagu, znalo je tude bit lipi novaca. I uvik kad si metnijo prašce u kočak, zno si pošto će bit gebelji na vage. A rana se ni dizala godina. Tako je dada kupijo i lemuzinu - stojadina. Lipo prido na vagu četnajst gebelja, ošo u varoš, za gotove novce ga kupijo i oma dotiro. Još ostalo i za aldumaš. Dadin komšija, opet, prodo njegova dva riđe, doduše bili su to mladi konji, u pune snage i zote novce kupijo novi traktor. Kum-Tunin dada radijo na štreke, pa za jednu misečnu nadnicu kupijo špojer na struju, frižider i televiziju. Bać-Iva se trgo iz štodira ka je čo vraca priko puta. To se kum-Tuna uranijo, pa će u pekaru. I on se polako izvuko izspod dunje, navuko se i ošo se na bunar umit. Namirijo je i marvu i živinu, svima do friške vode, pa u tomu došo i kum-Tuna. Guknili su po jednu dudovaču i krenili se na pijac. Ka su došli bliže, imadu šta i vidit. Cilim sokakom, oma nuz drum, paori dotirali traktore i male i velike. Kažu, to je samo da država vidi da ji imade, a ako ji ne vidi, tako će traktore po cilomu drumu, da niko ne može projt, sve dok se država ne dositi jadu, pa jim njevu muku plati noliko koliko vridi, a ne koliko ko oće. »E, kume moj, već vidim šta će bit. Ope će država najt kakoga što znade puno divanit, pa će paore obrlatit, oni će lipo ope pokombajnirat i soju i cuncukret i kukuruze i sve će jim prodat, a obećano će jim isplatit na kukovo lito. A svinje niko od paora više neće ni ranit, jel su skuplji prase i rana što pojide, neg cili gebelj«, veli bać Iva.

Piše: Ivan Andrašić

MISLI POZNATIH

Lao Ce:

Znaš da znaš ono što znaš i da ne znaš ono što ne znaš i eto ti najvećeg znanja.

Anakreont:

Žena najjasnije vidi svoj lik u očima voljenog čovjeka.

Sofokle:

Čovjek koji stari ponovno postaje dijete.

FOTO KUTAK

zin1!

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU
NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

KVIZ

Drago Diklić

Koje godine i gdje je rođen hrvatski glazbenik Drago Diklić?
Gdje je stjecao prvo glazbeno znanje?
A gdje je imao prve nastupe?
Kada se počinje profesionalno baviti glazbom?
U kojim je sve državama svirao i pjevao?
Kako se zove sastav koji je oformio povratkom u Zagreb?
Koji je značajni glazbeni festival preuzeo 1971. godine?
Kako se zove jedna od najstarijih hrvatskih diskografskih kuća koju je osnovao?
Čime se danas ponajviše bavi Drago Diklić?

Roden je 28. studenog 1937. godine u Sinju.
U glazbenoj školi u Zagrebu svirajući violinu.
Po zagrebačkim plesnjacima.
Odlaskom u inozemstvo 1958. godine.
Njemačkoj, Francuskoj, Maroku, Švedskoj.
Profesionalci.
Zagrebački festival zabavne glazbe.
Alta – Zagreb.
Igranjem bridža.

VIGI

Maše muž novinama a žena ga upita:

- Što to radiš?
- Lovim muhe – odgovori on i nastavi s poslom.
- I jesi li što uhvatio?
- Jesam. Četiri muške i tri ženske.
- Kako znaš kojeg su spola? - zainteresira se žena.
- Muške su na konzervi pive, a ženske na telefonu.

Izvede učitelj malog Ivicu pred ploču:

- Nacrtaj mi jabuku!
- Kiselu ili slatku? – upita mališan...

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

Pretplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara
☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 40 EURA
☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____
Ulica i broj: _____
Mjesto i zemlja: _____
Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

- Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje
- Inozemstvo: 10 eura godišnje

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

-15% NA ŠKOLSKI ASORTIMAN
U SVIM KTC SUPER I
MINI MARKETIMA
akcija traje do 9.9.2013.
ZA ARTIKLE KOJI SU NA AKCIJI I U LETKU POPUST NE VAŽI!

VIKEND AKCIJA U KTC-u

6.9. - 9.9.2013.

**365 ODLOŽENO
DANA PLAĆANJE!**

čekovima građana,
u jednakim mjesečnim
ratama, na dijelu asortiman

Tikva Tambura 1 kg

~~45.90din~~
25.90din

**-43%
POPUSTA**

Kupus 1 kg

~~19.90din~~
14.90din

**-25%
POPUSTA**

Jabuka Gala 1kg

~~49.90din~~
39.90din

**-20%
POPUSTA**

Krastavci 650g

~~135.90din~~
84.90din

Voda Radenska 1.5 litra

~~53.90din~~
39.90din

**-28%
POPUSTA**

Pivo Union svijetlo 0.5 l

~~79.90din~~
65.90din

**-17%
POPUSTA**

MERIX 3x action Svježina vodopada

6kg + 2 kg gratis
~~137.90din~~
83.90din

GRATIS

COMPACT

**SVAKI UTORAK
-10%
POPUSTA SAMO ZA
NEZAPOSLENE, uz
potvrdu o
nezaposlenosti**

HRVATSKA
GLAZBENA
UDRUGA
FESTIVAL
BUNJEVAČKI
PISAMA

IX. SMOTRA DJEČJIH PJEVAČA I ZBOROVA

13. IX. 2013. u 20 sati
**VELIKA VIJEĆNICA
GRADSKÉ KUĆE**
ulaznica 250 dinara

SMOTRI POMOGLI:

MEDIJSKI SPONZORI:

